

The cover features a teal background with a network of white lines and dots. Several circular cutouts show people in various poses. A large, bright circular graphic is positioned in the lower center. The text 'ÅRSRAPPORT 2009' is located in the upper right, followed by a play button icon.

ÅRSRAPPORT 2009 ▶

KORT OM 2009

Strømforbruket i Norge viste i 2009 en nedgang på 5 TWh fra 2008. Nedgangen skyldes særlig fall i etterspørselen etter kraft fra kraftintensiv industri og mildere temperaturer. Vinteren 2009/2010 ga for øvrig flere forbruksrekorder, med forbrukstopp på 24 000 MW onsdag 6. januar 2010.

Fra april 2009 var Norge delt i tre markedsområder, Sør-Norge, Midt-Norge og Nord-Norge. På grunn av en kald og tørr vinter i 2009/2010 ble Sørlandet og Vestlandet etablert som to nye prisområder i januar og mars 2010. Per mars 2010 er det dermed fem prisområder i Norge.

Kraftsituasjonen i Midt-Norge var stram våren 2009. Det innebærer at kraftsystemet i regionen er mindre fleksibelt enn ellers og at evnen til å håndtere lite nedbør eller langvarige feil er begrenset. Situasjonen ble igjen definert som stram fra midten av januar 2010.

To nye kraftledninger ble satt i drift i 2009. Ny 100 km lang 420 kV-ledning fra Skåreheia til Hølen i Setesdal og tilsvarende 25 km lang ledning fra Nea i Trøndelag til den svenske riksgrensen kom i drift i henholdsvis august og oktober.

I oktober kom også den tredje kabelforbindelsen over Oslofjorden tilbake i drift etter reparasjon av omfattende skader. Statnett har søkt om konsesjon på ny forbindelse som planlegges ferdigstilt i 2012.

Statnett fikk i juni 2009 konsesjon på ny ledning mellom Ørskog og Fardal, fra Sogn og Fjordane til Møre og Romsdal. Konsesjonsvedtaket er påklaget til Olje- og energidepartementet.

I mai 2009 søkte Statnett konsesjon på ny 420 kV ledning mellom Balsfjord og Hammerfest. I november ble det sendt konsesjonssøknad på ny kabel til Danmark, Skagerrak 4-kabelen, mens det i desember ble søkt konsesjon på ny kabelforbindelse over Oslofjorden og i februar 2010 på spenningsoppgradering på forbindelsen Kristiansand – Arendal – Bamble.

Statnett sendte før jul 2009 melding til NVE om ny kabelforbindelse mellom Norge og Tyskland, den såkalte Nord.Link-kabelen. I februar 2010 ble det sendt melding om ny 420 kV-ledning mellom Bamble og Rød.

Statnett har god kredittrating fra Standard & Poor's og Moody's Investor Service. Ratingen for langsiktige låneopptak er A+ og A2, selv om investeringsplanene fremover har økt vesentlig.

Auke Lont tiltrådte som Statnetts konsernsjef 1. februar 2009, da Odd Håkon Hoelsæter gikk av med pensjon etter 17 år i stillingen.

Hovedtall og nøkkeltall

MORSELSKAP

31.12.2007 31.12.2008 31.12.2009 (Beløp i mill. kr)

HOVEDTALL

3 387	4 248	2 818	Driftsinntekter
1 000	1 199	-435	Driftsresultat
818	857	375	Resultat før skattekostnad
598	630	574	Årsresultat
15 825	19 557	19 028	Totalkapital

KONSERN

31.12.2009 31.12.2008 31.12.2007

2 862	4 256	3 415
-403	1 194	1 025
-668	1 742	880
-480	1 517	651
19 342	20 919	16 439

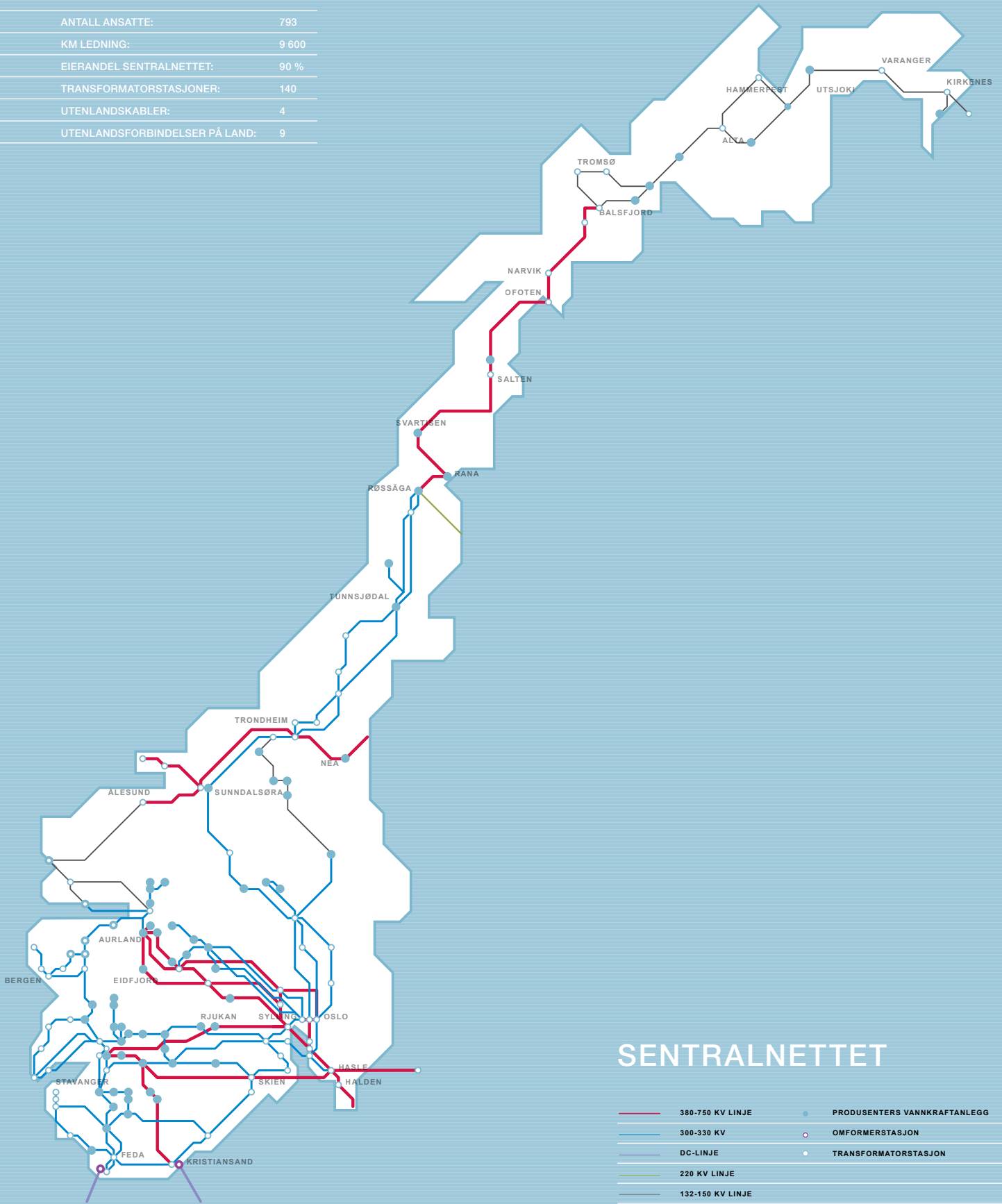
NØKKELTALL

7,5 %	7,7 %	5,7 %	Avkastning sysselsatt kapital	-0,3 %	12,5 %	7,6 %
8,3 %	8,2 %	4,2 %	Totalrentabilitet	-1,2 %	12,5 %	8,4 %
12,6 %	12,3 %	10,8 %	Egenkapitalrentabilitet etter skatt	-7,9 %	25,0 %	12,4 %
31,5 %	26,9 %	28,1 %	Egenkapitalprosent	29,0 %	31,5 %	33,8 %

Avkastning sysselsatt kapital:	$\frac{\text{Årsresultat} + \text{rentekostnader}}{\text{Gjennomsnittlig sysselsatt kapital}}$
Sysselsatt kapital:	Egenkapital + rentebærende gjeld
Totalrentabilitet:	$\frac{\text{Resultat før skattekostnad} + \text{rentekostnader}}{\text{Gjennomsnittlig totalkapital}}$
Egenkapitalrentabilitet:	$\frac{\text{Årsresultat}}{\text{Gjennomsnittlig egenkapital}}$
Egenkapitalprosent:	$\frac{\text{Egenkapital 31. desember}}{\text{Totalkapital 31. desember}}$

STATNETT

ANTALL ANSATTE:	793
KM LEDNING:	9 600
EIERANDEL SENTRALNETTET:	90 %
TRANSFORMATORSTASJONER:	140
UTENLANDSKABLER:	4
UTENLANDSFORBINDELSER PÅ LAND:	9

SENTRALNETTET

—	380-750 KV LINJE	●	PRODUSENTERS VANNKRAFTANLEGG
—	300-330 KV	○	OMFORMERSTASJON
—	DC-LINJE	○	TRANSFORMATORSTASJON
—	220 KV LINJE		
—	132-150 KV LINJE		

INNHOOLD

04

INTRODUKSJON

- Kort om 2009
- Nøkkeltall
- Kart
- 04 Konsernsjefens betraktninger

06

DEN NORSKE KRAFTFORSYNINGEN

- 06 Kraftnettet binder Norge sammen
- 08 Kraftmarkedet
- 08 Hvem har ansvar for hva i kraftforsyningen?

10

STATNETTS VIRKSOMHET

- 11 Statnetts oppgaver
- 12 Dette er Statnett
- 14 Hvordan beregnes Statnetts inntekter?
- 16 Prosjekter: Nye kraftledninger
- 18 Prosjekter: Flere utenlandskabler

20

SAMFUNNSANSVAR

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

- 30 Konsernledelse
- 32 Styret
- 33 Brukerrådet

34

ÅRSBERETNING 2009

FINANSIELL RAPPORTERING

- 45 Totalresultatregnskap
- 46 Balanse
- 47 Endringer i egenkapital
- 48 Kontantstrøm
- 49 Noter
- 91 Revisjonsberetning

44

STATISTIKK

- 93 Statistikk for Norge
- 94 Kraftuttrykk

92

- 95 «Statnett binder Norge sammen»

VI BINDER
NORGE SAMMEN

«STATNETT SØRGER FOR ET ROBUST
KRAFTSYSTEM OG LEGGER TIL RETTE
FOR MILJØVENNLIGE LØSNINGER OG
ØKT VERDISKAPING»

KONSERN SJEFENS BETRAKTNINGER

Norge har lagt bak seg en av de kaldeste og tørreste vintrene siden 1900, med et svært høyt strømforbruk og forbruksrekord 6. januar 2010. Kraftsystemet ble satt på prøve og holdt. Samtidig fikk vi en påminnelse om at vi ikke skal ta sikker strømforsyning som en selvfølge. Statnett satser de neste ti årene offensivt for å sikre fremtidig forsyningssikkerhet og samtidig bidra til å løse klimaproblematikken og legge til rette for økt verdiskaping i samfunnet.

Skal vi ha et system som også kan levere kraft til alle deler av landet selv i de kaldeste og tørreste periodene, må vi ha tilstrekkelig med overføringskapasitet. Selv om en rekke tiltak er iverksatt for å bedre kraftsystemet i Midt-Norge, må vi ha ledningen fra Fardal ved Sogndal til Ørskog ved Ålesund i drift før vi kan erklære at landsdelen har en forsyningssikkerhet på linje med resten av landet. Denne vinteren har igjen vist at vi også i Hordaland er i ferd med å få et så høyt forbruk at vi i stadig lengre perioder ikke makter å opprettholde tilfredsstillende forsyningssikkerhet. Vi har også store planer i Nord-Norge, blant annet med å legge til rette for elektrifisering av nye oljeinstallasjoner.

Totalt har Statnett planlagt investeringer for 40 milliarder kroner de neste 10 årene. Til sammenlikning investerte vi for 14 milliarder kroner fra 2000–2009. Dette er et stort løft fra Statnett for Norge, som også innebærer at vi må løse utfordringer knyttet til leverandørindustrien, som er presset på kapasitet.

Samtidig ser vi at nye kraftledninger i naturskjønne omgivelser skaper debatt og uro, noe alle kan forstå. Det er derfor viktig for Statnett å etablere en god dialog med lokale myndigheter og berørte i planleggingen av nye kraftledninger. Det har stor betydning for oss å finne løsninger som er til minst mulig ulempe for dem som blir sterkest berørt. Men vi må i utgangspunktet erkjenne at det i slike valg dessverre alltid vil være noen som opplever ulemper. I mange sammenhenger kommer vi ikke utenom smertefulle valg mellom vakker natur på den ene siden, og god forsyningssikkerhet og utjevning av strømprisene på den andre.

I tillegg er det viktig igjen å minne om at god overføringskapasitet ikke bare gir tilfredsstillende forsyningssikkerhet og utjevning av prisene på landsbasis, men også er viktig både for norsk verdiskaping og nye klimaløsninger. En utbygging

av overføringskapasiteten er en forutsetning for lokal og nasjonal verdiskaping og reduserte klimautslipp både i Norge og i Europa. Norsk vannkraft er populært i Europa fordi vannkraftens reguleringssevne i samspill med europeisk vindkraft vil redusere klimautslippene. Dette gir oss en mulighet til å gjøre norsk fleksibilitet til en eksportvare.

I Europa ser vi også en stor industri vokse frem som følge av sterk satsing på fornybar kraft. I 2009 beregnet EU at det var 300 000 sysselsatte i «fornybar kraft»-sektoren. Antallet har økt kraftig det siste tiåret og vil fortsette å øke frem til 2020. Økt satsing på fornybar energi gir også Norge muligheter. Men Norge er i en situasjon der vi i vanlige år er selvforsynt med nær 100 prosent ren kraft. Det vil derfor være vanskelig å forsvare stortilt ny kraftutbygging uten at vi kobler oss tettere til utlandet, og da særlig til land utenfor Norden.

Nye kabler til utlandet gir muligheter, men også det vil gi økte investeringer på land. Økte investeringer på land betyr i denne sammenheng en kombinasjon av oppgraderte og nye kraftledninger. Det finnes med andre ord ikke en snarvei som både bidrar til å møte fremtidens krav til forsyningssikkerhet, nye løsninger for økt verdiskaping og bedret klima, uten at vi samtidig må gjøre inngrep i naturen. Men Statnett har som mål å finne robuste, effektive og nyskapende løsninger gjennom langsiktighet, respekt og felles ansvar for samfunnets beste. Vår oppgave er å legge til rette for et velfungerende kraftmarked. Dette jobber vi med hver eneste dag – året rundt.

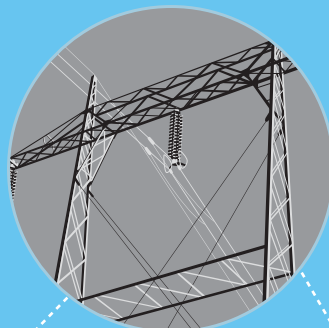
Auke Lont
Konsernsjef

KRAFTNETTET BINDER NORGE SAMMEN

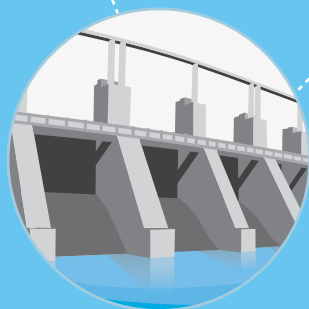
RÅSTOFFET

98 prosent av strømmen som produseres i Norge kommer fra vannkraft.

SENTRALNETTET

Dette er «motorveiene» i strømforsyningen.

KRAFTVERKENE

Det finnes totalt ca. 750 kraftverk i Norge. Der lages kraften du bruker. Størst kraftproduksjon har Rogaland. Like bak følger Hordaland og Sogn og Fjordane.

NEDTRANSFORMERINGSANLEGG

Før elektrisiteten kan fraktes videre på regionalnettet og lokalnettet må spenningen reduseres.

Det norske kraftnettet består av mer enn 320 000 kilometer med ledninger som strekker seg over hele landet. 10 000 kilometer med de

Elektrisitet må produseres i samme øyeblikk som den blir brukt. Når du skrur på kaffetrakteren, må altså tilsvarende kraftmengde produseres et annet sted.

Produksjonsbalansen

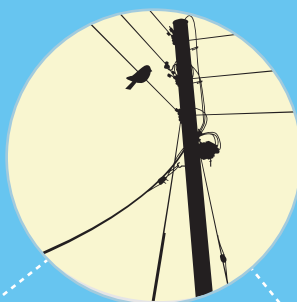
Hvor mye strøm som skal produseres i dag, bestemmes ut fra gårsdagens handel på den internasjonale kraftbørsen Nord Pool Spot. Ubalanse mellom produksjon og forbruk er likevel vanlig. I Norge påvirkes strømforbruket i stor grad av temperaturen ute, og temperatursvingninger er derfor den største usikkerhetsfaktoren.

Statnett og Svenska Kraftnät skal korrigere ubalansen for hele Norden gjennom det fellesnordiske reguler-

kraftmarkedet. Her legger produsenter og noen store forbrukere inn tilbud på å regulere opp eller ned et gitt antall MW til en gitt pris. Tilbudene samles på forhånd og sorteres etter pris. Når behov inntreffer, blir den billigste kraften benyttet først.

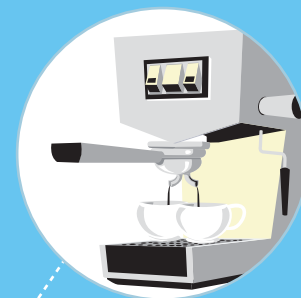
Kraftflyten overvåkes døgnet rundt

Kraftsystemet har klare grenser for hvor stor trafikk ledningene tåler. Til å overvåke og regulere kraftflyten har Statnett én landssentral og tre region-

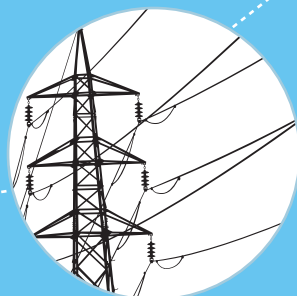
LOKALNETTET

Dette nettet frakter strømmen frem til de ulike lokalmiljøene og boligfeltene.

FORBRUKER

Og snart er kaffen klar!

REGIONALNETTET

Regionalnettet eies av de regionale nettselskapene. Et regionalnett dekker typisk et fylke.

TRANSFORMATORSTASJONER

Før strømmen fraktes den siste etappen frem til huset ditt, må spenningen reduseres til 230 volt.

høyeste spenningsnivåene, selve motorveiene i kraftnettet, utgjør Statnetts sentralnett.

sentraler. Sentralene vurderer løpende om belastningen er innenfor det nettet tåler. Dessuten ser sentralene på risiko og sørger for at strømmen kommer frem ved planlagte utkoblinger, feil og når flaskehalsen oppstår på grunn av ekstra høyt strømforbruk.

Statnett har som hovedregel at det skal finnes minst to veier inn til et område. Dermed finnes det en alternativ vei om det oppstår problemer på en ledning. Statnetts ledningsnett er bygget for å takle store påkjenninger. De mest vær-

utsatte ledningene og mastene skal tåle vindhastigheter opp til 50 meter per sekund og mer – altså minst orkans styrke.

Når feil oppstår

Hvis ledninger og master likevel havarerer, sørger sikkerhetsmekanismer for utkobling, slik at ikke personer blir skadet eller utstyr ødelagt. Ved slike skader må region- og landssentral lede strømmen over alternative ruter.

Samtidig vil Statnetts feltmannskap lokalisere feilen, undersøke feilstedet og bestemme hva som må gjøres for å få forbindelsen i gang igjen. Når en mast har havarert, tar det vanligvis fra én til tre dager å rette opp feilen.

KRAFTMARKEDET

Strøm er ferskvare. Det gjør at salgsprosessen er mer komplisert enn for handelsvarer som kan oppbevares på lager, selges over disk og tas i bruk når kunden ønsker det.

▶ Ved kjøp og salg av fysiske produkter kan selgeren vanligvis overlevere varen direkte til kjøperen, som så avgjør når og hvordan varen skal brukes. Slik er det ikke med kraft, som bare varer i samme øyeblikk den produseres. Salg av kraft forutsetter derfor at det finnes velfungerende systemer for å fastsette hva strømmen skal koste og hvordan den skal leveres – uten avbrudd, og akkurat når brukeren vil ta den i bruk.

AKTØRENE I KRAFTMARKEDET

I Norden selges kraft enten på kraftbørsen Nord Pool Spot, eller direkte fra produsent til kjøper. Det nordiske kraftmarkedet består av svært ulike aktører; husholdninger, bedrifter, store og små kraftleverandører, kraftkrevende storindustri og alt fra små lokale kraftverk til store kraftprodusenter. En viktig forutsetning for et velfungerende kraftmarked er gode handelsmodeller og et tilstrekkelig antall selgere og kjøpere.

Kraftmarkedet har flere delmarkeder:

I *sluttbrukermarkedet* er vi alle aktører når vi innhenter tilbud fra flere kraftleverandører og velger én av dem. På kraftbørsen Nord Pool Spot møtes de store aktørene for å kjøpe og selge kraften. Mye av denne kraften havner i sluttbrukermarkedet og deretter hos forbrukerne.

De store aktørene handler også med kraftderivater på det *finansielle markedet*. Hensikten med derivathandel er enten å sikre seg mot fremtidige bevegelser i spotprisen eller å oppnå prisgevinst gjennom spekulasjon.

Kraftbørsen Nord Pool Spot er viktigste markeds plass for det fysiske markedet. Nord Pool ASA og Nasdaq OMX organiserer sammen det finansielle markedet for kraft.

HVEM HAR ANSVAR FOR HVA I KRAFTFORSYNINGEN?

MYNDIGHETENE

Olje- og energidepartementet (OED) legger til rette for en samordnet og helhetlig energipolitikk og ivaretar statens eierfunksjoner i Statnett SF, Statoil ASA, Gassco AS, Petoro AS og Enova SF. OED er klageinstans for konsesjoner gitt av NVE og fatter endelige vedtak.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er fagdirektoratet for energi- og vassdragsforvaltningen i Norge og konsesjonsmyndighet for Statnett.

Enova skal fremme omlegging til mer miljøvennlig bruk og produksjon av energi.

PRODUSENTENE

Kraftprodusentene lager kraft fra ulike energikilder, som vann og vind. Deretter selger de kraften på den internasjonale kraftbørsen Nord Pool Spot og leverer den til overføringsnett. Kraftprodusentene omfatter alt fra Statkraft, som står for en tredjedel av den norske kraftproduksjonen, til små kommunale og private anlegg.

DE ULIKE MARKEDENE

Det fysiske markedet

Den internasjonale kraftbørsen Nord Pool Spot driver den viktigste markedsplassen for elektrisk strøm. Strømprisen bestemmes av tilbud og etterspørsel og påvirkes av svingningene i forbruket gjennom døgnet. Nord Pool Spot fastsetter spotprisen, som danner grunnlaget for prisene på strøm til sluttbrukere og fungerer som referansepris for finansielle kontrakter.

Elsport, Nord Pool Spots marked for handel av kraft med levering neste dag, har hatt en jevnt stigende andel av totalt forbruk i alle de nordiske landene. I 2009 utgjorde Nord Pool Spots andel av det totale forbruket i de nordiske landene 72 prosent, mot 70,1 prosent i 2008. I tillegg til å styrke likviditeten, bidrar den høye markedsandelen til å styrke spotprisen som referansepris.

Norden utgjør ett marked, men på grunn av begrensninger i overføringskapasiteten, er det nordiske markedet inndelt i flere prisområder. Norge hadde ved inngangen til 2010 tre slike områder, Danmark to, mens Finland og Sverige utgjør ett område hver.

Det finansielle markedet

I Nord Pools finansielle marked foregår handel med finansielle kraftkontrakter – altså terminkontrakter, som forwards- og futures-kontrakter og opsjoner. Produsenter og store forbrukere i engros-markedet benytter terminkontrakter og opsjoner til prissikring og risikostyring.

Sluttbrukermarkedet

Sluttbrukermarkedet er deregulert i alle de nordiske landene. Forbrukeren får del i det nordiske kraftmarkedet gjennom at de fleste strømløseleverandørene handler strøm på Nord Pool Spot og deretter selger den videre til vanlige husholdninger. Sluttbruker-

markedet i Norden er imidlertid ikke harmonisert og fungerer derfor ikke som et felles nordisk marked. Selv om sluttbrukerne fritt kan velge kraftleverandør, er valgmulighetene altså foreløpig begrenset til eget land.

Regulerkraftmarkedet brukes for å balansere kraftsystemet og utlikne ubalanser mellom forbruk og produksjon.

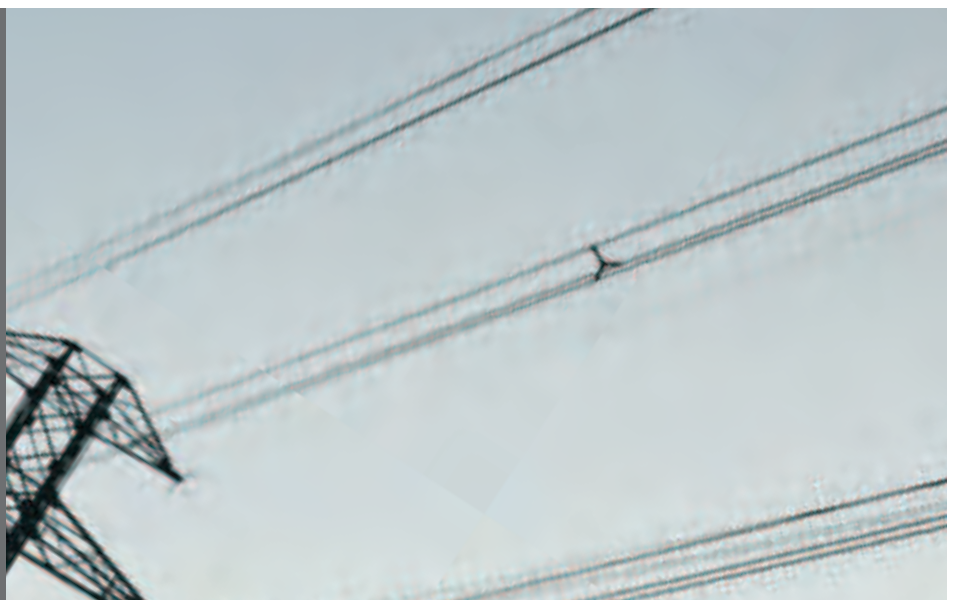
Statnett overvåker og analyserer handelen i regulerkraftmarkedet for å oppdage misforhold mellom planlagt produksjon og forventet forbruk. Særlige forhold blir påtalt og rapportert videre til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), som kan gjennomføre tiltak som får markedet til å fungere enda bedre.

For mer informasjon om kraftmarkedet, besøk www.nordpoolspot.com. ■

NETTSELSKAPENE

Statnett har ansvar for det sentrale norske overføringsnett og eier det meste av det. Statnett skal også holde øye med, koordinere og balansere kraftsystemet, slik at strømmen når frem over hele landet.

De regionale og lokale nettselskaperne eier og har ansvar for de lokale og regionale strømmettene. Det er disse nettene som skal sørge for at strømmen transporteres helt frem til huset ditt.

STATNETT SKAL

- ▶ sørge for trygg og stabil leveranse av elektrisitet ved å koordinere produksjon og forbruk
- ▶ sikre kvalitet over tid gjennom å utvikle det norske sentralnettet
- ▶ tilby alle aktører tilgang til transportnettet på like vilkår gjennom sentralnettsordningen
- ▶ sørge for tilgjengelige transportveier gjennom godt vedlikehold
- ▶ legge til rette for gode klimaløsninger og økt verdiskaping

DETTE ER STATNETT

Statnett er Norges systemansvarlige nettselskap, med overordnet ansvar for å styre driften av landets kraftsystem. Statnett produserer ikke selv strømmen, men legger til rette for at den kommer frem til forbrukerne.

▶ Om lag 90 prosent av det norske sentralnettet eies av Statnett. Sentralnettet er ledningene og stasjonene med de høyeste spenningene, som transporterer strøm til en hel region, flere regioner eller hele landet. Statnett skal forvalte sentralnettet ut fra kriterier som ivaretar norske samfunnsinteresser. Det innebærer å sørge for pålitelig kraftforsyning med tilstrekkelig kapasitet til en lavest mulig total kostnad.

Statnett skal legge til rette for at kraftmarkedet fungerer godt og at strømleveransene er sikre og stabile. Som ansvarlig for det norske sentralnettet er Statnett også pliktig å påse at nettet er åpent for alle aktører i kraftmarkedet. Når tilgangen på kraft er begrenset, skal Statnett dessuten fortløpende overvåke situasjonen og vurdere virkemidler som kan sikre strømforsyningen.

Statnett SF eies av den norske staten og er organisert etter Lov om statsforetak. Olje- og energidepartementet representerer staten som eier.

Statnetts inntekter er regulert gjennom en inntektsramme gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). For å gi nettselskapene forutsigbare rammer og begrense muligheten for høy avkastning på nettvirksomheten, er det altså satt en øvre grense for Statnetts inntekter. Den største andelen av inntektene kommer fra utleie av anlegg til sentralnettsordningen. Denne ordningen sørger for at sentralnettets eiere får dekket kostnadene knyttet til å utvikle nettet og holde det ved like.

STATNETTS ROLLER

Nettvirksomheten: Det meste av virksomheten i Statnett dreier seg om å koordinere, vedlikeholde og utvikle det sentrale kraftnettet i Norge. Under dette ligger blant annet større utbyggingsprosjekter for å sikre trygg og tilstrekkelig strømforsyning som dekker fremtidige behov over hele landet. Statnett bygger også forbindelser til strømmettet i andre land. Slike forbindelser gir tilgang til utveksling mellom de ulike markedene. Utvekslingen bidrar blant annet til større konkurranse i kraftmarkedene, stabile strømpriser, et robust kraftsystem og positive miljøeffekter.

Sentralnettsordningen: Statnett er operatør for sentralnettsordningen. Det norske sentralnettet eies av 22 norske selskaper, hvorav Statnett er størst, med en eierandel på ca. 90 prosent. I Norge er kraftoverføring monopolvirksomhet. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) fastsetter derfor en øvre grense (inntektsramme) for hvor mye den enkelte netteier kan ta betalt for sine tjenester. Sentralnettsordningens oppgave er å sørge for at netteierne får betalt for tjenestene sine i samsvar med fastsatte lover og regler.

Alle som er tilknyttet sentralnettet er sentralnettskunder. I 2009 var det om lag 65 kunder. Kraftprodusenter, industribedrifter, samt regionale nettselskaper utgjør kundene. Statnett som sentralnettsoperatør har ansvar for å utforme en enhetlig fordeling av nettleien (tariffstruktur), samt fastsette den årlige nettleien (tariffsatsen).

Operatøren sørger også for å fakturere hver av kundene i henhold til de fastsatte satsene. I tillegg til tariffinntekter fra kundene mottar sentralnettsordningen handelsinntekter fra utlandsforbindelsene. Sentralnettsordningen er atskilt fra Statnetts øvrige virksomhet.

Balanseavregning: Statnett skal sørge for at ubalanse mellom planlagt og faktisk kraftproduksjon og forbruk utliknes og avregnes for hver aktør i kraftmarkedet. Avvik avregnes time for time i henhold til prisene i spot- og regulerkraftmarkedet. På vegne av myndighetene har Statnett også ansvar for Ediel, en standard for elektronisk utveksling av handelsinformasjon i

kraftbransjen. Ediel automatiserer og forenkler aktørens administrasjon av kraft- og netjtjenester. Statnett har også ansvar for å utstede opprinnelsesgarantier til norske strømprodusenter. Opprinnelsesgarantier gir strømkunder mulighet til å bestemme varedeklarasjon på den strømmen de forbruker.

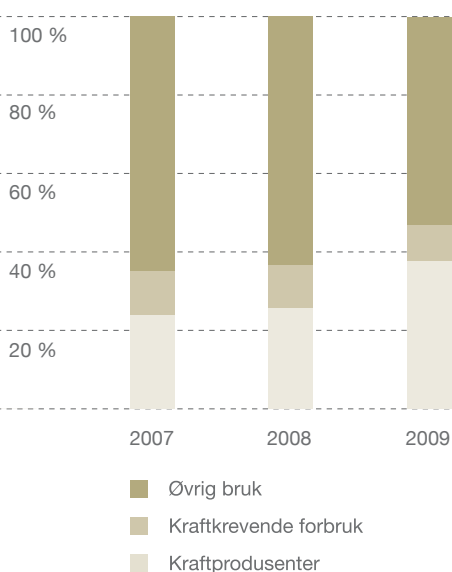
Datterselskaper:

- Den internasjonale kraftbørsen *Nord Pool Spot* driver det største kraftmarkedet i verden. 330 selskaper fra 20 land handler kraft for levering samme dag eller neste dag på markedsplassen. Gruppen har kontorer i Oslo, Helsinki, Stockholm, Fredericia (Danmark)

og London. Nord Pool Spot er eid av de nordiske netteierne.

- Statnett er heleier av *Statnett Transport* og *Statnett Forsikring*. Statnett Transport utfører transportoppdrag i forbindelse med utbygging og vedlikehold og sikrer dermed at Statnett fyller sine forpliktelser om transportberedskap for kraftforsyningen. Statnett Forsikring er et egenforsikringsselskap som tilrettelegger forsikringsløsninger og risikofinansiering skreddersydd for Statnetts behov.

TARIFFINTEKTER PER KUNDEGRUPPE (ANDEL)

NORD POOL SPOTS OMSETNING 2004–2009

NVE FASTSETTER HVERT ÅR ØVRE GRENSE FOR HVOR STORE INNTEKTER STATNETT KAN HA. PÅ GRUNNLAG AV DENNE GRENSEN BESTEMMES NETTLEIEN BRUKERE AV STRØMNETTET MÅ BETALE

HVORDAN BEREGNES STATNETTS INNTEKTER?

Statnetts inntekter stammer i hovedsak fra brukerne av det norske kraftnettet og fra Statnetts forbindelser mellom prisområder internt i Norge og til utlandet. Fordi Statnett er i en monopolsituasjon, reguleres og kontrolleres inntektene av myndighetene, ved Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

▶ Myndighetene tar utgangspunkt i at inntektene over tid skal dekke kostnadene og gi rimelig avkastning på investeringer i strømmettet. Forutsetningen for avkastning er at overføringsnettet driftes, utnyttes og utvikles effektivt.

Kostnader og avkastning

NVE kontrollerer Statnetts kostnader mot nivået i andre sammenliknbare virksomheter. Denne kontrollen legges til grunn når de årlige inntektene fastsettes. Om myndighetene vurderer kostnadsnivået til å ligge for høyt, vil Statnetts årlige inntekter reduseres. Statnetts inntekter bestemmes derfor av Statnetts egne faktiske kostnader og myndighetenes kontroll av selskaps kostnadsnivå.

Statnetts inntekter justeres også for kvaliteten i leveransene. Avbrudd i strømforsyningen vil gi Statnett reduserte inntekter. Motsatt vil god leveringskvalitet i noen tilfeller gi økte inntekter.

Grunnlaget for å beregne avkastningen er en risikofri rente (statsobligasjon 5 år), tillagt en risikopremie på om lag 3 prosent og selskapets bokførte verdi på nettanlegg.

Mindreinntekt

Nettleien (tariffene) utgjør en vesentlig del av Statnetts inntekter og fastsettes i forkant av hvert år. I 2009 ble de faktiske totale inntektene betydelig lavere enn forventet og lavere enn myndighetenes øvre grense. Den såkalte mindreinntekten skyldtes i all hovedsak to forhold. For det første at tariffen for 2009 ble redusert for å tilbakebetale merinntekten fra 2008. For det andre at den økonomiske reguleringen (for øvre grense for Statnetts inntekter) ble endret etter at tariffen for 2009 var fastsatt. Endringen medførte at den øvre grensen for Statnetts inntekt økte. Økningen tas først med i tariffen for 2010.

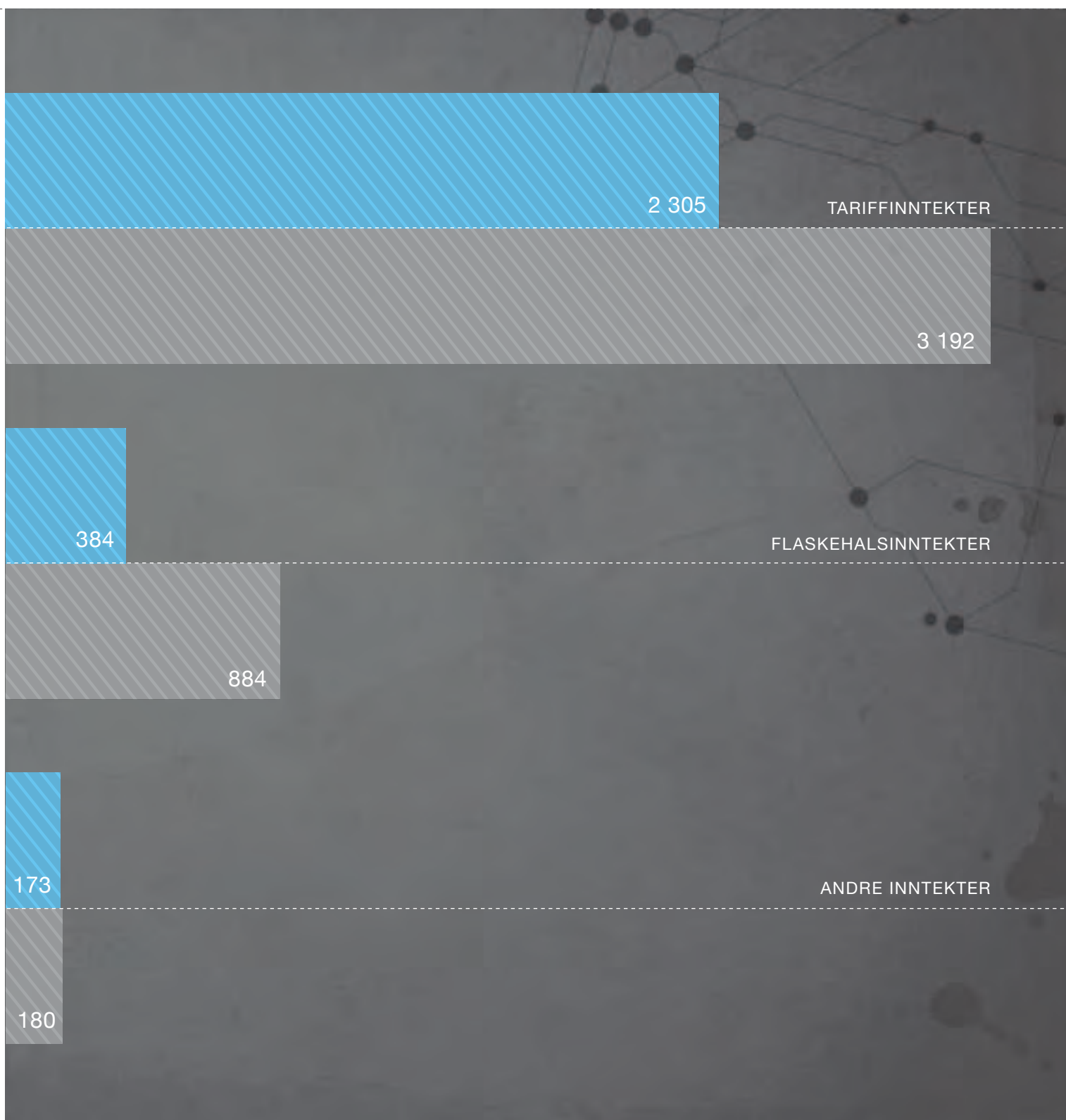
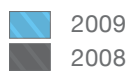
Ved utgangen av 2009 var saldoen for mindreinntekten 607 millioner kroner. Statnett vil ta hensyn til denne mindreinntekten ved fastsettelse av nivået på tariffene i de kommende årene.

Over tid vil Statnetts inntekter samsvare med det nivået myndighetene tillater. Etter gjeldende regnskapsprinsipper balanseføres dette ikke som en forpliktelse i Statnetts regnskaper. ◻

HVOR HENTER STATNETT INNTEKTENE SINE?

(mill. kroner)

Nye kraftledninger sikrer

STRØM I STIKKONTAKTEN

Strøm i stikkontakten, gode klimaløsninger og verdiskaping. Det er de viktigste grunnene til at Statnett nå planlegger å utvide riksveinettet for strøm for opp mot 40 milliarder kroner de nærmeste 10 årene.

▶ I Nord-Norge planlegger Statnett å bygge ny kraftledning de ca. 500 kilometerne fra Ofoten til Hammerfest. Statnett ser også på mulighetene for å bygge fra Skaidi, et av stedene underveis på denne ledningen, til Varangerbotn, og planer for en ledning fra Varangerbotn til Skogfoss er allerede klare. På lengre sikt vurderes en sammenhengende «ring» av ledninger som forbinder nordområdene av Norge, Sverige og Finland.

De planlagte ledningene i Nord-Norge er viktige for å opprettholde sikker strømforsyning i regionen. Forbruket i landsdelen øker også sterkt. At petroleumsindustrien på Finnmarksysten fortrinnsvis vil bruke kraft fremstilt uten CO₂-utslipp, er godt for klimaet. Bra for klimaet er det også at nye ledninger gir rom for å bygge ut mer vind- og småkraft. Samtidig skaper utvikling i

både industri og ny fornybar kraftproduksjon verdier i regionen.

Midt-Norge har hatt stor oppmerksomhet fra Statnett i flere år, og en trygg strømforsyning der står fortsatt øverst på oppgavearket. En god del er allerede gjort, gjennom tiltak i transformatorstasjoner, reservekraftverk og ny ledning til Sverige, men fortsatt er det et ledd som mangler: den planlagte kraftledningen mellom Sogn og Sunnmøre. Med denne på plass vil Midt-Norge ha den samme forsynings sikkerheten for strøm som resten av landet. Samtidig er denne ledningen helt nødvendig for å kunne frakte strøm fra planlagte småkraftverk i Sogn og Fjordane til forbrukere. Også i Midt-Norge er det omfattende planer om vindkraftverk, og Statnett planlegger ny kraftledning fra Namsos over Fosen og videre til Orkdal eller Surnadal, slik at ny klima-

vennlig kraft kan bygges ut i dette området.

Også på Vestlandet handler planene først og fremst om at forbrukerne skal ha sikker forsyning av strøm i stikkontakten. Hordaland, og etter hvert også Stavangerområdet, er regioner der kraftforsyningen er sårbar for feil, og der risikoen for mørklegging øker. Den planlagte nye ledningen mellom Sima og Samnanger vil avhjelpe situasjonen. Dessuten er andre selskapers ledningsplaner på Vestlandet viktige i denne sammenhengen. Også Vestlandet har potensial for mer klimavennlig kraftproduksjon, og også her er denne avhengig av et godt utbygget ledningsnett.

Fra Sørlandskysten planlegges nye sjøkabler til utlandet. Disse skal både legge til rette for klimavennlig kraftproduksjon og -forbruk i Norge og

andre europeiske land, og sikre norske forbrukere nok elektrisk kraft i tørre år. De nye sjøkablene stiller krav til bedre transportveier med større kapasitet til og fra kablernes endepunkter. På Sørlandet handler det i første omgang om å bygge dagens 300 kilovolt-ledninger om til 420 kilovolt. Slik ombygging gir stor økning i kapasiteten til en forholdsvis rimelig pris, samtidig som man i stor grad unngår nye naturinngrep.

Også på Østlandet er fortsatt sikker strømforsyning det viktigste målet. Derfor vil Statnett nå legge nye kabler over Oslofjorden og bygge om flere transformatorstasjoner. Etter hvert blir det også aktuelt å bygge flere av 300 kilovolt-ledningene i området om til 420 kilovolt. I samarbeid med Svenska Kraftnät ser Statnett også på muligheten for å bygge en likestrømsledning mellom landene i denne regionen. En

slik ledning betyr at de samlede kraftressursene i de to landene kan utnyttes enda bedre enn i dag. Samtidig vil den redusere sannsynligheten for mørklegging og være nyttig både for planlagt svensk vindkraft og for norsk fornybar kraft.

VED Å OPPGRADERE DAGENS STRØMNETT OG BYGGE NYE INNENLANDS OG UTENLANDS KRAFTFORBINDELSER, VIL STATNETT SIKRE INNBYGGERE OG BEDRIFTER I HELE NORGE STABIL TILGANG TIL BÆREKRAFTIG ENERGI

Reduserte CO₂-utslipp og økt verdiskaping gjennom FLERE UTENLANDSKABLER

Flere utenlandsforbindelser skal bidra til å bygge fremtidens energisamfunn i Norge og Europa, basert på fornybar energi. Frem til 2020 planlegger Statnett å etablere fire nye kabelforbindelser mellom Norge og det kontinentale Europa, med en total kapasitet på 4200 MW. Prosjektene vil være selvfinansiert, og overskuddet vil bidra til å redusere nettleien for folk flest.

▶ Norge er i en unik situasjon. Med en svært omfattende vannkraftproduksjon, bygd opp gjennom generasjoner, er 98 prosent av dagens norske kraftproduksjon basert på vann. Dette er om lag dobbelt så mye som i noe annet land i Europa. 60–70 prosent av denne vannkraften produseres i tilknytning til vannmagasiner i fjellet. Slik magasinbasert vannkraft har høy regulerings- evne og kan produseres når det er mest bruk for den. Den er derfor etter- spurt og kan bli en viktig ressurs for et Europa som i større grad baseres på vindkraft, en energikilde som også er fornybar, men mindre stabil. Når vin- den uteblir, kan vannkraften bidra til at man unngår CO₂-utslipp fra kull- og gasskraftverk.

Når Statnett nå bygger flere forbindel- ser til det kontinentale Europa, betyr det muligheter for Norge i form av økt verdiskaping, mer stabile kraftpriser, større konkurranse i kraftmarkedet og mer robust kraftforsyning. Dette er fordeler alle Statnetts kabelprosjekter har til felles.

Men flere kabler til land som har stort innslag av vindkraft, gjør også at den daglige styringen av kraftsystemet blir mer komplisert enn i dag. Det betyr at Statnett som systemoperatør får en enda mer omfattende oppgave med å holde oversikten, kontrollere forbindel- sene til utlandet og se disse oppga- vene i sammenheng med kraftsystemet og kraftsituasjonen i Norge.

SKAGERRAK 4

Statnett forventer konsesjonsvedtak i løpet av 2010 på en fjerde kabel til Danmark, Skagerrak 4-kabelen. For- bindelsen er planlagt med en kapasitet på 700 MW, hvorav 100 MW er en ren reserve som skal brukes når vinden løyer i Danmark og kraftproduksjonen derfor er lavere enn forventet. Forbin- delsene til Danmark er en viktig del av det nordiske kraftsystemet, som gjør at Nord Pool Spot fungerer som ett felles kraftmarked. Kablene som alle- rede finnes ble lagt på 70- og 90-tallet. En fjerde kabel til Danmark vil gjøre forbindelsen mer robust. Prosjektet kan slutføres i 2014 og har en total- kostnad på 3 milliarder kroner. Ska- gerak 4 er et samarbeid med den danske systemoperatøren Energinet. dk. Når Skagerrak 4 er på plass, vil den totale kapasiteten til Danmark være 1700 MW.

NORNED 2

Statnett vurderer sammen med den nederlandske systemoperatøren TenneT en andre kabel til Nederland. Den eksisterende NorNed-forbindelsen, som ble åpnet i 2008, er verdens klart lengste undersjøiske kraftkabel og en av grunnene til at Statnett har kabel- kompetanse i verdenstoppen. NorNed er den første kabelen som forbinder Norge direkte til et annet marked enn det nordiske. NorNed har helt fra star- ten vært en samfunnsøkonomisk suk- sess og har i løpet av halvannet år betalt tilbake mer enn en fjerdedel av

investeringen. Et vått 2008 i Norge, med mye vannkraft tilgjengelig på det nordiske markedet og stor eksport, betydde at Nederland kunne redusere sine CO₂-utslipp. En NorNed2-kabel til Nederland planlegges med en kapasitet på mellom 700 og 1400 MW, vil koste om lag 5 milliarder kroner og kan stå ferdig i 2016.

NORD.LINK

Tyskland har høyt innslag av vindkraft, særlig mot kysten ved Bremen og Hamburg, der nye, store prosjekter er under planlegging. NORD.LINK-kabelen vil knytte kraftmarkedene i Norden og Tyskland tettere sammen og bidra til å balansere den norske og tyske kraftproduksjonen. Tysk vindkraft sen-

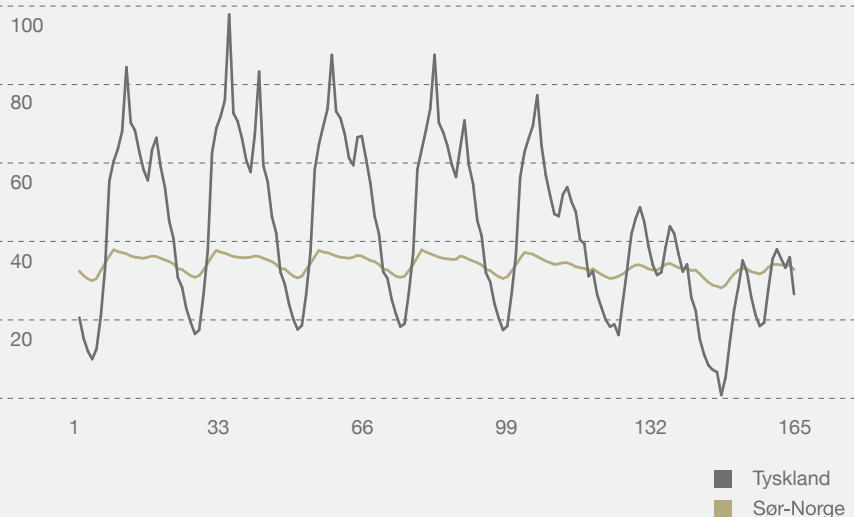
des til Norge når det blåser, mens norsk vannkraft går motsatt vei når det er vindstille. Statnett har sammen med den tyske netteieren Transpower gjennomført en forhåndsstudie, som viser god lønnsomhet (se figur). Søknad til norske myndigheter om anleggskonseksjon sendes innen 1. april 2010. NORD.LINK er planlagt med kapasitet 1400 MW, er kostnadsberegnet til 12 milliarder kroner og kan etter planen stå ferdig i 2018.

KABEL TIL STORBRITANNIA

Sammen med den britiske systemoperatøren National Grid planlegger Statnett å etablere en forbindelse mellom Norge og Storbritannia. Forbindelsen vil være et selvstendig prosjekt, men

muligheten for oppknytning mot planlagte store vindkraftutbygginger og elektrifisering av oljeinstallasjoner vil bli vurdert. Kabel til Storbritannia er i en tidlig planleggingsfase. Studier viser at kabelen vil være økonomisk lønnsom, og at den, som de øvrige kabelprosjektene, vil bidra til økt verdiskaping, reduserte klimautslipp og et mer robust kraftsystem. Kabelen til Storbritannia planlegges med en kapasitet på 1400 MW, er beregnet å koste 12 milliarder kroner og kan stå ferdig i 2020. ■

GJENNOMSNITTLIG PRISSTRUKTUR OVER UKEN I TYSKLAND OG SØR-NORGE 2002–2008

Figuren viser den gjennomsnittlige prisstrukturen uken gjennom i henholdsvis Sør-Norge og Tyskland. Figuren viser gjennomsnittsprisen for alle ukens 168 timer. Det fremgår at de tyske prisene varierer svært mye gjennom uken, at de er spesielt høye på virkedagene og lave om natten og i helgen. Nederland og England har tilsvarende prisstrukturer. Sterkere nett i Europa og mer modne og effektive markeder kan i noen grad utjevne de store variasjonene i disse landenes prisstruktur, men neppe så mye at det oppveier effekten av mer uregulert kraftproduksjon i Nord-Europa, for eksempel fra vindkraft. Dette betyr at eksport til disse markedene ventes å være lønnsom – også i fremtiden.

SAMFUNNSANSVAR

Statnett har langsiktighet, respekt og fellesskap som grunnleggende verdier. Gjennom langsiktighet skal Statnett ta ansvar for utviklingen av kraftsektoren over tid og balansere kravene til den daglige driften mot et langsiktig perspektiv. Ved å vise respekt skal Statnett være ydmyk for samfunnsoppdraget sitt, utøve sin rolle med respekt for omgivelsene og vise respekt for andres synspunkter. Gjennom vekt på fellesskap internt og eksternt skal Statnetts medarbeidere gjøre hverandre gode og vise at vi bidrar positivt til samfunnet. Disse grunnleggende verdiene legger føringene for hvordan Statnett håndterer sitt samfunnsansvar.

FORSKNING OG UTVIKLING FOR ØKT VERDISKAPING

Statnett arbeider innovativt og fremtidsrettet og gjør utstrakt bruk av forskning og utvikling (FoU) som verktøy for verdiskaping og nyskaping. FoU er en forutsetning for å utvikle nye produkter, metoder, løsninger og kompetanse på sentrale områder.

Nye programmer

Fra 2006 har Statnetts FoU-satsing vært konsentrert til et begrenset antall områder. Det ble da definert treårige strategiske programmer på prioriterte områder. Den første treårsperioden løp fra 2006 til 2008. I 2009 startet Statnett opp sin andre treårsperiode gjennom fire nye programmer med temaene:

- Nordeuropeisk balansemarked
- Noder i offshore nett – etablering og drift
- Risikohåndtering i driftsplanlegging og løpende drift
- Kraftledninger og biologisk mangfold – et fysisk hinder eller nye muligheter

I tillegg til de fire FoU-programmene har Statnett to temaområder, Samfunnsøkonomiske modeller og Teknologiutvikling for Statnetts nettanlegg. De to temaområdene skal dekke FoU-oppgaver som har relevans for Statnetts kjerneområder, men som ikke dekkes av de fire programmene. Programmene og temaområdene er viktige satsingsområder for å få frem ny kunnskap og nye løsninger som legger til rette for integrasjon av fornybar energi. Samtidig bidrar de til økt verdiskaping og styrket forsyningsikkerhet.

Samarbeid

Statnett samarbeider nært med eksterne kompetansemiljøer i Norge og internasjonalt. Eksempler på slike miljøer er andre systemansvarlige nettselskaper (TSO), leverandørindustrien, ENTSO-E (European Network of Transmission System Operators for Electricity), IEAs komiteer og EUs rammeprogram for forskning og utvikling.

Statnett samarbeider også med utdanningsinstitusjoner og forskningsmiljøer, herunder NTNU, Sintef Energiforskning og STRI i Sverige, der Statnett er deleier. Universiteter og høyskoler er viktige samarbeidspartnere med henblikk på rekruttering, tilgang på kompetanse, gjennomføring av forskning og utvikling, samt synliggjøring og profilering av Statnett. For å komme i tettere inngrep med universiteter og høyskoler blir det arbeidet med å styrke det strategiske samarbeidet overfor utdanningssektoren.

Statnett har vært aktiv bidragsyter i utvikling av ENTSO-Es FoU-plan. Denne planen vil bli et viktig FoU-virkemiddel for systemansvarlige nettselskaper i Europa, så vel som på EU-nivå.

Statnett er også betydelig involvert i Energi21, som ble etablert i 2008 som den nasjonale strategien for forskning, utvikling, demonstrasjon og kommersialisering av energiløsninger. Strategiprosessen blir videreført som en permanent ordning. En rekke innsatsgrupper arbeider nå med å konkretisere og handlingsrette strategien og tilpasse anbefalingene på de ulike satsingsområdene til dagens marked,

teknologi, industri og kompetanse. Statnett leder arbeidet i Innsatsgruppe Fremtidens energisystemer og vil gjennom dette ha store muligheter til å påvirke retning og innhold i norsk forskning og utvikling om energiløsninger.

STYRKER SATSING PÅ MILJØ OG KLIMA

Hensynet til miljø og klima er en integrert del av Statnetts nye konsernstrategi og utgjør, sammen med forsyningsikkerhet og verdiskaping, en av konsernets tre strategiske hovedsatsinger. Slik vil Statnett sikre at foretaket konsekvent ivaretar miljø- og klimahensyn. Blant annet ved å tilrettelegge for å innfase ny fornybar energi, vil Statnett utvikle sentralnettet som et viktig redskap for å nå de nasjonale klimamålene. Samtidig skal Statnett utvikle og drifte anleggene sine med respekt for naturen.

Miljø i FoU-arbeidet

Blant de nye FoU-programmene Statnett startet i 2009, handler ett om miljøtilpasning av kraftledninger. Også to av de andre programmene, Nordeuropeiske balansemarkeder og Noder i offshore nett, har klima-/miljødimensjoner. Konkrete prosjekter under FoU-programmene er utplassert internt i Statnett og hos foretakets eksterne samarbeidspartnere – både leverandører, FoU-institusjoner og universiteter.

Resultatene fra de første delprosjektene danner basis for videre arbeid i 2010. I tillegg har Statnett utarbeidet forslag om et nytt FoU-program knyttet til Smart Grid, som forventes igangsatt

i 2010. SmartGrid muliggjør toveis kommunikasjon til og fra apparater og applikasjoner i for eksempel hjemmet. Her skal Statnett utvikle applikasjoner som bidrar til kostnadseffektiv og miljømessig god utnyttelse av kraftsystemet, og dermed har også dette programmet en klar miljødimensjon.

Strengere miljøkrav til leverandørkjeden

Statnett har utarbeidet nye etiske retningslinjer for leverandører og en ny anskaffelsespolicy. Disse uttrykker tydelig hvilke krav og forventninger foretaket har til leverandørenes miljø- og klimasatsing. Det vil i 2010 også bli utarbeidet en ny konsernpolicy for HMS som vil inkludere ytre miljø. Den nye policyen vil stille strenge krav til Statnetts egne miljøprestasjoner.

Statnett mottok mot slutten av 2009 Miljøfyrtårn-sertifikat for den administrative virksomheten i Alta og på Sunndalsøra. Hovedkontoret i Oslo har vært sertifisert som Miljøfyrtårn siden 2004.

Nemko AS fornyet i 2009 Statnetts ISO-sertifikat på miljøstyring gjennom resertifisering etter standarden ISO 14001:2004. Dette sertifikatet gjelder nå frem til februar 2012.

REKRUTTERING OG MEDARBEIDERUTVIKLING

Riktig og tilstrekkelig kompetanse er en forutsetning for å gjennomføre de store investeringene og utbyggingsprosjektene Statnett har planlagt for de kommende årene. For å dekke

behovene satser foretaket derfor på utvikling og læring som samsvarer med Statnetts strategier og verdier.

Statnett legger vekt på et godt arbeidsmiljø med motiverte og engasjerte medarbeidere. Det er innført en strategisk kompetanseutviklingsprosess (SKUP) i virksomheten. Denne skal bidra til systematisk og enhetlig oppfølging av mål, prestasjoner og atferd, styrkede utviklingsmuligheter, samt sikre at Statnett beholder og utvikler strategisk viktig kompetanse. For å holde fokus på god ledelse blir det også jevnlig arrangert interne lederseminarer.

Statnett gjennomfører regelmessig undersøkelser som måler medarbeidernes motivasjon og opplevelse av at virksomhetens lederkrav etterleves. Statnett er med i Great Place To Work, som er et verktøy for å evaluere, benytte og synliggjøre arbeidsmiljø. Great Place To Work kårer årlig de beste arbeidsplassene nasjonalt og internasjonalt. Lederne følger selv opp undersøkelsene, med gjennomgang av resultater og forbedringstiltak. Great Place To Work-undersøkelsen høsten 2009 viste en totaltilfredshet på 87 prosent. Statnett er kåret til det niende beste stedet å jobbe blant bedrifter med mer enn 250 ansatte.

Intern mobilitet og rekruttering

Statnett legger stor vekt på å bygge og spre kompetanse på tvers av bedriften. I 2009 skiftet 42 medarbeidere stilling internt i Statnett. SKUP-prosessen bidrar også til ytterligere å skjerpe fokus på intern mobilitet.

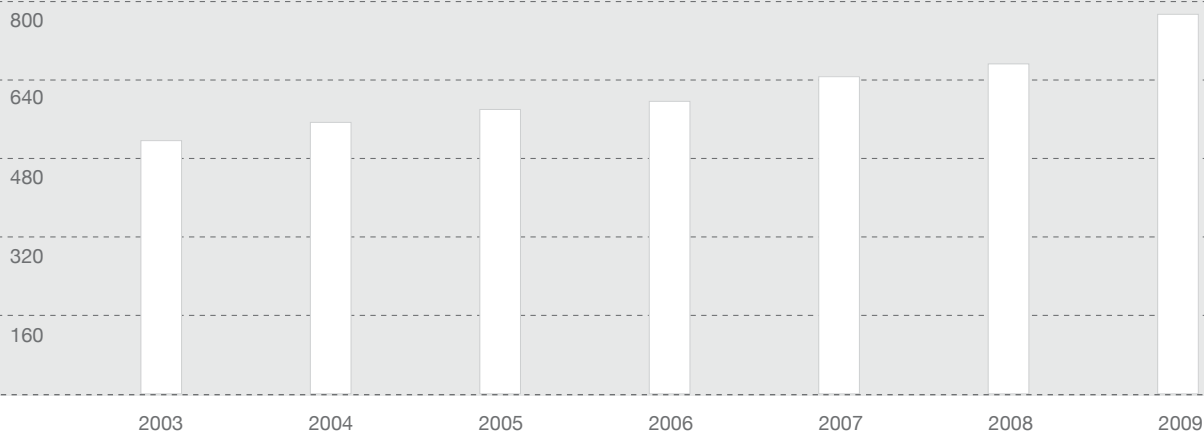
Statnett rekrutterte 135 nye personer i 2009. Sammenliknet med 2008 har antallet søkere til utlyste stillinger økt. I 2009 hadde Statnett en samlet turnover, uten pensjonsavganger, på 2,54 prosent. Dette er en nedgang fra året før.

For å tiltrekke talenter fra universiteter og høyskoler har Statnett en løpende traineeordning. I 2009 har Statnett hatt 5 traineer, herunder én fra traineesamarbeidet med SINTEF, EBL, NVE og nettselskaper i bransjen. Alle har hatt praksis i ulike deler av Statnetts virksomhet.

I årene fremover vil Statnett fortsette samarbeidet med universiteter og høyskoler. Av særlig interesse er de tekniske linjene på NTNU og ingeniørhøgskolene, spesielt elkraft og øvrige energi- og miljøfag. Statnett deltar blant annet på en rekke jobbmesser arrangert av studentene. I 2009 arrangerte Statnett KUBE, et sommerprosjekt for studenter. Her jobbet seks studenter med en gitt problemstilling gjennom sommeren og presenterte sine hovedkonklusjoner for konsernledelsen i august. Statnett tilrettelegger også for sommerjobber, prosjektoppgaver og masteroppgaver.

Likestilling og mangfold

Statnett har gjennom mange år arbeidet systematisk med å få flere kvinner inn i ledende og tekniske stillinger. Kvinner og menn i sammenliknbare stillinger er lønnsmessig likestilt, og medarbeiderundersøkelser viser at begge kjønn opplever at kvinner og menn har like muligheter i Statnett.

For at ansatte skal kunne kombinere arbeids- og familieliv på en god måte, legger Statnett praktiske ordninger til rette. Bedriften har egen barnehage, utvidet permisjonstid for småbarnsforeldre og fleksibel arbeidstid. Statnett erfarer at menn på alle stillingsnivåer benytter mer av permisjonstiden enn tidligere, og at småbarnsfedre og -mødre er like mye hjemme når barna er syke.

Statnett vil fortsette arbeidet for å rekruttere flere kvinner til tekniske stillinger og lederstillinger. Selskapet ønsker å fremme kvinners deltakelse i konsernets styrer og ser samtidig positivt på at kvinnelige ansatte blir valgt inn i styrer i andre bedrifter.

Statnett ønsker mangfold og variasjon i organisasjonen og oppfordrer i alle stillingsannonser personer, uavhengig av etnisk bakgrunn, kjønn eller alder, om å søke stilling i virksomheten.

SPONSING GIR SYNLIGHET

Statnett bygger sin profil gjennom alt fra store, nasjonale reklamekampanjer, til bidrag til lokale kultur- og idrettsaktiviteter. I tillegg bruker foretaket sponsing på nasjonalt plan som virkemiddel. Målet er å bygge kjennskap til og kunnskap om Statnett og om foretakets viktige samfunnsoppgave.

Statnett representerer teknisk avanserte virksomhetsområder som kan være vanskelige å forklare for folk flest. Derfor benytter foretaket alternative

kanaler for å formidle hvilken rolle Statnett har og fortelle om virksomheten – enten det er en reklamefilm på TV2, profilannonser i aviser og blader, eller reklame på en stor idrettsarena eller i programmet til en lokal revy der en av våre ansatte er med.

Lokale bidrag gjennom egne ansatte

Statnett ønsker å bidra positivt til lokalsamfunnene. Foretaket oppfordrer egne ansatte til å engasjere seg lokalt, i idrettsarbeid og annen kulturutøvelse. Som ekstra stimulans gir Statnett stipender til lokal barne- og ungdomsaktivitet. Alle Statnetts ansatte i hele landet kan søke om slik støtte.

For å få tildelt midler må medarbeideren ha et tillitsverv eller en annen aktiv rolle. Arbeidet må også være organisert gjennom et lag, en forening eller liknende. Det er en forutsetning at arbeidet har et klart ideelt formål.

ETIKK

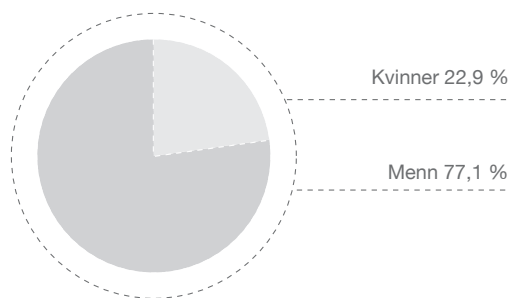
Statnett forvalter store midler som tilhører fellesskapet. Som følge av dette, og av Statnetts rolle i kraftsystemet, må foretaket ha ufravikelige etiske prinsipper og absolutte krav til integritet. Som en av de første bedriftene i landet oppnevnte Statnett i 2006 et eget etikkombud, som har i oppgave å styrke ansattes rettssikkerhet og bidra til å avdekke kritikkverdige forhold og mangler ved systemet. I Statnett er vervet som etikkombud ivarettatt av en advokat i juridisk avdeling.

Ombudsrollen

Etikkombudet skal bidra til at uønskede kulturer og holdninger ikke får utvikle seg. Statnetts ansatte skal gå foran med et godt eksempel, og Statnett har høyt fokus på dette internt. Statnetts ansatte forventes å opptre ærlig og redelig, i en åpen, etterrettelig og gjennomsiktig organisasjon. De ansatte skal ikke opptre på en måte som kan svekke bedriftens nøytralitet, integritet eller troverdighet. Statnetts ansatte har ikke anledning til å motta gaver eller tjenester som vil kunne påvirke deres opptreden eller uavhengighet.

Ombudet ivaretar også arbeidsmiljølovens krav vedrørende varsling. Loven slår fast at en arbeidstaker har rett til å varsle om kritikkverdige forhold på arbeidstid, og at slik varsling både er lovlig og ønsket. Med kritikkverdige forhold menes blant annet forhold som er lovstridige, som er i strid med bedriftens etiske regler, og som skaper dårlig arbeidsmiljø, generell ukultur og skadelig aktivitet. Statnett plikter å legge til rette for at kritikkverdige forhold varsles internt i bedriften, og etikkombudsordningen skal nettopp ivareta dette.

Etikkombudet skal både gjøre undersøkelser etter henvendelse fra ansatte eller ansattes organisasjoner, veilede de ansatte i etiske spørsmål og ta opp saker på eget initiativ. Selv om etiske problemstillinger i utgangspunktet bør behandles i linjen, kan etikkombudet også kontaktes direkte. Anonymitetsprinsippet, som innebærer at den som fremmer en sak ikke behøver å stå

frem med navn, er svært viktig for ombudet og oppmuntrer til at saker som ellers ikke ville ha blitt behandlet, blir fremmet.

Større bevissthet, økt engasjement

Ordningen med etikkombud har gitt etikk en mer fremtredende plass både på Statnetts dagsorden og i de ansattes bevissthet. Det er stort engasjement og interesse i organisasjonen for ombudsordningen og for etiske spørsmål generelt. Etikkombudet rapporterer årlig om antall henvendelser og antall saker som er blitt behandlet. Ombudet behandlet om lag 25 saker i 2009, mot 15 saker i 2008. I tillegg håndterte ombudet et antall mindre henvendelser. Ingen av sakene har vært alvorlige for Statnett som selskap, selv om de kan ha vært belastende for den/de som har vært involvert. Anonymitetshensyn setter ellers klare begrensninger for detaljgraden i rapporteringen.

Tiltak og regelverk

Alle nyansatte i Statnett får informasjon om etikkombudet. I tillegg holder ombudet presentasjoner for ansatte som har vært i bedriften en stund. Totalt holdt etikkombudet presentasjoner for ca. 20 prosent av de ansatte i 2009.

Det er i 2009 blitt arbeidet med en oppdatering av Statnetts etiske retningslinjer. Arbeidet har vært ledd i et større prosjekt, som også inkluderer Statnetts leverandører. Man tar sikte på å få retningslinjene endelig vedtatt tidlig i 2010.

Statnett krever at alle som mottar en fordel eller gave (for eksempel middager, billetter til konserter eller idrettsarrangementer, samt julegaver eller andre gaver) til en verdi av mer enn 500 kroner skal avklare dette med sin nærmeste leder. Oversikt over slike gaver er først og fremst et lederansvar, men vil også bli fulgt opp av ombudet selv.

ANSKAFFELSER

Statnett stiller høye krav til kvalitet, kostnadseffektivitet og leverings-sikkerhet innenfor etisk akseptable rammer. Prinsippene for anskaffelser bygger på åpenhet, rettferdighet, gjennomsiktighet, forutsigbarhet og likebehandling.

Statnett ønsker å gi markedet god og relevant informasjon både i forkant og etterkant av større anskaffelser. Prosjektinformasjon er tilgjengelig på Internett når prosjektene er sendt myndighetene for behandling. Som ledd i en kontinuerlig forbedringsprosess, tilbyr Statnett også grundig tilbakemelding til tilbydere som ikke når opp i konkurransen, slik at de kan bli mer konkurransedyktige ved neste anledning.

Statnett er i en fase med store investeringer. I det kommende tiåret er det planlagt investeringer for opp mot 40 milliarder kroner – hovedsakelig til å oppgradere og styrke kraftnettet. Flere store prosjekter planlegges gjennomført samtidig eller med betydelig overlapp. Å sikre nødvendig kompetanse og kapasitet til gjennomføringen medfører betydelige utfordringer.

Et velfungerende marked med profesjonelle og seriøse aktører er derfor viktigere enn noensinne. Statnett søker samarbeid med konkurransedyktige leverandører som vil bidra til å holde kostnadene nede.

Statnett forventer at leverandører tar miljøhensyn på alvor og etterlever etiske krav og HMS-krav. Samfunnsansvar, ytre miljø, sikkerhet og velferd har fått mye oppmerksomhet i de senere årene. For foretak som Statnett gjelder ansvaret så vel i egen virksomhet, som hos leverandører og underleverandører. Med den økte bevisstheten om temaet, og de store prosjektene Statnett planlegger, vil dette bli et enda viktigere tema i årene som kommer.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Statnett er et selvstendig statsforetak, opprettet i henhold til Statsforetaksloven. Statnett eies av Staten ved Olje- og energidepartementet. Foretaket er finansiert gjennom finansmarkedene og står selv ansvarlig for sine forpliktelser.

STYRENDE ORGANER

Statnetts styrende organer beslutter virksomhetens grunnleggende styringsprinsipper. Disse består av konstitusjonelle prinsipper knyttet til det statlige eierskapet, vedtekter, statens eierstyringsprinsipper, verdigrunnlag, etiske retningslinjer for ansatte og leverandører og policy for ledelse, styring og kontroll. Styringsprinsippene inkluderer også styreinstruks, mandater for styreutvalg, konsernsjefens stillingsinstruks og fullmakter.

Eier

Det statlige eierskapet reguleres av Grunnloven §19 «Kongen vaager over, at Statens Eiendomme og Regalier anvendes på den av Stortinget bestemte og for Almenvæsenes nyttigste Maade». Forvaltningen av Statnett er delegert til Olje- og Energidepartementet (OED). Statsrådets forvaltning utøves under konstitusjonelt og parlamentarisk ansvar. Det må innhentes samtykke fra Stortinget ved kapitalforhøyelse. Salg av eierandeler vil innebære lovendring og krav om samtykke fra Stortinget.

Foretaksmøtet

Departementet utøver den øverste myndighet i foretaket i foretaksmøtet. På det ordinære foretaksmøte skal følgende spørsmål behandles og avgjøres: Fastsetting av foretakets resultatregnskap og balanse, herunder anvendelse av årsoverskudd eller dekning av årsunderskudd, fastsetting av konsernresultatregnskap og konsernbalanse, og andre saker som etter lov eller vedtekter hører under foretaksmøtet, herunder valg av styret og fastsettelse av godtgjørelse for medlemmer av styret og styreutvalg. Departementets myndighet i foretaket kan ikke utøves utenom foretaksmøtet. Foretaksmøtet vedtar Statnetts vedtekter, herunder Statnetts formålsparagraf som setter rammer for den virksomhet

Statnett kan drive. Ordinært foretaksmøte holdes hvert år innen utgangen av juni måned.

Eiermøtet

Formålet med eiermøtet er å skape et uformelt forum hvor styret og eier kan utveksle meninger og diskutere saker av stor økonomisk eller strategisk betydning for Statnett. De synspunkter eier gir uttrykk for i eiermøter er innspill til Statnetts administrasjon og styre. Saker som krever tilslutning fra eier må tas opp på foretaksmøtet.

Brukerrådet

Statnett skal ha et Brukerråd på 6 medlemmer som oppnevnes av foretaksmøtet og representerer interesseorganisasjoner. Brukerrådet skal behandle saker som angår Statnetts regulerte monopol- og myndighetsoppgaver. Dersom styret fatter avgjørelser i strid med Brukerrådets anbefalinger, kan et flertall i Brukerrådet oversende saken til eier for eventuell behandling i foretaksmøtet.

Styret

Styret har det overordende ansvaret for forsvarlig ledelse av Statnett. Styret ansetter og avsetter konsernsjef og skal føre tilsyn med konsernsjefens ledelse av virksomheten. Styret skal beslutte Statnetts strategi, sørge for at Statnett er effektivt og betryggende organisert, beslutte budsjetter og påse betryggende formuesforvaltning, et godt arbeidsmiljø og påse at Statnett overholder formelle krav, lover og forskrifter.

Revisjonsutvalg

Styret har opprettet et revisjonsutvalg som skal være et saksforberedende organ til styret. Revisjonsutvalgets oppgaver er å forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen, overvåke systemene for internkontroll og risikostyring samt sel-

skapets internrevisjon, ha løpende kontakt med selskapets valgte revisor om revisjonen av årsregnskapet, vurdere og overvåke revisors uavhengighet i følge revisorloven.

Kompensasjonsutvalg

Styret har etablert et kompensasjonsutvalg som skal bistå styret i arbeidet med å fastsette konsernsjefens ansettelsesvilkår, og hovedprinsipper og rammer for avlønning av Statnetts konsernledelse. Utvalget rapporterer til styret og har et rådgivende mandat.

Ekstern revisor

Statnett skal ha en eller flere revisorer, som velges av foretaksmøtet. Minst en skal være registrert eller statsautorisert.

Statnetts rammeverk for foretaksstyring

Styret og konsernledelsen vedtar rammeverket som virksomhetens aktiviteter skal utføres innenfor for å nå vedtatte målsetninger. Rammeverket består av tre nivåer av dokumentasjon.

Nivå 1 omfatter styringspolicyer besluttet av styret. Nivå 2 består av funksjonspolicyer vedtatt av konsernsjef innenfor sentrale områder som inkluderer økonomi, myndighet og fullmaktstruktur, kommunikasjon, juridisk, innkjøp, finans, HR, samt HMS og ytre miljø. Nivå 3 består av prosedyrer, også kalt håndbøker. Disse vedtas av konserndirektør innenfor den relevante funksjonen.

Disse nivåene sammen med kvalitetsystemet utgjør den sentrale styrende dokumentasjon i Statnett.

VÅRT VERDIGRUNNLAG

Policy om Statnetts verdigrunnlag er kjernen i Statnetts styringssystem og inneholder virkemidler for å hjelpe oss

i å gjøre de rette tingene på riktig måte. Det er fundamentet for å skape en positiv, ansvarlig og sunn bedriftskultur med tillit og samarbeid på alle nivåer.

Vårt oppdrag

Statnett skal bygge neste generasjon sentralnett for å sikre kraftforsyningen, bidra til verdiskaping og legge forholdene til rette for bedre klimaløsninger.

Våre verdier

For å lykkes må vi være en organisasjon med sunne verdier. Verdier til Statnett er langsiktighet, respekt og fellesskap. Disse verdiene beskriver grunnholdninger som er nødvendig for å lykkes og setter kursen for hvordan ledelse og ansatte skal opptre i sitt daglige arbeid.

Våre hovedmål:

Forsyningssikkerhet

Statnett skal sikre kraftforsyningen gjennom et nett med tilfredsstillende kapasitet og kvalitet.

Verdiskaping

Statnetts tjenester skal skape verdier for våre kunder og samfunnet.

Klima

Statnett skal legge til rette for realisering av Norges klimamål.

- Statnett skal gjennomføre vårt arbeid uten skader for mennesker og med respekt for naturen.
- Statnett skal kjennetegnes som en brukerorientert organisasjon.
- Bedriftens leveranser skal være preget av våre verdier.

Styringspolicyer

Styrings- og funksjonspolicyene er et sentralt fundament i Statnetts eierstyring og selskapsledelse og for den videre utvikling av en positiv, ansvarlig og sunn bedriftskultur.

Konsernledelsen er ansvarlig for å sikre etterlevelse av policyene gjennom prosedyrer og rutiner som effektivt kan sikre verdiskaping for alle aktører og hvor myndighet og ansvar er tydelig beskrevet, gjensidig forstått og etterlevd.

Det er utarbeidet policyer for etiske retningslinjer internt og etiske retningslinjer i forhold til våre leverandører. Disse policyene er vedtatt av styret og er sentrale i utøvelsen av vårt samfunnsansvar.

Interne etiske retningslinjer

Statnetts virksomhet skal vise at gode resultater kan oppnås uten at det går utover vår etiske standard som er reflektert i våre etiske retningslinjer. De etiske retningslinjene dekker områder som er viktige for å sikre god forretningsetikk i alle aspekter av selskapets aktiviteter. De inneholder konkrete og praktiske regler, og setter standarder for hvordan de enkelte ansatte skal agere. Unnlattelse av å overholde etiske retningslinjer kan resultere i sanksjoner avhengig av bruddets art og omfang. Etiske retningslinjer gjelder for styremedlemmer, ledere, ansatte, innleid personell og andre som handler på vegne av Statnett (se Statnetts internettsider for mer informasjon: <http://www.statnett.no/no/Om-Statnett/Eierskap-og-rammer/>).

Etiske retningslinjer for leverandører

Statnett legger stor vekt på at våre leverandører og samarbeidspartnere tilfredsstiller etiske retningslinjer for leverandører. Forpliktelse til å etterleve disse etiske kravene avtales i kontraktene vi inngår med våre leverandører (Statnetts internettsider: <http://www.statnett.no/no/Om-Statnett/Eierskap-og-rammer/>).

Åpenhet

Tillit og et godt omdømme er avgjørende for Statnett. Bedriften er blant annet underlagt offentlighetsloven, regler om informasjon til kraftmarkedet, og sikkerhets- og beredskapslovgivningen. Statnett distribuerer informasjon i samsvar med lovgivningen, og praktiserer både meroffentlighet og åpenhet. Statnett offentliggjør både finansiell og ikke-finansiell informasjon.

Transaksjoner med nærstående parter; uavhengige verddivurderinger

Statnett gjennomfører verddivurderinger presentert av uavhengige tredjeparter når vesentlige transaksjoner skjer mellom foretaket og nærstående parter, eller selskap i konsernet, slik dette fremgår av lovgivningen.

Samsvar med regler og forskrifter

Statnett arbeider systematisk for å opp- tre ansvarlig på alle nivåer i konsernets virksomhet. Dette er en forutsetning for å lykkes i å nå langsiktig verdiskaping. Vi overholder gjeldende lovgivning. Statnett skal etterleve anbefaling fra Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES).

Lederkrav i Statnett

Lederkravene uttrykker hvilke forventninger Statnett har til sine ledere for å realisere Statnetts oppdrag, hovedmål og verdier. Statnetts ledere skal vise engasjement for virksomheten, fremragende leveranser og integritet og ansvarlighet

Etikkombud

Statnett har siden 2006 hatt eget etikkombud som bidrar til at uønskede kulturer og holdninger ikke får utvikle seg. Etikkombudets arbeid er videre omhandlet under kapittelet om samfunnsansvar i denne årsrapporten.

KONSERNLEDELSE

3

AUKE LONT

Konsernsjef

Lont er utdannet sosialøkonom fra Vrije Universiteit i Amsterdam. Lont kom til Statnett i februar 2009, fra stilling som administrerende direktør i analyse-selskapet Econ Pöyry. Han har tidligere vært direktør for nordisk energi i Statoil og administrerende direktør for Naturkraft. Auke Lont er styremedlem i det nederlandske selskapet Gasunie.

1

GUNNAR G. LØVÅS

*Konserndirektør
divisjon Nettutvikling*

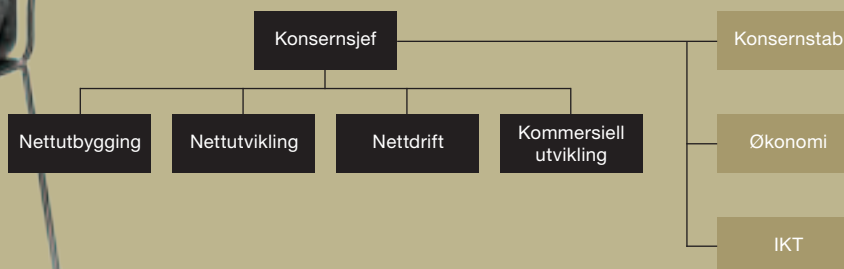
Løvås har siden 1994 arbeidet med planlegging, utbygging og drift av kraftsystemet i Statnett. Løvås har doktorgrad i matematikk fra Universitetet i Oslo og er sivilingeniør fra NTNU. Han er også lærebokforfatter.

2

ØIVIND KRISTIAN RUE

*Konserndirektør
divisjon Nettdrift*

Rue leder Nettdriftsdivisjonen, som ivaretar driften av det norske kraftsystemet og samdriften med Norden. Rue er cand. polit. fra Universitetet i Oslo. Han har tidligere hatt lederstillinger i Næringsdepartementet og Saga Petroleum.

4

HÅKON BORGEN

Konserndirektør
divisjon Nettutbygging

Borgen er sivilingeniør elkraft fra NTNU/ Technische Hochschule Darmstadt i Tyskland og har administrativ utdanning fra Handelshøyskolen BI. Borgen har tidligere hatt lederstillinger i Statnett og i BKK. Borgen er styreleder i Statnett Transport, styremedlem i teknologiselskapet SWAY og varastyremedlem i STRI AB.

5

BENTE HAGEM

Konserndirektør
divisjon Kommersiell utvikling

Hagem er sivilagronom, industriell økonomi fra Universitetet for miljø- og biovitenskap. Før hun kom til Statnett i 2001, hadde Hagem lederstillinger i Gilde Norsk Kjøtt AB og Statoil ASA. Bente Hagem er styremedlem i NordPool Spot, NSB og nestleder i IFE (Institutt for energiteknikk).

STATNETTS STYRE

5 BJARNE AAMODT
Leder, valgt i 2008

Bjarne Aamodt leder forretningsområdet Other Business i Telenor ASA og har tidligere erfaring som viseadministrerende direktør i Det Norske Veritas og konsernsjef i Alcatel STK ASA. Han har en rekke styreverv, nasjonalt og internasjonalt, og leder også representantskapet i Nordea Bank Norge ASA. Aamodt er sivilingeniør med utdannelse fra NTNU. Bjarne Aamodt har vært styreleder i Statnett SF siden våren 2008.

2 THOR HÅKSTAD
Nestleder, valgt i 2004

Håkstad arbeidet i mer enn 30 år i Norsk Hydro, der han hadde en rekke lederstillinger og var medlem av konsernledelsen i en tiårsperiode frem til han sluttet i 2004. Håkstad har flere styreverv nasjonalt og internasjonalt. Thor Håkstad er maskiningeniør fra NTNU. Han har sittet i Statnetts styre siden 2004.

9 HEIDI EKREM
Styremedlem, valgt i 2006

Ekrem er partner i Advokatfirmaet Mageli ANS, der hun arbeider med forretningsjuridiske spørsmål for større selskaper, herunder selskaper i energisektoren. Ekrem ble valgt inn i Statnetts styre i 2006.

7 GRETHE HØILAND
Styremedlem, valgt i 2002

Høyland er administrerende direktør i Lyse AS. Hun har bred erfaring fra ledende stillinger i energisektoren, samt fra en rekke styreverv. Høyland er sivilingeniør i elkraftteknikk fra NTNU og Bedriftsøkonom fra BI. Høyland ble valgt inn i Statnetts styre i 2002.

8 STEINAR JØRÅNDSTAD
Ansattes representant, valgt i 2004

Jøråndstad er energitekniker i Statnett, der han også leder EL&ITs landsdekkende fagforening og sitter i arbeidsmiljøutvalget. Jøråndstad, som startet som lærling i 1981, har tidligere også vært Statnetts hovedverneombud. Han er også medlem av Vågå kommunestyre og formannskap. Jøråndstad har vært ansattes representant i styret siden 2004.

1 BJØRN SOLBERG
Ansattes representant, valgt i 2008

Solberg har arbeidet i Statkraft/Samkjøringen/ Statnett siden 1978 og er i dag teamleder og leder av IKT driftsvakt i Trondheim. Han leder også NITO Statnett, der han har vært styremedlem siden 1993. Solberg er utdannet elektronikingeniør.

3

KIRSTEN FAUGSTAD

Ansattes representant, valgt i 2004

Kirsten Faugstad har arbeidet i Statkraft/ Statnett siden 1989 og er i dag avdelingsleder i divisjon Nettutbygging. Faugstad er sivilingeniør i elkraftteknikk fra NTNU. Faugstad har vært ansattes representant i Statnetts styre siden 2004.

6

KIRSTEN INDGJERD VÆRDAL

Styremedlem, valgt i 2009

Værdal har siden 2007 vært landbruksdirektor hos Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Hun har tidligere hatt lederstillinger i næringsmiddel-sektoren og landbruk. Værdal har bred styreefaring fra organisasjoner, samt offentlig og privat sektor. Værdal er agronom og har også økonomi- og ledelsesutdanning.

4

PER HJORTH

Styremedlem, valgt i 2008

Hjorth er administrerende direktør i Newsec AS, som driver rådgivning og megling innenfor næringsseiendom. Hjorth har også flere styreverv. Han har hatt flere lederstillinger i industri, finans og i energibransjen, blant annet som administrerende direktør i Nord Pool ASA frem til 2000. Hjorth har sittet i Statnetts styre siden 2008.

BRUKERRÅDET

De viktigste av brukerne av Statsnetts tjenester innstiller medlemmene til Brukerrådet:

MEDLEMMER

NORSK INDUSTRI

Stein Øvstebø (leder)

ENERGI NORGE

Øyvind Torkildsen (nestleder)
Bente Monica Haaland

FORBRUKERRÅDET

Linette Heiberg

DISTRIKTENES ENERGIFORENING

Hanne Torkelsen

HSH

Leif Olsen

VARAMEDLEMMER

ENERGI NORGE

Kari Thorud
Hans Olav Ween

NORSK INDUSTRI

Heidi Gill Østvold

FORBRUKERRÅDET

Olav Nyhus

DISTRIKTENES ENERGIFORENING

Knut Lockert

HSH

Kirsten Haug

ÅRSBERETNING 2009

Statnett har som mål å sørge for sikker levering av strøm og legge til rette for at kraftmarkedet fungerer godt.

Klimaendringene og internasjonale krav til økt satsing på fornybar energi gir nye utfordringer nasjonalt og på tvers av landegrensene. Norge har her nye muligheter til verdiskaping, men utviklingen vil kreve betydelig utbygging og forsterkning av kraftnettet i årene fremover.

Statnett vil de kommende årene øke investeringene i nettet for å trygge forsyningssikkerheten, skape verdier og legge til rette for å redusere klimautslippene. Virksomheten vil være preget av at Statnett har betydelige investeringsprosjekter både under planlegging og gjennomføring.

▶ LEVERINGSKVALITET OG FORSYNINGSSIKKERHET

Leveringskvaliteten i nettet har totalt sett vært god i 2009. Den hydrologiske ressursituasjonen og feil på 420 kV- forbindelsene over Oslofjorden har imidlertid medført en del flaskehals, spesielt ut av Sør-Norge. Av hensyn til systemdriften måtte Statnett i enkelte perioder fra desember 2008 fram til april 2009 begrense eksporten over utenlandskablene til Danmark og Nederland.

Lite nedbør fra oktober og den lange kuldeperioden fra midten av desember medførte høyere forbruk og lavere tilsig til magasinene enn normalt mot slutten av 2009. Magasinfyllingen var 64,5 % ved utgangen av 2009. Dette er 0,6 prosentpoeng lavere enn på samme tidspunkt i 2008, og 4 prosentpoeng under medianen fra tidsperioden 1993-2008. I forhold til medianen har Midt-Norge (NO2) lavest nivå.

Det samlede kraftforbruket i 2009 ble ca. 124 TWh, en nedgang på 3,6 prosent i forhold til året før. Den samlede kraftproduksjonen falt med 6,6 prosent til ca. 133 TWh, noe som innebar en netto eksport på ca. 9 TWh.

I mars – april 2008 oppsto det feil på to av tre kabelforbindelser over Oslofjorden. Den ene forbindelsen med feil ble reparert og idriftsatt i slutten av 2008. Den andre kabelforbindelsen med feil, mellom Teigen i Vestfold og Evje i Østfold, var gjenstand for omfattende og krevende reparasjonsarbeid fram til høsten 2009. Forbindelsen ble satt i drift igjen 16. oktober 2009, med redusert kapasitet.

Kabelforbindelsen mellom Norge og Nederland, NorNed, ble satt i drift igjen 15. mai 2009 etter at forbindelsen hadde vært ute av drift siden 11. april 2009. En brann i Nederland førte til feil på AC-forbindelsen mellom NorNed og kraftnettet i Nederland. Det oppsto en ny feil på NorNed-forbindelsen fredag 29. januar 2010. Feilen medførte en lengre periode uten drift.

I løpet av vinteren 2009/2010 er Norge delt i fem markedsområder for omsetning av kraft på den

nordiske kraftbørsen. I april 2009 ble Norge delt i tre markedsområder ved at det nordligste prisområdet ble delt i to, slik at Midt-Norge og Nord-Norge ble ulike handelsområder. I januar 2010 ble et fjerde markedsområde opprettet ved at det sørligste prisområdet ble delt i to, og i mars 2010 ble et femte markedsområde opprettet på Vestlandet.

Dette reflekterer at vinteren 2009/2010 har vært mer utfordrende enn vanlig – med lave tilsig, langvarig lave temperaturer med resulterende høyt elektrisitetsforbruk, samt svært lav tilgjengelighet i den svenske kjernekraften og lokal lav magasinfylling. Den ekstreme vinteren 2009/2010 viser at det er et stort behov for økt overføringskapasitet til Midt-Norge.

Statnett har to viktige virkemidler for å møte de nettmessige utfordringene: Det første er å formidle våre vurderinger av situasjonen på en god og tydelig måte overfor overordnede myndigheter og samfunnet forøvrig. I tillegg legger foretaket vekt på en offensiv nettutvikling for å være tidlig ute med prosjekter som kan bidra med ny overføringskapasitet når dette er samfunnsmessig rasjonelt. Det er Statnetts ambisjon at slik nettutvikling skal skje i nært samarbeid med regionale og lokale myndigheter og selskaper i kraftsektoren. Dette er viktig for å finne løsninger som kombinerer behovet for å ta hensyn til lokale og regionale verdier med storsamfunnets behov for en infrastruktur som gir tilfredsstillende forsyningssikkerhet, og kapasitet til verdiskaping og ny fornybar energi.

INVESTERINGER

Det største investeringsprosjektet som ble ferdigstilt i 2009, var ny 420 kV-ledning mellom Skåreheia og Hølen i Setesdal. Ledningen, som er 103 km lang, forsterker kraftnettet på Sørlandet og åpner for lokal tilkobling av fornybar energi. I oktober 2009 ble ny 420 kV-ledning fra Nea i Sør-Trøndelag til svenskegrensen, samt delvis ny og eksisterende ledning på svensk side frem til Järpströmmen satt i drift. Prosjektet er viktig for Midt-Norge fordi det bedrer kraftforsyningen i de tilfeller det oppstår et

kraftunderskudd og dermed behov for økt import. Det er i tillegg i løpet av året etablert prosjekter for spenningsoppgradering.

Pågående større investeringsprosjekter

Sauda – Liastølen

Statnett har besluttet å bygge en ny 420 kV-kraftledning gjennom kommunene Sauda og Suldal. Ledningen vil bidra til en sikrere strømforsyning samt muligjøre oppgradering av omliggende nett.

Varangerbotn – Skogfoss

Statnett har satt i gang bygging av ny

ledning mellom Varangerbotn og Skogfoss. Ledningen vil sikre strømforsyningen i Øst-Finnmark.

Større stasjonsinvesteringer

Statnett gjennomfører nå spenningsoppgradering og nødvendige reinvesteringer i Hasle transformatorstasjon i Østfold. Tiltakene vil bedre leveringssikkerheten og kapasiteten i forhold til forbruket i regionen og legge til rette for økt overføringskapasitet og bedre leveringssikkerhet mellom Norge og Sverige. Både i Hasle og en rekke andre steder i Sør-Norge skal det installeres kondensatorbatterier og reaktorer for å regulere spenningen innenfor definerte rammer. I Flesaker

transformatorstasjon i Buskerud har Statnett investert i økt transformatorkapasitet for å bedre leveringssikkerheten i underliggende nett og øke overføringskapasiteten.

Økt beredskap

Statnett har besluttet å anskaffe seks ekstra reservetrasformatorer for å redusere sårbarheten i kraftsystemet. Det er anskaffet beredskapskabel for forbindelsen ved Drøbak. Det er videre besluttet å investere i ny beredskapskabel på Oslofjordforbindelsen ved Bastøy for å styrke leveringssikkerheten for kraft i Østlandsområdet og sikre tilstrekkelig kapasitet i overføringenettet.

OVERSIKT OVER STØRRE INVESTERINGSPROSJEKTER

PROSJEKT	STED	TYPE	LENGDE	KOSTNAD	TIDSFRIST
Ferdigstilte større investeringsprosjekter				Kostnad	Idriftsatt
Skåreheia – Holen	Setesdal	420 kV	103 km	940 mill. kr	august 2009
Nea – Järpstrømmen	Trøndelag	420 kV	25 km	350 mill. kr	oktober 2009
Pågående større investeringsprosjekter				Bevilget beløp	Idriftsettelse
Sauda – Liastølen	Rogaland	420 kV	29 km	190 mill. kr	2011
Varangerbotn – Skogfoss	Finnmark	132 kV	130 km	410 mill. kr	2013
Større stasjonsinvesteringer	Sør-Norge	-	-	1 300 mill. kr	2009–2011
Økt beredskap: Nye reservetrasformatorer og ny beredskapskabel over Oslofjorden	Sør-Norge	-	-	300 mill. kr	-
Under konsesjonsbehandling				Beregnet kostnad	Forventet idriftsettelse
Sima – Samnanger	Hordaland	420 kV	90 km	900 mill. kr	2012/13
Ørskog – Fardal	Sunnmøre/Sogn	420 kV	280 km	2 800 mill. kr	2013/14
Namsos – Roan – Storheia	Trøndelag	420 kV	119 km	850 mill. kr	2013
Balsfjord – Hammerfest	Troms/Finnmark	420 kV	360 km	3 000 mill. kr	2016
Skagerrak 4	Norge/Danmark	420 kV	sjøkabel 130 km	Statnett andel 1 500 mill. kr	2014
Kristiansand – Bamble	Agder/Telemark	420 kV	148 km	430 mill. kr	2014
Oslofjorden (Teigen – Evje)	Oslofjorden	420 kV	sjøkabel 13 km	900 mill. kr	2012
Melding				Beregnet kostnad	Forventet idriftsettelse
Ofoten – Balsfjord	Nord-Norge	420 kV	160 km	1 000 mill. kr	2014
Storheia – Snillfjord – Trollheim/Orkdal	Sør-Trøndelag/ Møre og Romsdal	420 kV	165 km + sjøkabel 8 km	1 350 mill. kr	2016/17
Bamble – Rød	Porsgrunn	420 kV	33–37 km	350–700 mill. kr	2014

STATNETT VIL I DE KOMMENDE ÅRENE ØKE INVESTERINGENE I NETTET FOR Å TRYGGJE FORSYNINGSSIKKERHETEN, SKAPE VERDIER OG LEGGE TIL RETTE FOR Å REDUSERE KLIMA-UTSLIPPENE

Under konsesjonsbehandling

Sima – Samnanger

Statnett søkte i mai 2006 konsesjon på en ny 420 kV-ledning med tilhørende anlegg mellom Sima kraftverk og Samnanger transformatorstasjon i Hordaland. Ledningen vil gå via Ulvik, Granvin og Kvam og gi bedre forsyningssikkerhet på Vestlandet i området mellom Boknafjorden og Sognefjorden. NVE ga konsesjon i mai 2008. Konsesjonsvedtaket er påklaget til Olje- og energidepartementet.

Ørskog – Fardal

Statnett søkte i februar 2007 konsesjon for en ny 420 kV-ledning mellom Ørskog på Sunnmøre og Fardal i Sogn. Behovet for den nye ledningen er stort og skyldes økende kraftunderskudd i Midt-Norge og planer om ny kraftproduksjon i Sogn og Fjordane. Ledningen kan bidra til å bedre forsyningssikkerheten for industri og husholdninger både i Møre og Romsdal og i Sogn og Fjordane, samtidig som den kan legge til rette for utbygging av planlagt vindkraft og små vannkraftverk i Sogn og Fjordane. NVE ga konsesjon i juni 2009. Konsesjonsvedtaket er påklaget til Olje- og energidepartementet.

Namsos – Roan

Statnett søkte i november 2007 konsesjon for en ny 420 kV-ledning mellom Namsos og Roan i Trøndelag. I mai 2009 søkte Statnett konsesjon for å kunne forlenge ledningen sørover til Storheia på Fosen. Dagens ledningsnett på Fosenhalvøya er for svakt til å kunne ta i mot kraften fra de planlagte vindmølleparkene.

Balsfjord – Hammerfest

Statnett søkte i mai 2009 konsesjon for en ny 420 kV-kraftledning mellom Balsfjord i Troms og Hammerfest i Finnmark. En ny kraftledning mellom

Balsfjord og Hammerfest vil gi større kapasitet i kraftnettet og sikrere strømforsyning i Nord-Norge. Ledningen er nødvendig for å kunne levere kraft til økt forbruk i petroleumsvirksomheten i Hammerfestregionen (Snøhvit og Goliat). Ledningen vil samtidig legge til rette for å bygge ut mer vindkraft i regionen.

Skagerrak 4

(Ny kabel mellom Norge og Danmark)

Statnett sendte i november 2009 konsesjonssøknad til NVE for Skagerrak 4, en ny kabelforbindelse til Danmark på 700 MW. Investerings- beslutning er forventet rundt årsskiftet 2010/2011, avhengig av konsesjonsbehandlingen.

Oslofjorden (Teigen – Evje)

Statnett sendte i desember 2009 konsesjonssøknad til NVE for ny kabelforbindelse over Oslofjorden, fra Teigen til Evje på 420 kV-forbindelse Rød – Hasle.

Kristiansand – Bamble

Statnett planlegger å oppgradere eksisterende 300 kV-ledning til 420 kV på strekningen Kristiansand – Arendal – Bamble. Statnett sendte i februar 2010 konsesjonssøknad til NVE for spenningsoppgradering.

Melding

Ofoten – Balsfjord

Statnett sendte i desember 2008 melding til NVE om planene om en ny 420 kV-kraftledning mellom Ofoten og Balsfjord. Ledningen vil bli om lag 160 km lang og medfører utvidelse av to eller tre eksisterende transformatorstasjoner. Statnett planlegger å søke konsesjon i løpet av første halvår 2010.

Storheia – Snillfjord – Trollheim/Orkdal

Statnett har sendt myndighetene melding om planer for ny 420 kV-kraftledning

mellom Roan i Sør-Trøndelag og Surnadal i Møre og Romsdal. Ledningen vil kunne bli 165 km lang med tillegg av en 8 km sjøkabel som krysser Trondheimsfjorden, samt tre nye transformatorstasjoner og utvidelse av to eksisterende. Statnett har søkt konsesjon for delstrekningen Roan-Storheia. Statnett planlegger konsesjonssøknad for resten av forbindelsen i løpet av første halvår 2010.

Bamble – Rød

Statnett sendte i desember 2009 melding til NVE om en planlagt ny 420 kV-ledning fra Bamble til Rød, på vestsiden av Porsgrunn-området. Dette er et ledd i strategien for spenningsoppgradering av nettet på Sørlandet.

ØKONOMISKE RESULTATER

Årsregnskapet for Statnett SF og konsernet er avlagt i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) og fortolkninger fastsatt av International Accounting Standards Board (IASB), som er godkjent av EU.

Driftsinntekter

Driftsinntektene for konsernet i 2009 ble 2 862 millioner kroner (4 256 millioner kroner i 2008). Reduksjonen fra 2008 skyldes reduserte driftsinntekter fra regulert virksomhet, særlig som følge av reduserte tariffinntekter (fastledd i forbrukstariff) og reduserte flaskehalsinntekter.

I 2008 var de faktiske driftsinntektene fra regulert virksomhet høyere enn tillatt inntekt, noe som resulterte i 721 millioner kroner i merinntekt. Merinntekt oppstår når Statnetts faktiske inntekter er høyere enn den tillatte inntekten fastsatt fra NVE. Merinntekten i 2008 medførte at tariffen ble redusert fra 2008 til 2009, og at Statnetts faktiske driftsinntekter i 2009 falt.

Tillatt inntekt i 2009 var 367 millioner kroner høyere enn i 2008. Økt tillatt inntekt sammen med reduserte faktiske driftsinntekter fra regulert virksomhet medførte en mindreinntekt på 1 033 millioner kroner i 2009.

Andre driftsinntekter var 7 millioner kroner lavere i 2009 enn i 2008.

Driftskostnader

Driftskostnadene for Statnett SF i 2009 ble 3 253 millioner kroner (3 049 millioner kroner).

Driftskostnadene for konsernet ble 3 265 millioner kroner, en økning på 203 millioner kroner sammenlignet med 2008. Konsernets kostnader for systemtjenester økte med 93 millioner kroner, lønnskostnad økte med 71 millioner kroner, andre driftskostnader økte med 47 millioner kroner, og av- og nedskrivninger økte med 134 millioner kroner. Kostnader for overføringstap var imidlertid 142 millioner kroner lavere enn i 2008.

Inkludert i andre driftskostnader er en avsetning på 63 millioner kroner knyttet til feil og manglende tilgjengelig kapasitet på NorNed-kabelen. Avsetningen tar høyde for de kontraktuelle forpliktelsene knyttet til dette, selv om Statnetts forpliktelser ikke er endelig avklart.

Resultat

Driftsresultatet for Statnett SF i 2009 ble -435 millioner kroner (1 199 millioner kroner). For konsernet som helhet endte driftsresultatet i 2009 på -403 millioner kroner (1 194 millioner kroner). Nedgangen i driftsresultatet skyldes reduserte inntekter.

Felleskontrollerte og tilknyttede selskaper ga i 2009 inntekter på 24 millioner kroner (962 millioner kroner). Salg av store deler av NordPool ASAs

virksomhet i 2008 er hovedårsaken til reduksjonen.

Finanskostnadene for konsernet i 2009 utgjorde 407 millioner kroner (546 millioner kroner). Reduksjonen skyldes hovedsakelig lavere rentenivå.

Årsresultatet for Statnett SF i 2009 ble 574 millioner kroner (630 millioner kroner). Konsernets årsresultat i 2009 ble -480 millioner kroner (1 517 millioner kroner). Vesentligste deler av Nord Pool ASAs virksomhet ble skilt ut og solgt til Nasdaq OMX Group i februar 2008. Salget ble reflektert i konsernets årsresultat i 2008, og inngår med utbytte på 1 129 millioner kroner i årsresultatet til Statnett SF i 2009.

Investeringer

Statnett SF har i 2009 investert totalt 1 257 millioner kroner (2 620 millioner kroner). Reduksjonen skyldes at store investeringer som NorNed-kabelen og reservekraftverkene ble ferdigstilt i 2008.

Kontantstrøm og balanse

Den operasjonelle virksomheten i konsernet ga en kontantstrøm for 2009 på -466 millioner kroner. Netto kontantstrøm til investeringsaktiviteter utgjorde totalt 140 millioner kroner.

Totalt ble det nedbetalt lån med 1 251 millioner kroner og tatt opp nye lån på 2 202 millioner kroner. Ved årets slutt utgjorde rentebærende gjeld 12 340 millioner kroner. Markedsverdien av balanseførte rente- og valutabytteavtaler (verdisikringer) knyttet til rentebærende gjeld utgjør 556 millioner kroner. Netto rentebærende gjeld, korrigert for dette, utgjør 11 784 millioner kroner.

Ved utgangen av 2009 var konsernets beholdning av betalingsmidler og verdipapirer 896 millioner kroner, en reduksjon på 99 millioner kroner fra

året før. Konsernet hadde ved utløpet av 2009 en total kapital på 19 342 millioner kroner (20 919 millioner kroner).

Egenkapitalen i konsernet var ved årsskiftet 5 618 millioner kroner (6 585 millioner kroner). Egenkapitalandelen i konsernet utgjør ved årsskiftet 29,0 prosent, sammenlignet med 31,5 prosent året før. Morselskapets frie egenkapital er 2 647 millioner kroner.

Transportvirksomhet og beredskap

Statnett SF er pålagt en transportberedskap for norsk kraftforsyning. Det heleide datterselskapet Statnett Transport AS skal sikre en effektiv og konkurransedyktig gjennomføring av disse forpliktelsene.

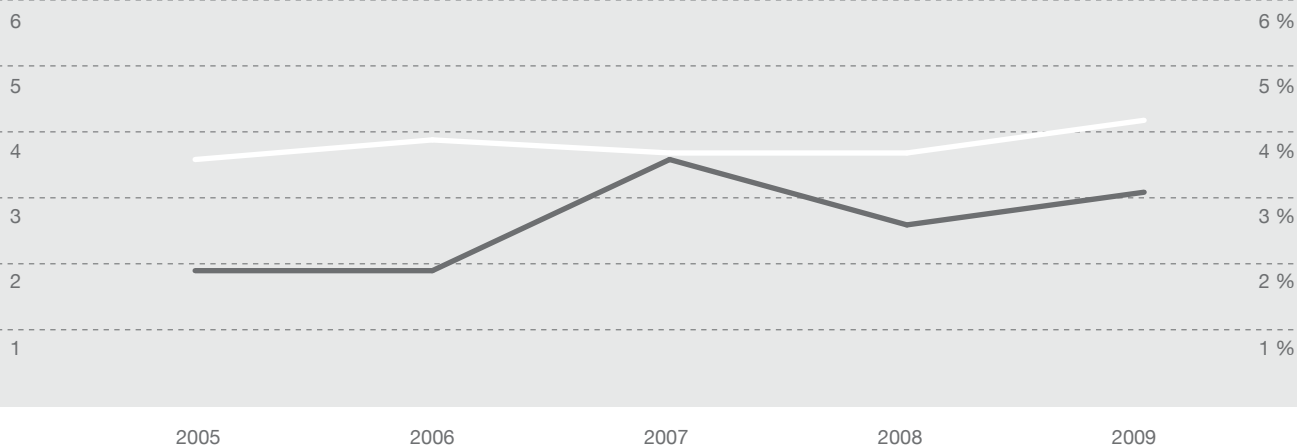
Driftsinntektene for Statnett Transport konsern i 2009 ble 97 millioner kroner (77 millioner kroner). Resultatet etter skatt i 2009 ble 9 millioner kroner (-1 million kroner).

Kraftbørsen Nord Pool

Statnett SF har en eierandel på 50 % av Nord Pool ASA og 30 % av Nord Pool Spot AS.

I 2009 har Nord Pool ASA og Nord Pool Spot bidratt til Statnetts resultat med til sammen 24 millioner kroner (962 millioner kroner).

Statnett og Svenska Kraftnät har i 2010 besluttet å selge aksjene i Nord Pool ASA til Nasdaq OMX for 80 millioner kroner. De to systemoperatørene solgte i 2008 Nord Pools clearings- og konsulentvirksomhet, samt de internasjonale derivatproduktene til Nasdaq OMX Group. Samtidig ble det inngått opsjon på å selge aksjene i Nord Pool ASA på et senere tidspunkt. Denne opsjonen er nå benyttet. Transaksjonen planlegges gjennomført i 2010, men er avhengig av godkjenning fra Finans-

departementet. Handelen omfatter ikke det fysiske, nordiske kraftmarkedet som opereres av Nord Pool Spot AS.

RISIKO

Driftsrisiko

Statnett vurderer fortløpende risiko i forhold til forsynings sikkerhet og nettdrift. Leveringskvaliteten og systemdriften er avhengig av stabilitet og tilgjengelighet i nettet. Nettet er sårbart for skade og driftsstans som skyldes eksterne forhold.

Statnett opererer med flere nivåer av driftssikkerhet i kraftsystemet og risiko for utfall av anleggsdeler. Foretaket planlegger for å ta høyde for utfall av anlegg som linjer, kabler, transformatorer, generatorer og samsleskinner. Hordaland og Troms/Finnmark har dårlig driftssikkerhet ved tunglast. Midt-Norge forventes å ha bra driftssikkerhet ved tunglast, men i dette området er det vesentlig risiko knyttet til energiknapphet. For å redusere disse risikoene har Statnett initiert nettutviklingsprosjektene Sima – Samnanger og Ørskog – Fardal. Disse prosjektene vil bidra til å øke både kapasiteten i nettet og forsynings sikkerheten.

Driftssituasjonen vinteren 2009/2010 har vært uvanlig på grunn av 45 % reduksjon i kapasiteten på Rød-Hasle (kabel over Oslofjorden), svekket effektsituasjon i Sverige på grunn av problemer med kjernekraftverkene og svært høyt energiforbruk i Østlandsområdet. Utfall i Kvilldal (SF6-anlegget), linjen Kvilldal-Rjukan, og Rjukan-Sylling eller på 420 kV-linjene i Hallingdalsnettet, ville ha medført svært anstrengt drift på Østlandet. Uten effektstøtte/import fra Sverige kan det i slike situasjoner

bli aktuelt å oppfordre til redusert forbruk på Østlandet for å ha kontroll på driftssikkerheten inntil overføringsnettet er intakt igjen.

Statnett har som mål at ingen sluttbruker skal rammes sammenhengende i mer enn to timer av utfall i Statnetts overføringsanlegg. Dette målet ble nådd i 2009. Totale avbruddskostnader for tilknyttede sluttbrukere (under KILE-ordningen) i 2009 var 19 millioner kroner (68 millioner kroner). Statnetts totale avbruddskostnader fremkommer ved å summere kostnadene for alle avbrudd innenfor året.

Regulatorisk risiko

Statnetts virksomhet er underlagt omfattende regulatoriske krav. Statnett er pålagt å overholde sektorlovgivningen og ulike konsesjonsvilkår både i driften og i utbyggingsprosjekter. Endrede regulatoriske vilkår vil ha innvirkning på Statnetts resultater. Statnett er avhengig av et stabilt regulatorisk rammeverk.

Prosjektrisiko

Statnett har store investeringsplaner og mange prosjekter, og gjennomfører en inngående vurdering av risiko knyttet til investeringene. Styret blir forelagt risikovurderinger knyttet til alle vesentlige investeringer. Statnett har implementert en enhetlig prosjektstyringsmodell med stor fokus på risikoppfølging.

Finansiell risiko

Statnett har etablert en finanspolicy og rammer for finansforvaltningen, herunder rammer for kreditt risiko, oppgjørskrisiko og motpartsrisiko. Det er etablerte interne kontrollrutiner, som utføres på en uavhengig måte.

Statnetts finanspolicy har bidratt til at foretaket ikke ble vesentlig påvirket av finanskrisen. Blant annet har Statnett en spredt forfallsstruktur på eksisterende lån. Foretaket har også som policy å kunne gjennomføre 12 måneders drift, investeringer og refinansiering uten å ta opp ny gjeld. Foretaket har en trekkfasilitet på 2,0 milliarder kroner, som løper til 2012. Trekkfasilitetens låneramme er et ledd i å skaffe tilstrekkelig finansiell fleksibilitet for å gjennomføre foretakets investeringsprogram de neste årene. Trekkfasiliteten er ubenyttet ved utgangen av 2009.

Valutarisikoen minimeres blant annet ved at valutaeksponering for foretaket i investeringsprosjekter terminsikkeres med valutabytteavtaler. Alle Statnetts lån i utenlandsk valuta er konvertert til norske kroner gjennom valutabytteavtaler.

Statnett påtar seg kreditt risiko ved plasseringer av overskuddslikviditet hos utstedere av verdipapirer. Statnett har rammer som setter krav til kredittverdighet for motparter og maksimal eksponering for hver enkelt plassering.

En stor andel av inntektene fra nettvirksomheten beregnes som avkastning på foretakets nettkapital. Renten på 5-års statsobligasjoner ligger til grunn for denne beregningen. Statnetts inntekter påvirkes derfor av endringer i rentenivået. For å redusere foretakets totale renterisiko søker derfor Statnett å oppnå at lånerenten og renten som benyttes til å beregne avkastning på foretakets nettkapital, beveger seg mest mulig likt.

Statnett har rimelig god kredittverdighet med kredittratinger for langsiktige låneopptak på A+ og A2 fra henholds-

vis Standard & Poor's og Moody's Investor Service.

FORSKNING, UTVIKLING OG KOMPETANSEOPPBYGGING

Statnett investerer i forskning og utvikling (FoU) for å fremme verdiskaping, nyskaping og miljøvennlige løsninger. I 2009 ble det startet opp 4 nye FoU-programmer: Nordeuropeisk balansemarked, Noder i offshore nett – etablering og drift, Risikohåndtering i driftsplanlegging og løpende drift, og Kraftledninger og biologisk mangfold.

Utover egen FoU-aktivitet samarbeider Statnett nært med eksterne kompetansemiljøer i så vel Norge som internasjonalt. Statnett er involvert i arbeidet i Energi21, utvikling av ENTSO Es FoU-plan og EUs programmer. I 2009 har også det strategiske samarbeidet med universiteter og høyskoler blitt betydelig styrket.

HELSE, ARBEIDSMILJØ OG SIKKERHET

Statnett har nulltoleranse med hensyn til ulykker og skade på personell. I tillegg skal skade på eiendom og andre materielle verdier og unødig miljøbelastning unngås. Alle enheter i Statnett skal følge Statnetts HMS-policy med tilhørende prosedyrer, i samsvar med HMS-lovgivningen og tilhørende forskrifter.

Sykefraværet i Statnett SF var 4,3 prosent i 2009, mot 3,7 prosent i 2008. Konsernet hadde et sykefravær på 4,2 prosent.

Arbeidsulykker som medførte fravær fra arbeidsplassen (H-verdi) for 2009 var 3,1. I tillegg har det vært 4 mindre personskader med fravær hos leverandører. Det var ingen dødsfall.

Statnett har kontinuerlig fokus på HMS og tiltak for å redusere risiko og forhindre skader og ulykker. Det utarbeides HMS-planer for alle prosjekter og «Sikker jobb-analyse» er prosedyre ved alle risikofylte arbeidsoperasjoner. Det gjennomføres årlige sikkerhetskurs og førstehjelpskurs for alle som skal utføre arbeid i høyspentanlegg, samt forskriftsmessig opplæring av verneombud, HMS-personell med mer. Det er inngått avtaler med ulike bedriftshelsetjenester lokalt som dekker alle medarbeidere i foretaket.

Statnett jobber systematisk med internkontroll knyttet til HMS for å styre, måle og oppnå kontinuerlig forbedring.

MILJØ

Statnett har en miljøstrategi som skal sikre at foretaket konsekvent ivaretar miljøhensyn. Målet er at klima og andre miljømessige forhold skal vurderes og hensyntas i vesentlige beslutninger som fattes i Statnett. Statnetts miljøstrategi fokuserer på å begrense miljøulempene ved våre anlegg og legge til rette for et kraftsystem som er klimavennlig.

Miljøet er særlig viktig ved bygging av nye kraftledninger, men også for å redusere miljøbelastninger ved all vår virksomhet. Som en konsekvens av Statnetts miljøpolicy vurderer vi muligheter for å rive gamle og unngå å bygge nye regionale ledninger. Blant annet på den meldte 420 kV-linjen mellom Ofoten og Balsfjord vil det være mulig å rive regionale linjer.

Både hovedkontoret i Oslo og regionskontoret i Alta er miljøfyrtårnsertifisert. Statnett er for øvrig sertifisert etter ISO 14001:2004 Miljøstyringssystemer.

MEDARBEIDERE OG ORGANISASJON

Medarbeidere

Statnett planlegger for vekst og har behov for å tiltrekke seg, beholde og videreutvikle Statnetts kjernekompetanse. Det pågår et kontinuerlig arbeid for å øke mangfoldet blant våre ansatte med hensyn til kjønn, alder og bakgrunn. Det er nulltoleranse for diskriminering og trakassering på arbeidsplassen.

Statnett har et stort rekrutteringsbehov i årene fremover som følge av økt aktivitetsnivå og generasjonsskifte. Statnett har en ekspansiv rekrutteringsstrategi for å sikre rett og tilstrekkelig kompetanse. Det er også etablert en seniorpolitikk for å beholde nøkkelpersonell.

Ved årsskiftet 2009/2010 var det 793 fast ansatte i Statnett SF, mot 690 året før. Antall årsverk var 774, mot 672 i 2008. Økningen skyldes i hovedsak økte oppgaver i forbindelse med planlegging og gjennomføring av investeringsprosjekter og økt beredskap.

Statnett gjennomførte en medarbeiderundersøkelse i 2009 i regi av Great Place to Work Institute, og ble rangert blant de 10 beste bedriftene i Norge.

Likestilling

Fire av ni representanter i Statnetts styre (45 %) er kvinner. Ett av fem medlemmer av konsernledelsen (20 %) er kvinner.

Andelen kvinnelige ansatte har vært økende de siste 3 årene og var 23 % ved utgangen av 2009. Andel kvinner i energibransjen for øvrig utgjør 18 %. Økt kvinneandel er i henhold til våre mål og ambisjoner, og Statnett vil fortsatt ha fokus å rekruttere flere kvinner.

INVESTERINGENE FORVENTES Å ØKE GRADVIS I ÅRENE FREMOMER. DET TOTALE INVESTERINGSOMFANGET I PERIODEN 2010 TIL 2020 VIL VÆRE I STØRRELSESORDEN 40 MILLIARDER KRONER

Kvinnelige ledere i Statnett utgjør 25 % av alle ledere. Mange kvinnelige ledere finner vi i økonomi og administrative stillinger, men også flere i tekniske stillinger. Statnett har som mål å øke kvinneandelen til tekniske stillinger og lederstillinger.

Ansettelsesforholdene for kvinner og menn overvåkes kontinuerlig gjennom ulike rutiner, blant annet lønns- vurderinger og medarbeiderundersøkelser. Kvinner og menn med tilnærmet lik utdanning og erfaring er lønnsmessig likestilt i sammenlignbare stillinger. Gjennomsnittlig stillingsprosent er henholdsvis 94 % for kvinner og 99 % for menn.

SAMFUNNSANSVAR

Statnett har vedtatt etiske retningslinjer, «Sånn gjør vi det i Statnett», og etiske retningslinjer i forhold til våre leverandører. Disse policyene er sentrale i utøvelsen av vårt samfunnsansvar og de «tværgående hensyn» (omstillinger, FoU, miljø, HMS, etikk, arbeidet mot korrupsjon, likestilling, integrering og samfunnssikkerhet).

Etiske retningslinjer – Sånn gjør vi det i Statnett

Statnett har etablert etiske retningslinjer som gjelder for de ansatte og alle som opptrer på vegne av foretaket. De etiske retningslinjene omhandler Statnetts forhold til omverden, arbeidsform og arbeidsmiljø og bidrar til Statnetts nøytralitet, troverdighet, integritet og overholdelse av lover og regler. Det er også vektlagt å fremme likestilling og mangfold.

Etikkombudet i Statnett er en varslingskanal og behandler mulige brudd på de etiske retningslinjene. Etikkombudet

har direkte kontakt med styreleder og rapporterer årlig til styret.

Etiske retningslinjer for leverandører

Styret har vedtatt etiske retningslinjer for leverandører som et bidrag for å forebygge korrupsjon. Dette innebærer blant annet at leverandører og underleverandører skal holde seg informert om og overholde gjeldende nasjonale lover og forskrifter, internasjonale konvensjoner vedrørende sosiale forhold, arbeidsforhold og arbeidsmiljølovgivning. Statnett skal ha rett til å inspisere virksomheten og til å gjennomgå og verifisere virksomhetens internkontroll og system for ivaretagelse av helse, miljø og sikkerhet.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Statnetts prinsipper for eierstyring og selskapsledelse klargjør rollefordelingen mellom eier, styret og daglig ledelse. Statnett følger «Statens prinsipper for godt eierskap» og etterlever anbefaling fra Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES). Eierstyring og selskapsledelse i Statnett omfatter åpenhet og innsyn mot våre eiere, styret og konsernledelsen, samt andre interessenter, som konsernets ansatte, kunder, leverandører, kreditorer, offentlige myndigheter og samfunnet generelt.

Lederlønn er tilpasset statens retningslinjer. Ledelsen i Statnett SF har ingen insentivordninger for avlønning. Styret har opprettet et kompensasjonsutvalg for å følge opp kompensasjonsordninger for konsernledelsen.

For å ivareta nødvendige kontrollfunksjoner er det etablert et revisjonsutvalg og opprettet intern revisorfunksjon.

Statnett har videreutviklet styrings- og funksjonspolicyer som er et sentralt fundament i Statnetts eierstyring og selskapsledelse. Som et ledd i dette arbeidet har styret vedtatt styringspolicyene: verdigrunnlag, styring, ledelse og kontroll, interne etiske retningslinjer, og etiske retningslinjer for leverandører. Disse skal implementeres i virksomheten og er viktige for den videre utvikling av en positiv, ansvarlig og sunn bedriftskultur og for etterlevelse av statens eierprinsipper og de tværgående hensynene (jfr. St.meld. nr. 13 (2006-2007)).

Det henvises forøvrig til egen beskrivelse på side 27 om eierstyring og selskapsledelse.

Endringer i styret

Christine B. Meyer trådte ut av styret i 2009. Kirsten Indgjerd Værdal ble valgt som nytt styremedlem.

FREMTIDSUTSIKTER

Statnett skal sørge for sikker levering av strøm og legge til rette for at kraftmarkedet fungerer godt. For å sikre fremtidig forsyningssikkerhet vil Statnett investere betydelig i nettet de kommende årene. Investeringene forventes å øke gradvis i årene fremover. Det totale investeringsomfanget i perioden 2010 til 2020 vil være i størrelsesorden 40 milliarder kroner. Økt prosjektaktivitet vil prege foretaket fremover.

Endringer i inntektsreguleringen vil isolert sett bidra til mer stabil resultatutvikling for foretaket. I desember 2008 vedtok NVE endringer i inntektsreguleringen som gjør at det vil gå kortere tid fra investeringer settes i drift til inntektsrammen øker. Mens inntektsrammen tidligere hadde et etterslep på

to år, vil inntektsrammen nå øke samme år som investeringene settes i drift.

Mer-/mindreinntekten ved utgangen av året tas inn i kommende tariffer. Mindreinntekten på 607 millioner kroner ved utgangen av 2009 er tatt hensyn til i tariffen for 2010. Dette vil bidra positivt til konsernets resultat i 2010.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3a bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift av foretaket er tilstede.

Disponering av overskudd

Ved behandlingen av St.prp. nr. 1 (2006-2007) ble den etablerte langsiktige utbyttepolitikken på 50 prosent av konsernets årsresultat etter skatt forlenget fram til og med 2010.

I behandlingen av St.prp. nr. 1 (2007-2008) ble utbyttegrunnlaget for 2007 endret til konsernets årsresultat etter skatt justert for endringer i mer-/mindreinntekt etter skatt.

Styret foreslår på denne bakgrunn følgende disponering av overskuddet fra Statnett SF.

Beløp i millioner kroner:

Utbytte til eier	132
Til annen egenkapital	448
Sum:	580

Erklæring fra styret og konsernsjef

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2009, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med IFRS og at opplysningene i regnskapet gir et rettvise bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, og at opplysningene i årsberetningen gir en rettvise oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretakene står ovenfor.

Oslo, 25. mars 2010

Styret i Statnett SF

Bjarne Aamodt
Styrets leder

Thor Håkstad
Styrets nestleder

Per Hjorth

Kirsten Indgjerd Værdal

Grethe Høiland

Heidi Ekrem

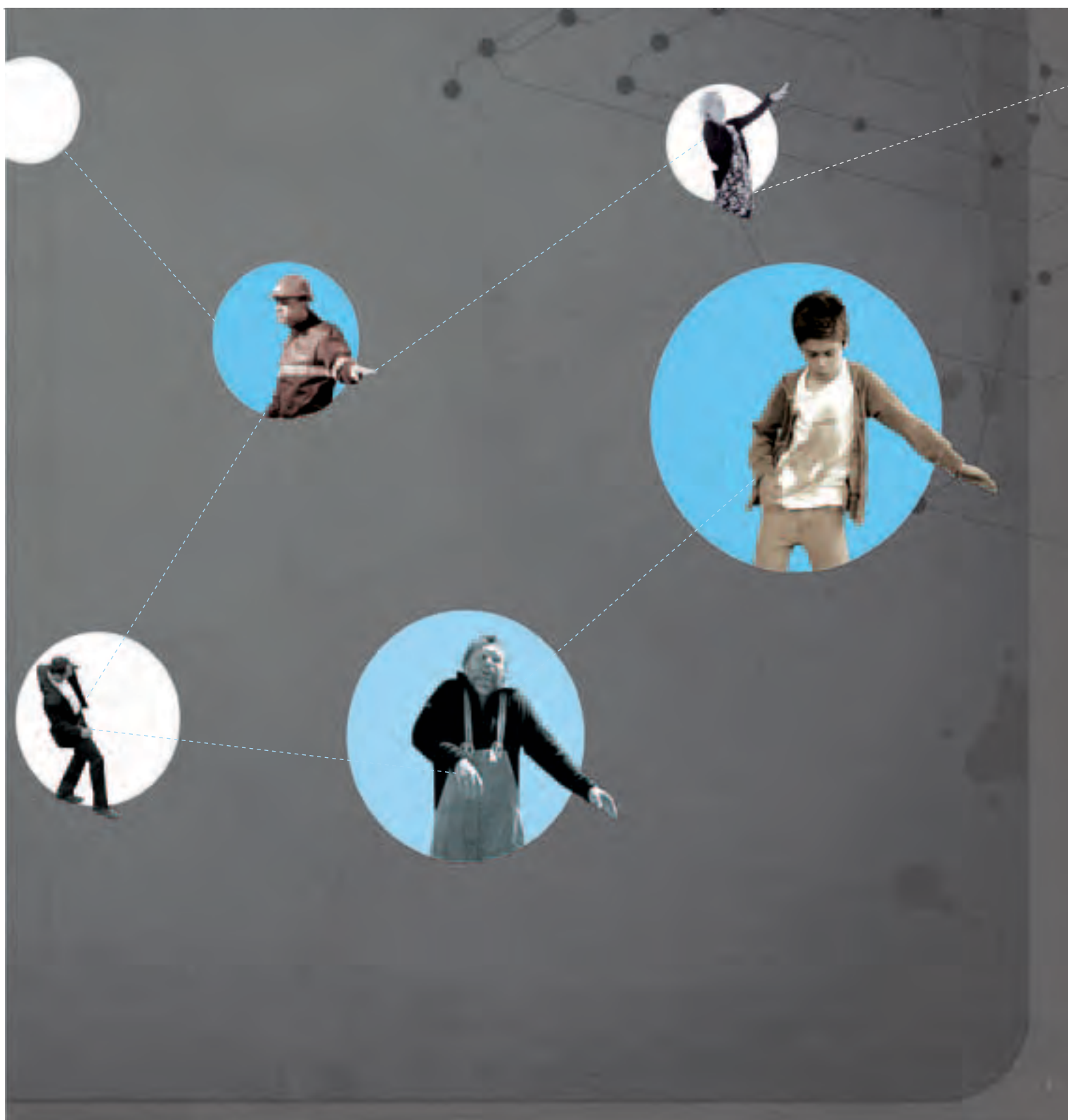
Bjørn Solberg

Steinar Jøråndstad

Kirsten Faugstad

Auke Lont
Konsernsjef

FINANSIELL RAPPORTERING

TOTALRESULTATREGNSKAP

MORSELSKAP			Note	KONSERN	
2008	2009			2009	2008
		(Beløp i mill. kr)			
		DRIFTSINNEKTER			
4 076	2 689	Driftsinntekter regulert virksomhet	2	2 689	4 076
172	129	Andre driftsinntekter	2	173	180
4 248	2 818	Sum driftsinntekter		2 862	4 256
		DRIFTSKOSTNADER			
376	470	Systemtjenester	3	469	376
850	708	Overføringstap		708	850
483	545	Lønnskostnad	4, 5, 6	576	505
524	653	Av- og nedskrivning varige driftsmidler	7,8	662	528
816	877	Andre driftskostnader	9	850	803
3 049	3 253	Sum driftskostnader		3 265	3 062
1 199	-435	Driftsresultat		-403	1 194
-	-	Inntekt i felleskontrollert og tilknyttede selskaper	12	24	962
169	1 210	Finansinntekter	10	118	132
511	400	Finanskostnader	10	407	546
857	375	Resultat før skattekostnad		-668	1 742
227	-199	Skattekostnad	11	-188	225
630	574	Årsresultat		-480	1 517
		ØVRIGE RESULTATELEMENTER			
1	-	Endringer i virkelig verdi for investeringer holdt for salg		-	-206
-39	8	Endringer i virkelig verdi for kontantstrømsikringer		8	-38
11	-2	Skatt relatert til øvrige resultatelementer		-2	68
-27	6	Øvrige resultatelementer		6	-176
603	580	Totalresultat		-474	1 341
		Opplysninger om disposisjoner			
499	132	Foreslått utbytte			

BALANSE

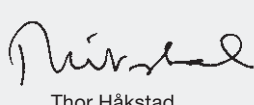
MORSELSKAP			KONSERN		
31.12.2008	31.12.2009	(Beløp i mill. kr)	Note	31.12.2009	31.12.2008
EIENDELER					
ANLEGGSMIDLER					
-	18	Utsatt skattefordel	11	-	-
14 635	15 642	Varige driftsmidler	7	15 870	14 850
1 554	1 160	Anlegg under utførelse	8	1 159	1 554
109	109	Investering i datterselskaper	12	-	-
138	138	Investeringer i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	12	206	1 311
1 776	776	Finansielle anleggsmidler	10	623	1 634
18 212	17 843	Sum anleggsmidler		17 858	19 349
OMLØPSMIDLER					
608	602	Kunde- og andre kortsiktige fordringer	10, 13	588	575
225	307	Investering i markedsbaserte verdipapirer	10	554	439
512	276	Betalingsmidler	10	342	556
1 345	1 185	Sum omløpsmidler		1 484	1 570
19 557	19 028	Sum eiendeler		19 342	20 919
EGENKAPITAL OG GJELD					
EGENKAPITAL					
2 700	2 700	Innskuddskapital		2 700	2 700
2 566	2 647	Opptjent annen egenkapital		2 918	3 885
5 266	5 347	Sum egenkapital		5 618	6 585
LANGSIKTIG GJELD					
173	-	Utsatt skatt	11	31	212
342	369	Pensjonsforpliktelser	6	369	342
-	-	Andre forpliktelser		7	-
11 690	10 644	Langsiktig rentebærende gjeld	10, 15	10 644	11 690
12 205	11 013	Sum langsiktig gjeld		11 051	12 244
KORTSIKTIG GJELD					
650	1 696	Kortsiktig rentebærende gjeld	10	1 696	650
1 436	972	Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	10	977	1 438
-	-	Betalbar skatt	11	-	2
2 086	2 668	Sum kortsiktig gjeld		2 673	2 090
19 557	19 028	Sum egenkapital og gjeld		19 342	20 919

Oslo, 25. mars 2010

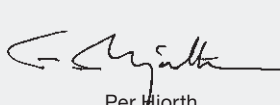
Styret

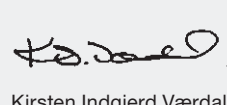
Bjarne Aamodt
Styrets leder

Thor Håkstad
Styrets nestleder

Per Hjørth

Kirsten Indgjerd Værdal

Grethe Høiland

Heidi Ekrem

Bjørn Solberg

Steinar Jøråndstad

Kirsten Faugstad

Auke Lont
Konsernsjef

OPPSTILLING AV ENDRINGER I EGENKAPITAL

MORSELSKAP				KONSERN				
Innskutt kapital	Fond	Opptjent annen egenkapital	Sum	(Beløp i mill. kr)	Sum	Opptjent annen egenkapital	Fond	Innskutt kapital
2 700	24	2 257	4 981	01.01.2008	5 562	2 689	173	2 700
-	-	630	630	Årsresultat	1 517	1 517	-	-
-	-27	-	-27	Øvrige resultatelementer	-176	-	-176	-
-	-	-318	-318	Vedtatt utbytte	-318	-318	-	-
2 700	-3	2 569	5 266	31.12.2008	6 585	3 888	-3	2 700
2 700	-3	2 569	5 266	01.01.2009	6 585	3 888	-3	2 700
-	-	574	574	Årsresultat	-480	-480	-	-
-	6	-	6	Øvrige resultatelementer	6	-	6	-
-	-	-	-	Endring tidligere år *	6	6	-	-
-	-	-499	-499	Vedtatt utbytte	-499	-499	-	-
2 700	3	2 644	5 347	31.12.2009	5 618	2 915	3	2 700

* Endring tidligere år knyttes til avvik mellom rapportert tall og endelig avlagt regnskap for datterselskaper i 2008.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

MORSELSKAP			KONSERN	
2008	2009	(Beløp i mill. kr)	2009	2008
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER				
857	375	Resultat før skattekostnad	-668	1 742
-3	-3	Tap/gevinst (-) ved salg av anleggsmidler	-3	-3
524	653	Ordinære avskrivninger og nedskrivninger	662	528
531	379	Periodens resultatførte renter	370	541
55	37	Periodens mottatte renter	35	56
-549	-476	Periodens betalte renter	-470	-556
358	-517	Endring i kundefordringer/ leverandørgjeld	-525	398
-287	-938	Endring i andre tidsavgrensingsposter	133	-227
-	-	Resultat selskap konsolidert etter egenkapital metoden	-	-950
1 486	-490	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-466	1 529
KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER				
94	9	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	9	94
-2 620	-1 257	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler og anlegg under utførelse	-1 278	-2 773
-142	-11	Endring i langsiktige lånefordringer	-	-
-	6	Endring i kortsiktige lånefordringer	-	-
13	1 129	Mottatt utbytte	1 129	9
-2 655	-124	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-140	-2 670
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER				
4 257	2 202	Innbetalinger ved opptak av ny rentebærende gjeld	2 202	4 256
-2 806	-1 251	Utbetalinger ved nedbetaling av rentebærende gjeld	-1 251	-2 806
132	150	Innbetalinger ved salg av markedsbaserte verdipapirer	293	204
-24	-224	Utbetalinger ved kjøp av markedsbaserte verdipapirer	-357	-115
-318	-499	Utbetalinger av utbytte	-499	-318
1 241	378	Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	388	1 221
72	-236	Netto kontantstrøm for perioden	-218	80
440	512	Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	556	476
512	276	Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	342	556

Inkludert i kontanter og kontantekvivalenter pr. 31. desember 2009 er bundne skattetreksmidler med 38 millioner kroner i morselskapet og 41 millioner kroner i konsernet.

Ubenyttet trekkrettighet på 2 000 millioner kroner er ikke inkludert i kontanter og kontantekvivalenter ovenfor.

NOTE 1 – IFRS REGNSKAPSPRINSIPPER GJELDENDE FOR 2009

GENERELT

Statnett SF (morselskapet) er et norsk statsforetak som ble stiftet 20. desember 1991. Staten ved Olje- og energidepartementet er eier. Foretaket har utstedt obligasjonslån som er notert på Oslo børs. Hovedkontoret har adresse Husebybakken 28B, 0379 Oslo.

GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Konsernregnskapet og selskapsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med gjeldende International Financial Reporting Standards (IFRS), slik de er godkjent av EU.

Referanser til «IFRS» skal heretter bety referanser til IFRS-standardene som er godkjent av EU.

Regnskapene er utarbeidet basert på historisk kost-prinsippet, med følgende unntak:

- Alle derivater, alle finansielle eiendeler og forpliktelser klassifisert som «virkelig verdi over resultatet» eller «tilgjengelig for salg», bokføres til virkelig verdi.
- Bokført verdi på eiendeler og gjeld som er sikret, justeres for å registrere endringer i virkelig verdi som følge av sikringen.
- Eiendeler blir vurdert ved hver rapporteringsdato med tanke på verdifall. Hvis gjenvinnbart beløp på eiendelen er lavere enn bokført verdi, blir eiendelen nedskrevet til gjenvinnbart beløp.

NYE REGNSKAPSTANDARDER

Det foreligger flere nye standarder, endringer til eksisterende standarder og fortolkninger som ikke er effektive per 31. desember 2009, og som ennå ikke er implementert av konsernet.

Følgende standarder og fortolkninger er vedtatt og godkjent av EU, men ikke obligatoriske for årsregnskapet 2009:

- IFRS 3 (2008) *Virksomhetssammenslutninger*
- Endring i IFRS 5 *Anleggsmidler holdt for salg og avvirket virksomhet: planlagt salg av kontrollerende eierandel*
- Endring i IAS 32 *Finansielle instrumenter – presentasjon: unntak fra gjeldsdefinisjonen*
- Endring i IAS 39 *Finansielle instrumenter – innregning og måling: kvalifiserende sikringsobjekt og -instrument*
- IFRIC 15 – *Avtaler om bygging av fast eiendom*
- IFRIC 16 – *Sikring av nettoinvestering i utenlandsk virksomhet*
- IFRIC 17 – *Utdeling av ikke-monetære eiendeler til eiere*
- IFRIC 18 – *Overføring av eiendeler fra kunder*

Konsernets ledelse vurderer at alle de obligatoriske og relevante EU-vedtatte standardene og fortolkningene over vil bli implementert i konsernregnskapet fra ikrafttredelsestidspunktet, hvis ikke annet besluttes.

Nedenfor gjennomgås de implikasjoner disse standardene forventes å gi i regnskapet for Statnett konsern:

IFRS 3 (2008) – *Virksomhetssammenslutninger*

I forhold til gjeldende IFRS 3 medfører den reviderte standarden enkelte endringer og presiseringer som gjelder anvendelsen av oppkjøpsmetoden. Konkrete forhold som berøres, er blant annet goodwill ved trinnvis oppkjøp, minoritetsinteresser, betingede vederlag og oppkjøpsutgifter. Ikrafttredelsestidspunktet for IFRS 3 (2008) i EU er 1. juli 2009. Konsernet vil anvende IFRS 3 (2008) fra og med 1. januar 2010. Standarden forventes ikke å ha noen vesentlig innvirkning på regnskapet for Statnett konsern.

ENDRING I IFRS 5 – *Anleggsmidler holdt for salg og avvirket virksomhet: planlagt salg av kontrollerende eierandel*

Ved planlagt salg av kontrollerende eierandel i datterselskap skal alle eiendeler og forpliktelser i datterselskapet klassifiseres som holdt for salg selv om foretaket har til intensjon å beholde en ikke-kontrollerende andel etter nedsalget. Ikrafttredelsestidspunktet for endringen i IFRS 5 i EU er 1. juli 2009. Konsernet vil anvende endringen i IFRS 5 fra og med 1. januar 2010.

ENDRING I IAS 32 – *Finansielle instrumenter – presentasjon: unntak fra gjeldsdefinisjonen*

Visse finansielle instrumenter, herunder tegningsretter, som gir eier rett til å motta et fast antall aksjer i foretaket mot å betale et fast beløp i en annen valuta enn foretakets funksjonelle valuta, vil kunne klassifiseres som egenkapital etter endringen. Ikrafttredelsestidspunktet for endringen i IAS 32 i EU er 1. februar 2010. Standarden forventes ikke å ha noen vesentlig innvirkning på regnskapet for Statnett konsern.

ENDRING I IAS 39 – *Finansielle instrumenter – innregning og måling: kvalifiserende sikringsobjekt og -instrument*

Endringene i IAS 39 innebærer en klargjøring av reglene hvor et finansielt instrument (sikringsobjekt) er sikret med hensyn til utvalgte risikoer eller komponenter av kontantstrømmer. De vedtatte endringene gir i første rekke ytterligere retningslinjer for sikring av ensidig risiko (sikring med opsjoner) og sikring av inflasjonsrisiko, men klargjør også retningslinjene om at de utpekte risikoene og kontantstrømmene må være identifiserbare og pålitelig målbare. Ikrafttredelsestidspunktet for endringen i IAS 39 i EU er 1. juli 2009. Konsernet vil anvende endringen i IAS 39 fra og med 1. januar 2010. Standarden forventes ikke å ha noen vesentlig innvirkning på regnskapet for Statnett konsern.

IFRIC 15 – *Avtaler om bygging av fast eiendom*

Fortolkningen omhandler regnskapsføring av eiendomsprosjekter. Fortolkningen gir veiledning til hvilke prosjekter som skal anses som anleggskontrakt i henhold til IAS 11 og hvilke som skal innregnes etter

IAS 18. Fortolkningen har ikrafttredelsestidspunkt i EU 1. januar 2010. Konsernet vil anvende fortolkningen fra og med 1. januar 2010. Fortolkningen forventes ikke å ha noen vesentlig innvirkning på regnskapet for Statnett konsern.

IFRIC 16 – Sikring av nettoinvestering i utenlandsk virksomhet

Fortolkningen omhandler regnskapsføring av sikring av valutaeksponering knyttet til nettoinvestering i utenlandske virksomheter. Fortolkningen klargjør hvilke typer sikringer som vil kunne kvalifisere for sikringsvurdering og hvilke risikoer som vil kunne sikres. Fortolkningen har ikrafttredelsestidspunkt i EU 1. juli 2009. Fortolkningen forventes ikke å ha noen vesentlig innvirkning på regnskapet for Statnett konsern.

IFRIC 17 – Utdeling av ikke-monetære eiendeler til eiere

Fortolkningen omhandler regnskapsføring av utdelinger til eiere som gjøres opp i andre eiendeler enn kontanter (tingsutbytte). Fortolkningen har ikrafttredelsestidspunkt i EU 1. november 2009. Fortolkningen forventes ikke å ha noen vesentlig innvirkning på regnskapet for Statnett konsern.

IFRIC 18 – Overføring av eiendeler fra kunder

Fortolkningen omhandler regnskapsføring hos mottaker av eiendom, anlegg og utstyr som overføres fra kundene til leverandører av blant annet elektrisitet, gass, vann og telekommunikasjon, og som brukes for å koble kunden til leverandørens nettverk og dermed sikre muligheten for fremtidige leveranser av for eksempel elektrisitet, gass, vann og telekommunikasjon til disse kundene. Fortolkningen omhandler også tilfeller der leverandøren av slike tjenester mottar kontanter fra kundene som skal anvendes til anskaffelse av slike eiendeler. Fortolkningen har ikrafttredelsestidspunkt i EU 1. november 2009. Konsernet vil anvende fortolkningen fra og med 1. januar 2010. Fortolkningen forventes ikke å ha noen vesentlig innvirkning på regnskapet for Statnett konsern.

IASBS ÅRLIGE FORBEDRINGSPROSJEKT

Det er vedtatt endringer i flere standarder med forventet ikrafttredelse i EU for årsregnskap fra og med 2010. Nedenfor er listet opp de viktigste endringene som kan få effekt for innregning, måling og noteopplysninger:

IFRS 5 Anleggsmidler holdt for salg og avviklet virksomhet:

Noteinformasjon påkrevd for anleggsmidler (eller avhendingsgrupper) klassifisert som holdt for salg eller avviklet virksomhet.

IAS 1 Presentasjon av finansregnskap: Klassifikasjon av konvertible instrumenter som kortsiktig eller langsiktig. Endringen klargjør at oppgjør av en forpliktelse ved utstedelse av egenkapitalinstrumenter ikke er relevant for klassifiseringen av forpliktelsen som kortsiktig eller langsiktig.

IAS 7 Kontantstrømoppstilling: Klassifikasjon av utgifter forbundet med ikke innregnede eiendeler. Etter endringen skal utelukkende

utgifter som resulterer i en eiendel innregnet i balansen, presenteres som investeringsaktiviteter.

IAS 17 Leieavtaler:

Klassifikasjon ved leie av tomt og bygninger. Veiledning til klassifisering av leie av tomt er tatt ut av standarden for å fjerne inkonsistens sammenlignet med de generelle retningslinjene for klassifisering av leieavtaler. Etter endringen skal leie av tomt klassifiseres etter de generelle retningslinjene i IAS 17.

IAS 18 Driftsinntekter:

Grensedragnings mellom hovedmann og agent. Det er tatt inn ytterligere veiledning i vedlegg til IAS 18 for å skille mellom når et foretak opptrer som henholdsvis hovedmann og agent.

IAS 38 Immaterielle eiendeler:

Regnskapsføring av immaterielle eiendeler ervervet ved virksomhetssammenslutning og måling av virkelig verdi av immateriell eiendel kjøpt i virksomhetssammenslutning. Det er gjort endringer i paragrafer i IAS 38 for å klargjøre kravene under IFRS 3 (2008) vedrørende regnskapsføring av immaterielle eiendeler ervervet ved virksomhetssammenslutning, og beskrivelsen av verdsettelsesmetodene som vanligvis benyttes av foretak ved måling av virkelig verdi av immaterielle eiendeler som er ervervet ved virksomhetssammenslutning og som ikke omsettes i et aktivt marked.

IAS 39 Finansielle instrumenter:

Hvorvidt straffebetaling ved for tidlig innfrielse av lån skal anses som nært relatert derivat. Unntak fra virkeområdet: klargjøring av IAS 39.2g. Kontantstrømsikring: tidspunkt for resirkulering fra egenkapital. Sikring ved bruk av interne kontrakter.

IFRIC 9 Revurdering av innebygde derivater:

Virkeområdet til IFRIC 9 og IFRS 3 (2008). Endringen bekrefter at, i tillegg til virksomhetssammenslutninger under IFRS 3 (2008), er også derivater ervervet ved etableringen av en felleskontrollert virksomhet og ved transaksjoner under felles kontroll, utenfor virkeområdet til IFRIC 9.

IFRIC 16 Sikring av en nettoinvestering i en utenlandsk virksomhet:

Fjerner en restriksjon på hvilke foretak som kan være eier av sikringsinstrument. Endringen klargjør at sikringsinstrumenter kan eies av et hvilket som helst foretak innenfor konsernet, inkludert utenlandsk virksomhet som selv er sikret.

Ingen av endringene over anses å medføre vesentlig endring i konsernets anvendelse av regnskapsprinsipper eller noteopplysninger.

VIKTIGE REGNSKAPSESTIMATER OG FORUTSETNINGER

Utarbeidelse av finansregnskap i overensstemmelse med IFRS krever at ledelsen gjør vurderinger og estimater og tar forutsetninger som påvirker anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette påvirker regnskapsførte beløp for eiendeler og gjeld på balansedagen, samt rapportering av betingede eiendeler og forpliktelser, og rapporterte inntekter og kostnader i perioden.

Enkelte beløp som påvirker Statnetts regnskap, må estimeres. Det krever at Statnett må ta forutsetninger med hensyn til verdier eller

usikre forhold på tidspunktet for utarbeidelse av regnskapet. Sentrale regnskapsestimater er estimater som er viktig for presentasjonen av konsernets økonomiske stilling og resultater, og som krever ledelsens subjektive og komplekse vurderinger, ofte som følge av behovet for å lage estimater om forhold som er beheftet med usikkerhet. Statnett vurderer slike estimater løpende ut fra historiske resultater og erfaringer, konsultasjoner med eksperter, trender, prognoser og andre metoder som Statnett anser som rimelige i de enkelte tilfeller.

Avsetning for forpliktelser knyttet til tvister og rettslige krav innregnes når konsernet, som følge av en tidligere hendelse, har en eksisterende juridisk eller selvpålagt forpliktelse. Videre må beløpet kunne estimeres pålitelig, og det må være sannsynlig at forpliktelsen vil bli gjort opp. Avsetningene måles til ledelsens beste estimat på balansedagen.

Forsikringskrav er å anse som en betinget eiendel, og inntektsføring skjer først når inntekten er så godt som sikker. I forbindelse med utbyggingsprosjekter der merkostnader knyttet til reparasjon av skader utgjør en del av kostprisen på anlegget, og det ikke er grunnlag for nedskrivning, føres forsikringskravet som en reduksjon av anskaffelseskosten på prosjektet. Reduksjon av kostpris med forsikringskrav forutsetter at forsikringsselskapet har erkjent skaden, og at beløpet kan estimeres pålitelig.

Vesentlige poster knyttet til bruk av estimater for Statnett er relatert til:

Beløp i mill. kr			KONSERN
Regnskapspost	Note	Estimat/forutsetninger	Bokført verdi
Varige driftsmidler	7	Gjennvinnbart beløp og estimat på korrekt gjenværende utnyttbar levetid	15 870
Pensjonsforpliktelser	6	Økonomiske og demografiske forutsetninger	369

AVSKRIVNINGER

Avskrivninger er basert på ledelsens vurdering av utnyttbar levetid for varige driftsmidler. Vurderingene kan endres med bakgrunn i blant annet teknologisk utvikling og historisk erfaring. Dette kan medføre endringer i estimert utnyttbar levetid og dermed avskrivninger. Teknologisk utvikling er vanskelig å forutse, og Statnetts syn på hvor hurtig endringene vil komme, kan endres over tid. Hvis forventningene endres vesentlig, vil avskrivningene justeres med effekt på fremtidige perioder. Det henvises til nærmere omtale under «Varige driftsmidler» lenger bak.

NEDSKRIVNINGER

Statnett har foretatt betydelige investeringer i varige driftsmidler. Disse verdivurderes når det foreligger indikasjoner på verdifall. Varige driftsmidler i morselskapet anses som én kontantgenererende enhet og vurderes samlet da Statnett SF har én samlet inntektsramme. I datterselskaper vurderes hvert driftsmiddel individuelt.

Fremover vil det bli foretatt betydelige investeringer. I stor grad skjer det via egenregiprojekter og balanseføres som anlegg under utførelse inntil driftmidlet er klart til bruk. Prosjekter under utførelse verdivurderes per prosjekt ved indikasjoner på verdifall.

Estimater av gjennvinnbare beløp av eiendeler må delvis baseres på ledelsens vurderinger, herunder beregning av eiendelenes inntekts-genererende kapasitet og sannsynlighet for konsesjoner ved utbyggingsprosjekter. Endringer i omstendighetene og i ledelsens forutsetninger kan føre til nedskrivninger i de aktuelle perioder.

PENSJONSKOSTNADER, PENSJONSFORPLIKTELSE OG PENSJONSMIDLER

Beregning av pensjonskostnader og netto pensjonsforpliktelser (forskjellen mellom pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler) foretas på grunnlag av en rekke estimater og forutsetninger. Endringer i og avvik fra estimater og forutsetninger (estimatavvik) påvirker virkelig verdi av netto pensjonsforpliktelser, men resultatføres ikke før det akkumulerte estimatavviket overstiger 10 prosent av det høyeste av pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidler ved begynnelsen av regnskapsåret.

KONSOLIDERINGSPRINSIPPER

Konsoliderte selskaper

Konsernregnskapet omfatter Statnett SF og datterselskaper der Statnett SF har kontroll. Normalt vil dette være selskaper der Statnett SF enten direkte eller indirekte via datterselskaper eier mer enn 50 % av de stemmeberettigede aksjene.

Konsernregnskapet er utarbeidet med ensartede regnskapsprinsipper for like transaksjoner og andre hendelser under like forutsetninger. Klassifiseringen av poster i resultat og balanse er gjennomført etter ensartede definisjoner. Utarbeidelse av konsernregnskapet skjer etter oppkjøpsmetoden og viser konsernet som om det var én enhet. I konsernregnskapet er alle mellomværender og interne transaksjoner mellom selskaper innenfor konsernet eliminert.

Kostprisen på aksjer i datterselskaper er eliminert mot egenkapitalen på oppkjøpstidspunktet. Merverdier utover den underliggende egenkapital i datterselskaper fordeles til de eiendeler og gjeldsposter som merverdien kan knyttes til. Den del av kostprisen som ikke kan tilskrives bestemte eiendeler, representerer goodwill.

Statnett SFs Pensjonskasse er ikke en del av konsernet. Innskutt egenkapital i pensjonskassen er vurdert til virkelig verdi, og klassifisert som finansielt anleggsmiddel.

INVESTERING I FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET

Som felleskontrollert virksomhet defineres selskap hvor det foreligger kontraktmessig avtale som gir felles kontroll sammen med en eller flere parter. Resultat, eiendeler og gjeld i felleskontrollert selskap regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Dette innebærer at konsernets andel av årets resultat etter skatt og avskrivninger på

eventuelle merverdier resultatføres på egen linje i resultatregnskapet mellom driftsresultat og finansposter. Regnskapet i det felleskontrollerte selskap er omarbeidet i henhold til IFRS. I konsernbalansen står eierandel i felleskontrollert selskap oppført som finansielle anleggsmidler til opprinnelig kostpris med tillegg av akkumulerte resultatandeler og fradrag for utbytte.

INVESTERING I TILKNYTTET SELSKAP

Tilknyttet selskap er enhet hvor konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll over den finansielle og operasjonelle styringen. Normalt vil dette være selskaper hvor konsernet eier mellom 20 og 50 % av de stemmeberettigede aksjene. Resultat, eiendeler og gjeld i tilknyttet selskap regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Dette innebærer at konsernets andel av årets resultat etter skatt og avskrivninger på eventuelle merverdier resultatføres på egen linje i resultatregnskapet mellom driftsresultat og finansposter. Regnskapet i det tilknyttede selskap er omarbeidet i henhold til IFRS. I konsernbalansen står eierandel i tilknyttet selskap oppført som finansielle anleggsmidler til opprinnelig kostpris med tillegg av akkumulerte resultatandeler og fradrag for utbytte.

Kjøp/salg av datterselskaper, felleskontrollerte selskaper og tilknyttede selskaper

Ved kjøp og salg av datterselskaper, felleskontrollerte selskaper og tilknyttede selskaper er disse inkludert i konsernregnskapet for den del av året de har vært del av eller tilknyttet konsernet.

Investering i andre selskaper

Investering i selskaper hvor konsernet eier mindre enn 20 prosent av den stemmeberettigede aksjekapital, klassifiseres som «tilgjengelig for salg» og balanseføres til virkelig verdi dersom virkelig verdi kan måles pålitelig. Verdiendring føres under øvrige resultatелеmenter i totalresultatoppstillingen.

INVESTERING I DATTERSELSKAPER, FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET OG TILKNYTTET SELSKAP I STATNETT SF (SELSKAPSREGNSKAPET)

Investeringer i datterselskaper, felleskontrollert selskap og tilknyttet selskap behandles etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Avgitt konsernbidrag (netto etter skatt) tillegges kostpris på investering i datterselskap. Mottatt konsernbidrag og utbytte resultatføres som finansinntekt i den grad utbytte og konsernbidrag ligger innenfor opptjente resultater i eierperioden. Utbytte utover opptjente resultater i eierperioden behandles som reduksjon av aksjeinvesteringen.

SEGMENTRAPPORTERING

Selskapet har identifisert sitt rapporteringssegment basert på hvilken risiko og avkastning som påvirker virksomheten. Det eneste virksomhetssegment ifølge IFRS er systemansvarlig nettselskap som drives innen Norge. Virksomheten følges opp som ett geografisk segment. Datterselskaper kvalifiserer heller ikke som særskilte rapporteringspliktige virksomhetssegmenter etter kriterier i IFRS. Selskapet og konsernet rapporteres som ett virksomhetssegment.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstilling er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter inkluderer kontanter i kasse og bankbeholdning. Kontantekvivalenter er kortsiktig likvide investeringer som omgående kan konverteres til kontanter med et kjent beløp, og med maksimal løpetid på 3 måneder.

PRINSIPPER FOR INNETKTSFØRING

Driftsinntekter måles til virkelig verdi og inntektsføres når de er opptjent, netto etter offentlige avgifter. Driftsinntekter rapporteres brutto, unntatt i de tilfeller hvor Statnett primært opptrer som avregningsfunksjon knyttet til fellesnett og krafthandel.

Renteinntekter inntektsføres over tid når de opptjenes. Utbytte fra investeringer inntektsføres når utbyttet er vedtatt.

INNETKTSRAMME, TARIFFER OG MER-/MINDREINNETKT

Generelt

Statnett er operatør av sentralnettet og to regionale fellesnett. Som operatør er Statnett ansvarlig for å fastsette årlige tariffen (pris på tjenestene) som dekker den regulerte inntekten i det enkelte fellesnett. Sentralnettet er et fellesnett. I et regnskapsår vil de faktiske inntektene avvike fra den regulerte inntekten.

Inntektsramme – monopolvirksomhet

Statnett eier overføringsanlegg (ledning og kabler) som leies ut til markedet, enten direkte til kunden eller via en operatør. Denne virksomheten er monopolregulert. Det innebærer at Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) setter en grense – inntektsramme – for hvor høy leie netteieren hvert år kan kreve for sine anlegg.

Grunnlaget for beregning av inntektsramme er kostnader (inkludert kapitalkostnader) to år tilbake i tid. I tillegg dekkes eiendomsskatt og transittkostnader i henhold til faktiske kostnader. Det gis videre et tillegg for investeringer.

Det kan være usikkerhet knyttet til verdsettelsen av de enkelte beløp som inngår i inntektsrammen. Økte inntekter som følge av forhold som krever søknader om justering av inntektsrammer eller fortolkning av forskrifter som er søkt avklart med NVE, er kun tatt med i regnskapet i den utstrekning det vurderes som så godt som sikkert at inntekten vil bli en realitet.

Utleie av utenlandskabler – utenfor monopolvirksomhet

Inntekter fra utenlandskablene utenfor norsk sektor er basert på kontrakt og inngår ikke i Statnetts inntektsramme. Inntektsførsel skjer månedlig med 1/12-del av den årlige kontraktssum. Inntekten rapporteres sammen med inntektsramme som del av driftsinntekt «Driftsinntekter regulert virksomhet».

INNETKTSRAMME OVERFØRINGSTAP

Inntekter

Som operatør får Statnett en egen inntektsramme for overføringstapet i sentralnettet. Bokført inntektsramme for overføringstap i regnskapsåret er beregnet ved å ta faktisk målt tap (i MWh) to år før regnskapsåret multiplisert med faktisk elspotpris i regnskapsåret. Inntektsramme vedrørende overføringstap for Statnett inngår brutto som del av driftsinntekt «Krafttransport».

Avvik mellom inntektsramme for overføringstap og faktiske kostnader for kjøp av overføringstap i regnskapsåret er i henhold til retningslinjene fordelt mellom anleggseierne i det enkelte fellesnett Statnett er operatør for. I regnskapet er det tatt hensyn til at andre eiere i sentralnettet dekker en andel i henhold til sin inntektsramme.

Overføringstap (Kraftkjøp)

Kostnadsføring skjer i takt med målt avvik mellom innmating og uttak av strøm i sentralnettet. Tapets størrelse vil blant annet variere avhengig av temperatur, belastning i nettet og strømpris. Tap ved transport av kraft i sentralnettet og de regionale fellesnett dekkes av nettets operatør og regnskapsføres som ordinær driftskostnad.

FELLESNETT – TARIFFERING OG ÅRETS MER-/MINDREINNTTEKT

Tariffinntekter

Statnett har som operatør for sentralnettet og to fellesnett ansvar for å fakturere brukerne for de tjenestene de mottar. Faktureringen skjer på grunnlag av et prissystem (tariffmodell) som er i henhold til retningslinjer gitt av NVE. Prissystemet består av faste ledd og variable ledd (energiledet). Faste ledd faktureres jevnt over året, mens energiledet faktureres i takt med kundens målte innlevering og uttak fra nettet.

Mer-/mindreinntekter

Årets tariff fastsettes med henblikk på at mer-/mindreinntekt skal være null ved årets slutt. Tariffen fastsettes i forkant av året. Kraftpris og andre parametre som inngår i inntekter og kostnader, må da estimeres. Gjennom året og ved årets slutt vil det derfor oppstå avvik mellom fakturerte inntekter og periodiserte kostnader. Avviket kalles mer-/mindreinntekt.

Mer-/mindreinntekt ved årets slutt blir tatt hensyn til ved fastsettelse av tariffer for påfølgende år.

KRAFTSALG/-KJØP

Statnett er systemansvarlig nettselskap (TSO) og avregningsansvarlig for regulerkraftmarkedet. Avregningsansvaret innebærer at Statnett i ettertid sammenstiller målte og avtalte energivolum, beregner avviket, samt foretar det økonomiske oppgjøret mellom aktørene. Oppgjøret er basert på prisene i regulerkraftmarkedet. Oppgjøret i regulerkraftmarkedet skal netto gå i null. Statnett mottar et gebyr per MWh som avregnes. Skjer oppgjøret over landegrensene i Norden, vil det oppstå en marginal prisdifferanse basert på gjennomsnitt av norsk og utenlandsk regulerkraftpris, som tilfaller/belastes Statnett som systemansvarlig.

Funksjonen som avregningsansvarlig anses ikke som en kommersiell virksomhet, og netto kraftomsetning inngår i regnskapslinje «Systemtjenester» som ett av flere kostnadselementer.

Kraftsalg/kjøp resultatføres når det er opptjent/påløpt, det vil si på leveringstidspunktet.

KUNDEPROSJEKTER

For prosjekter anvendes løpende inntektsføring basert på måling av estimert virkelig verdi. Dette innebærer at inntektsføringen skjer etter hvert som arbeidet utføres med henvisning til fullføringsgraden. Fullføringsgraden fastsettes på grunnlag av forholdet mellom hittil påløpte utgifter for utført arbeid og de estimerte totale prosjektutgiftene. Inntekter inngår i andre driftsinntekter. Fakturerte og opptjente prosjektinntekter inngår i kundefordringer.

For prosjekter som forventes å gi tap, er hele det forventede tap kostnadsført.

SKATTER

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endringene i utsatt skatt/-skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Netto utsatt skatt/-skattefordel er beregnet på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskaps- og skattemessige verdier og ligningsmessig underskudd til fremføring.

Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres, er utlignet. Utsatt skattefordel er oppført når det er sannsynlig at selskapet vil ha tilstrekkelig skattemessig overskudd til å nyttiggjøre skattefordelen. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres, er balanseført til nominell verdi og oppført netto i balansen.

Eiendomsskatter resultatføres og betales i inntektsåret. Disse klassifiseres under andre driftskostnader.

KLASSIFISERING AV POSTER I BALANSEN

En eiendel klassifiseres som kortsiktig (omløpsmiddel) når den er knyttet til varekretsløpet, fordring som tilbakebetales innen ett år samt «eiendeler som ikke er bestemt til varig eie eller bruk for virksomheten». Andre eiendeler er anleggsmidler. Skillet mellom kortsiktig og langsiktig gjeld trekkes ved ett år til forfallstidspunktet. Første års avdrag på langsiktige lån er klassifisert som kortsiktig gjeld.

ANLEGG UNDER UTFØRELSE

Anlegg under utførelse balanseføres til anskaffelseskost med fradrag for eventuelle akkumulerte tap ved verdifall. Anlegg under utførelse blir ikke avskrevet.

FORPROSJEKTER

Kostnadene til forprosjektering (engineering) av investeringer, blir balanseført som anlegg under utførelse etter beslutning om

investering. Det vurderes løpende om konsesjonsforhold eller andre årsaker betinger hel eller delvis nedskrivning av påløpte prosjekt-kostnader. Nedskrivninger reverseres dersom grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

RENTER I BYGGEPERIODEN

Låneutgifter knyttet til egne anlegg under utførelse, balanseføres. Rentene beregnes ut fra en gjennomsnittlig innlånsrente og investeringens omfang, da finansieringen ikke er identifisert spesifikt til det enkelte prosjekt.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler er balanseført til kostpris med fratrukk for akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Avskrivningene reduserer balanseført verdi av varige driftsmidler, eksklusive tomter, til estimert restverdi ved utløpet av estimert utnyttbar levetid. Ordinære lineære avskrivninger er foretatt fra det tidspunkt driftsmidlet var klart til bruk og beregnes ut fra estimert utnyttbar levetid. Tilsvarende gjelder også driftsmidler anskaffet fra andre netteiere. Det foretas dekomponering av kostprisen når driftsmidlet består av komponenter med ulik utnyttbar levetid.

Estimert utnyttbar levetid, avskrivningsmetode og restverdi vurderes en gang per år. Verdivurderinger skjer når det foreligger indikasjoner på verdifall. Varige driftsmidler i morselskapet anses som én kontantgenererende enhet og vurderes samlet da Statnett SF har en samlet inntektsramme. I datterselskaper vurderes hvert driftsmiddel individuelt. Restverdien anslås til null ved utløp av utnyttbar levetid for de fleste eiendeler.

Gevinst eller tap ved salg eller utrangering av varige driftsmidler beregnes som differansen mellom salgsinntekt og driftsmidlets balanseførte verdi. Gevinst/tap ved salg resultatføres som annen driftsinntekt/-kostnad. Tap ved utrangering resultatføres som av-/nedskrivning.

ERSTATNINGER

Engangserstatninger i forbindelse med grunnerverv og lignende inkluderes i kostpris på driftsmidlet. Løpende erstatninger resultatføres i det året hvor erstatningen pådras.

VEDLIKEHOLD/PÅKOSTNING

Vedlikeholdskostnader resultatføres når de er påløpt. Det foretas ikke avsetninger knyttet til periodisk vedlikehold av nettet (transformatorstasjoner eller strømledninger). Selv om vedlikeholdet er periodisk for den enkelte transformatorstasjon eller strømledning, anses det ikke periodisk for hele nettet ettersom hele nettet blir sett på som én kontantgenererende enhet. Ved utskifting av driftsmidlet, blir eventuell gjenværende regnskapsmessig verdi resultatført som tap ved avgang.

Utgifter som vesentlig forlenger driftsmidlets utnyttbare levetid og/eller øker kapasiteten, balanseføres.

NEDSKRIVNING AV VARIGE DRIFTSMIDLER

Hvis det foreligger indikasjoner på verdifall for varige driftsmidler, estimeres det gjenvinnbare beløpet for driftsmidlene for å beregne eventuell nedskrivning.

Det gjenvinnbare beløpet er det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi. Ved vurdering av bruksverdi neddiskonteres estimerte fremtidige kontantstrømmer til nåverdi ved hjelp av en diskonteringsrate som reflekterer nåværende markedsvurderinger av tidsverdien av penger og risiko som er spesifikk for eiendelen.

Hvis det gjenvinnbare beløpet for et driftsmiddel (eller kontantgenererende enhet) anslås til å være lavere enn regnskapsført verdi, reduseres regnskapsført verdi av driftsmidlet (eller den kontantgenererende enhet) til gjenvinnbart beløp. Hvis et verdifall senere blir reversert, økes regnskapsført verdi av driftsmidlet (den kontantgenererende enhet) til revidert estimat av gjenvinnbart beløp, men begrenset til den verdien som ville vært regnskapsført hvis ikke driftsmidlet (eller den kontantgenererende enhet) hadde vært nedskrevet i tidligere år.

FINANSIELL LEASING

Konsernet som utleier

Finansielle leieavtaler

Konsernet presenterer utleide eiendeler som fordringer lik netto-investeringen i leiekontraktene. Konsernets finansinntekt fastsettes slik at det oppnås konstant avkastning på utestående fordringer over kontraktstiden. Direkte kostnader pådratt i forbindelse med å opprette leiekontakten er inkludert i fordringen.

Operasjonelle leieavtaler

Konsernet presenterer eiendeler som er utleid, som anleggsmidler i balansen. Leieinntekten inntektsføres lineært over leieperioden. Direkte kostnader pådratt for å etablere den operasjonelle leieavtalen, er tillagt den utleide eiendelens balanseførte verdi, og blir kostnadsført i leieperioden på samme grunnlag som leieinntekten.

Konsernet som leietaker

Finansielle leieavtaler

Leieavtaler hvor konsernet overtar den vesentlige del av risiko og avkastning som er forbundet med eierskap av eiendelen, er finansielle leieavtaler. Ved leieperiodens begynnelse balanseføres finansielle leieavtaler til et beløp tilsvarende det laveste av virkelig verdi og minsteleiens nåverdi, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Ved beregning av leieavtalens nåverdi benyttes den implisitte rentekostnaden i leiekontrakten dersom det er mulig å beregne denne, i motsatt fall benyttes selskapets marginale lånerente. Direkte utgifter knyttet til etablering av leiekontrakten er inkludert i eiendelens kostpris.

Samme avskrivningstid benyttes som for selskapets øvrige avskrivbare eiendeler. Dersom det ikke foreligger en rimelig sikkerhet for at selskapet vil overta eierskapet ved utløpet av leieperioden, avskrives eiendelen over den korteste av leieavtalens løpetid og for eiendelens estimerte utnyttbare levetid.

Operasjonelle leieavtaler

Leieavtaler hvor det vesentligste av risiko og avkastning som er forbundet med eierskap av eiendelen, ikke er overført konsernet, er klassifisert som operasjonelle leieavtaler. Leiebetalinger klassifiseres som driftskostnad og resultatføres lineært over kontraksperioden.

FORSKNINGS- OG UTVIKLINGSUTGIFTER

Utgifter til forskning kostnadsføres løpende. Forskning er en intern prosess som ikke gir opphav til selvstendige immaterielle eiendeler som genererer fremtidige økonomiske fordeler.

Utgifter knyttet til utviklingsaktiviteter blir balanseført i den grad produktet eller prosessen er teknisk og kommersielt gjennomførbar og konsernet har tilstrekkelige ressurser til å ferdigstille utviklingen. Utgifter som balanseføres, inkluderer materialkostnader, direkte lønnskostnader og en andel av direkte henførbare fellesutgifter. Balanseførte utviklingskostnader føres i balansen til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger.

Balanseførte utviklingskostnader avskrives lineært over eiendelens estimerte utnyttbare levetid.

KUNDEFORDRINGER

Kundefordringer regnskapsføres til pålydende fratrukket eventuelle tap ved verdifall.

BETINGEDE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Betingede forpliktelser er ikke regnskapsført i årsregnskapet. Det er opplyst om vesentlige betingede forpliktelser med unntak av betingede forpliktelser hvor sannsynligheten for forpliktelsen er lav.

En betinget eiendel er ikke regnskapsført i årsregnskapet, men opplyst om dersom det foreligger en viss sannsynlighet for at en fordel vil tilflyte konsernet.

Mer-/mindreinntekter er betingede forpliktelser/eiendeler etter IFRS og balanseføres således ikke.

UTBYTTE (FRA MORSELSKAPET)

Avgitt utbytte regnskapsføres i konsernets regnskap i den perioden det blir godkjent i foretaksmøtet. Skjer godkjenning og utbetaling i forskjellige perioder, henføres beløpet til kortsiktig gjeld inntil utbetaling finner sted.

PENSJONER OG PENSJONSFORPLIKTELSE

Morselskapet og datterselskapene har pensjonsordninger som gir de ansatte rett til fremtidige pensjonsytelser (ytelsesplaner). Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller krav i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Ytelsene er basert på antall opptjeningsår og lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder. Full alderspensjon utgjør 70 % av pensjonsgrunnlaget redusert med pensjonsutbetalinger fra den norske folketrygden. Pensjonsgrunnlaget er begrenset oppad til 12 ganger folketrygdens

grunnbeløp. Full opptjeningstid er 30 år og ordinær pensjonsalder er 67 år. Ordningen inkluderer også uføre-, ektefelle- og barnepensjon.

Konsernledelsen har en egen tilleggsavtale der ordinær pensjonsalder er 65 år, men med mulighet for fratredelse fra fylte 62 år. Alderspensjonen utgjør 66 % av pensjonsgrunnlaget. Pensjonsgrunnlaget inkluderer også grunnlag som overstiger 12 ganger folketrygdens grunnbeløp. For nærmere omtale, se note 5 vedrørende betingelser knyttet til konsernledelsen.

Konsernet har en avtafestet ordning for førtidspensjonering (AFP), som under gitte forutsetninger gir den ansatte anledning til å velge førtidspensjonering fra fylte 62 til 67 år. AFP-utbetalingene vil som hovedregel tilsvare alderspensjon fra folketrygden ved 67 år.

Opptjente pensjonsrettigheter er i hovedsak sikret gjennom pensjonsordninger i Statnett SFs Pensjonskasse og Statens Pensjonskasse. I tillegg har morselskapet førtidspensjonsforpliktelser som dekkes over driften.

Tilskudd til pensjonskassen skjer i overensstemmelse med den aktuarmessige beregningsmetode. Pensjonsmidlene i pensjonskassen er primært investert i verdipapirer.

Pensjonsforpliktelser beregnes i henhold til IAS 19 «Ytelser til ansatte». Risikotabellen K2005 anvendes for dødelighet og er basert på beste estimat for populasjonene i Norge.

Pensjonsmidlene er vurdert til virkelig verdi på balansedagen. Pensjonsforpliktelser er vurdert til nåverdien av de fremtidige pensjonsforpliktelser som er opptjent på balansedagen og som skal dekkes gjennom egen pensjonskasse eller finansieres over driften.

Netto pensjonsforpliktelse i balansen fremkommer etter korrigerings for utsatt resultatføring av virkning av endringer i estimater og pensjonsplaner, samt avvik mellom faktisk og forventet avkastning på pensjonsmidler som ennå ikke er resultatført. Netto pensjonsforpliktelser vises som avsetning for forpliktelser. Overfinansierte ordninger hvor midler ikke kan overføres til underfinansierte ordninger, vises som pensjonsmidler (finansielle anleggsmidler).

Endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer og avvik i beregningsforutsetningene (estimatendringer), fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid hvis avvikene ved årets begynnelse overstiger 10 prosent av det største av brutto pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler. Det er kun den delen av avviket som overstiger 10 prosent, som amortiseres.

Ansatte som forlater selskapet før pensjonsalder, mottar fripolise. Storebrand Livsforsikring AS forvalter fripolisene. Fra tidspunkt for utstedelse av fripolisene er Statnett fritatt for ytterligere forpliktelser overfor de ansatte som fripolisene gjelder. Midler og forpliktelser verdsettes på tidspunkt for utstedelse av fripolisen, og skilles ut fra pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Pensjonsforpliktelsen er beregnet i januar 2010 som et estimat på situasjonen per 31. desember 2009 av uavhengig aktuar.

Ved beregning av pensjonsforpliktelse er det tatt hensyn til den arbeidsgiveravgift som foretaket må betale ved utbetaling av direkte pensjoner og ved innbetaling av premier til fondsbaserte ordninger. Arbeidsgiveravgiften er et delelement i foretakets ytelse og er bokført som en del av pensjonsforpliktelsen.

Årets netto pensjonskostnad inngår som lønn i resultatregnskapet. Innbetalte premier behandles som investering i pensjonsmidler.

LÅN

Rentebærende lån er regnskapsført til mottatte midler, netto etter transaksjonskostnader. Lånene er deretter regnskapsført til amortisert kost ved bruk av effektiv rente metode, hvor forskjellen mellom netto midler og innløsningsverdi blir resultatført over låneperioden.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

I overensstemmelse med IAS 39 (Finansielle instrumenter – inngregning og måling) er finansielle instrumenter klassifisert i følgende kategorier: virkelig verdi over resultatet, tilgjengelig for salg, amortisert kost og utlån/fordringer. Førstegangsmåling av finansielle instrumenter gjøres til virkelig verdi på oppgjørsdagen, normalt til transaksjonspris.

- Finansielle eiendeler og forpliktelser som holdes med den intensjon å tjene på kortsiktige fluktuasjoner i priser (holdt for handelsformål) eller som regnskapsføres i henhold til virkelig verdi-opsjon, er klassifisert som virkelig verdi over resultatet.
- Alle andre finansielle eiendeler, unntatt lån og fordringer utstedt fra selskapet, er klassifisert som tilgjengelig for salg.
- Alle andre finansielle forpliktelser er klassifisert som andre forpliktelser og regnskapsført til amortisert kost.

Gevinst eller tap som følge av endringer i virkelig verdi på finansielle investeringer klassifisert som tilgjengelig for salg blir regnskapsført som øvrig resultatelement inntil investeringen avhendes. Da vil akkumulert gevinst eller tap på det finansielle instrumentet, som tidligere er regnskapsført mot øvrige resultatelementer, bli reversert, og gevinst/tap vil bli resultatført.

Endringer i virkelig verdi på finansielle instrumenter klassifisert som virkelig verdi over resultatet (holdt for handelsformål eller virkelig verdi-opsjon), blir resultatført og presentert i finansinntekter/-kostnader.

Finansielle instrumenter innregnes i balansen når konsernet har blitt part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser. Finansielle instrumenter fjernes fra balansen når de kontraktsmessige rettene eller pliktene er oppfylt, kansellert, utløpt eller overført. Finansielle instrumenter klassifiseres som langsiktige når forventet realisasjonsdato er mer enn tolv måneder etter balansedagen. Øvrige finansielle instrumenter klassifiseres som kortsiktige.

DERIVATER OG SIKRING

Konsernet anvender derivater, slik som fremtidige rentebytteavtaler og valutabytteavtaler, for å sikre sine rente- og valutarisikoer. Slike derivater førstegangsinnregnes til virkelig verdi på datoen for inngåelse av avtalen og måles deretter løpende til virkelig verdi. Derivater regnskapsføres som eiendeler når virkelig verdi er positiv og som gjeld når den virkelige verdi er negativ, så lenge Statnett ikke har rett til og intensjon om å gjøre opp kontraktene netto. Gevinster og tap som følge av endringer i virkelig verdi av derivater som ikke fyller vilkårene for sikringsbokføring, resultatføres.

Derivater som er innebygde i andre finansielle instrumenter eller ikke-finansielle kontrakter, behandles som separate derivater når risikoen og egenskapene deres ikke er nært relatert til kontraktene, og kontraktene ikke regnskapsføres til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

Ved inngåelsen av et sikringsforhold utpeker og dokumenterer konsernet formelt sikringsforholdet som konsernet vil anvende sikringsregnskapsføring på, samt hvilken risiko som sikres og strategien for sikringen. Dokumentasjonen omfatter identifikasjon av sikringsinstrumentet, objektet eller transaksjonen som sikres, arten av risiko som sikres, og hvordan konsernet vil vurdere sikringsinstrumentets effektivitet i å motvirke eksponeringen for endringer i det sikrede objektets virkelige verdi eller kontantstrømmer som kan henføres til den sikrede risikoen. Slike sikringer forventes å være svært effektive i å motvirke endringer i virkelig verdi eller kontantstrømmer, og vurderes løpende for å avgjøre om de faktisk har vært svært effektive i hele regnskapsperioden de skal dekke.

Sikringer som oppfyller de strenge vilkårene for sikringsbokføring, regnskapsføres slik:

Virkelig verdi-sikringer

Virkelig verdi-sikringer er sikring av konsernets eksponering for endringer i den virkelige verdien av en bokført eiendel eller gjeld eller en ikke bokført forpliktelse, eller en identifisert del av slik, som kan henføres til en bestemt risiko og som kan påvirke resultatet. For sikringer til virkelig verdi justeres bokført verdi av sikringsobjektet for gevinster og tap fra risikoen som sikres, derivater måles på nytt til virkelig verdi, og gevinster og tap fra begge resultatføres.

For virkelig verdi-sikringer av objekter som regnskapsføres til amortisert kost, amortiseres verdiendringen i resultatregnskapet over den gjenværende perioden til forfall.

Konsernet avbryter virkelig verdi-sikring dersom sikringsinstrumentet utløper eller selges, termineres eller utøves, og sikringen ikke lenger oppfyller vilkårene for sikringsbokføring eller konsernet opphever sikringen.

Konsernet bruker virkelig verdi-sikring primært for å sikre renterisikoen for fastrentelån og valutarisikoen for rentebærende gjeld. Det gjennomføres også virkelig verdi-sikring ved spesifikke anskaffelser i utenlandsk valuta til investeringsprosjekter. Urealisert gevinst/tap for virkelig verdi-sikringen (valutateterminene) reduserer/øker kostpris på investeringene ved realisasjon.

Kontantstrømssikring

En kontantstrømssikring er en sikring av eksponeringen mot variasjoner i kontantstrømmer som skyldes en bestemt risiko forbundet med en bokført eiendel eller gjeld eller en høyst sannsynlig fremtidig transaksjon som kan påvirke resultatet. Den effektive delen av gevinsten eller tapet på sikringsinstrumentet føres som øvrig resultatелеment, mens den ineffektive delen resultatføres som finansinntekt eller -kostnad.

Beløp som føres som øvrig resultatелеment, føres som finansinntekt eller -kostnad når den sikrede transaksjonen påvirker resultatet.

Hvis den forventede fremtidige transaksjonen ikke lenger forventes gjennomført, blir beløp som tidligere er ført som øvrig resultatелеment, ført som finansinntekt eller -kostnad. Hvis sikringsinstrumentet utløper eller selges, termineres eller utøves uten at den erstattes eller videreføres, eller når sikringen oppheves, beholdes beløp tidligere som øvrig resultatелеment til den fremtidige transaksjonen gjennomføres. Hvis den relaterte transaksjonen ikke forventes gjennomført, føres beløpet som finansinntekt eller -kostnad.

Konsernet bruker kontantstrømssikringer primært for å sikre renterisikoen for lån med flytende rente.

FINANSIELL RISIKOSTYRING

Finansiell risikostyring utføres av sentral finansavdeling etter retningslinjer godkjent av styret. Styret gir prinsipper for generell finansiell risikostyring i tillegg til retningslinjer som dekker spesifikke finansielle risikoer.

VALUTA

Konsernregnskapet presenteres i norske kroner, som også er Statnett SFs funksjonelle valuta. Samtlige konsernselskap har norske kroner som funksjonell valuta.

Ettersom alle selskaper i konsernet har samme funksjonelle valuta, oppstår det ingen omregningsdifferanser ved konsolidering av konsernselskapene.

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

Langsiktig rentebærende gjeld i valuta knyttes sammen med rente- og valutabytteavtaler (swap) og behandles som opplåning i norske kroner.

AVSETNINGER

Avsetninger regnskapsføres når konsernet har en gjeldende forpliktelse (rettslig eller antatt) som følge av en hendelse som har skjedd, og det kan sannsynliggjøres (mer sannsynlig enn ikke) at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av forpliktelsen, samt at beløpets størrelse kan måles pålitelig. Avsetninger gjennomgås ved hver balansedato, og nivået reflekterer det beste estimatet for forpliktelsen. Ved vesentlig tidseffekt er forpliktelsen regnskapsført til nåverdi av fremtidige forpliktelser.

OFFENTLIGE TILSKUDD

Tilskudd fra myndighetene er ikke regnskapsført før det forligger rimelig sikkerhet for at konsernet vil møte betingelsene som er fastsatt i forbindelse med mottak av tilskuddene, og at tilskuddene vil bli mottatt. Tilskudd blir regnskapsført som fradrag i den kostnad den er ment å dekke. Tilskudd som mottas vedrørende investeringsprosjekter, balanseføres som reduksjon av kostpris.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Ny informasjon om selskapets posisjoner på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker posisjon på balansedagen, men som vil påvirke selskapets posisjon i fremtiden, er opplyst om dersom dette er vesentlig.

NOTE 2 – DRIFTSINTEKTER

Krafttransport

Statnetts inntekter kommer i hovedsak fra virksomhet der inntektene er regulert av NVE. Statnetts faktiske driftsinntekter fra den regulerte virksomheten kommer fra faste og variable tariffinntekter i sentralnettet og regionalnettet samt flaskehalsinntekter. Flaskehalsinntekter oppstår som følge av at det er prisforskjeller på kraft mellom prisområder i Norden og mellom Norge og Nederland. Når det overføres kraft mellom områder med ulike priser, oppstår det gevinster som kalles flaskehalsinntekter.

NVE fastsetter årlig et tak på Statnetts tillatte inntekt. Denne posten tilsvarer Statnetts inntektsramme samt tillegg i inntektsrammen det enkelte år.

Årlig vil det oppstå avvik mellom Statnetts faktiske driftsinntekter fra den regulerte virksomheten og Statnetts tillatte inntekt fastsatt av NVE. Avviket kalles mer- eller mindreinntekt. Merinntekt betyr at Statnett har hatt høyere faktiske driftsinntekter enn hva NVE har satt som tillatt inntekt i det enkelte år. Motsatt innebærer en mindreinntekt at selskapets faktiske driftsinntekter har vært lavere enn tillatt inntekt.

Forskrifter fra NVE setter krav om at merinntekt tilbakeføres kundene i form av reduksjon i fremtidige tariffer, mens mindreinntekt kan hentes inn fra kundene i form av økning i fremtidige tariffer. Forpliktelsen til å redusere fremtidige tariffer samt muligheten til kreve inn økte tariffer oppfyller ikke IFRS' krav til balanseføring, og årlig endring i disse postene vil derfor heller ikke inngå i resultatregnskapet.

Statnetts faktiske driftsinntekter fra regulert virksomhet tilsvarer summen av Statnetts tillatte inntekt fastsatt av NVE og mer-/mindreinntekt det samme året.

FORDELING AV INNTEKTER MELLOM REGIONALNETTET (R-NETT) OG SENTRALNETTET (S-NETT)

DRIFTSINTEKTER	R-nett	S-nett	Sum 2008	R-nett	S-nett	Sum 2009
Tariffinntekt faste ledd produksjon	27	657	684	28	663	691
Tariffinntekt faste ledd forbruk	24	1 918	1 942	47	1 123	1 170
Andre leieinntekter	116	-	116	117	31	148
Energiledd	20	719	739	-6	648	642
Flaskehalsinntekter	-	884	884	-	384	384
Inntekter til øvrige eiere i fellesnettene	-50	-242	-292	-24	-322	-346
Sum driftsinntekter regulert virksomhet	137	3 936	4 073	162	2 527	2 689
TILLATT INNTEKT						
Inntektsramme uten nettap	105	2 302	2 407	63	2 184	2 247
Inntektsramme nettap	20	712	732	23	699	722
Tillegg til inntektsramme	5	211	216	20	733	753
Sum tillatte inntekter / Krafttransport	130	3 225	3 355	106	3 616	3 722
Årets endring i saldo for mindreinntekt	-7	-711	-718	-56	1 089	1 033
Årets avsetning renter mindreinntekt	1	-4	-3	-	2	2
Endret saldo for mindreinntekt inkl renter	-6	-715	-721	-56	1 091	1 035
Saldo mindreinntekt, inkl. renter 01.01	14	279	293	8	-436	-428
Saldo mindreinntekt inklusiv renter 31.12.	8	-436	-428	-48	655	607

ANDRE DRIFTSINNEKTER

Andre driftsinntekter er inntekter utenfor den regulerte virksomheten og består av konsulentoppdrag for eksterne med 47 millioner kroner, leieinntekter med 37 millioner kroner og inntektsført havarirefusjon med 6 millioner kroner.

Eksterne oppdrag i konsernet for øvrig utføres av Statnett Transport AS.

BALANSEAVREGNING

Statnett SF har en egen konsesjon for å være avregningsansvarlig i Norge. Dette innebærer å foreta et økonomisk oppgjør for avviket som aktørene har mellom planlagt kraftforbruk og virkelig målte verdier.

For å bli en aktør med balanseansvar må man ha:

1. Omsetningskonsesjon fra NVE.
2. Balanseavtale mellom kunden og Statnett (eller være en del av en annen balanseansvarlig).
3. Ha tilgang på kraft, enten produksjon, bilateralt eller hos Nord Pool Spot. De aller fleste balanseansvarlige er også aktører hos Nord Pool Spot, og da bruker man aktøravtalen (mellom Nord Pool Spot og kunden).

Gebyrinntektene for denne tjenesten utgjorde 40 millioner kroner i 2009.

Utestående kundefordringer knyttet til balanseavregningen utgjorde 8 millioner kroner per 31.12.2009 og vises under posten kunder- og andre kortsiktige fordringer.

Godkjente aktører (balanseansvarlige) forplikter seg gjennom inngått balanseavtale å stille tilfredsstillende sikkerhet for økonomisk oppgjør av krafthandel i regulerkraftmarkedet.

Sikkerhetskravet beregnes ukentlig i henhold til regler beskrevet i Balanseavtalen. Beregningen baseres på handelsvolum og markedspriser, og gjenspeiler balanseansvarliges oppgjørsrisiko. Statnett vurderer i tillegg sikkerheten løpende og kan kreve mer sikkerhet på et hvert tidspunkt dersom nødvendig.

Minimumskravet for å kunne handle er en bunnsikkerhet på 200 000 kroner. Sikkerheten skal være registrert hos Statnett før handel starter.

Sikkerhet stilles i form av påkravgaranti eller kontanter på pantsatt bankkonto, eller på annen måte godkjent av Statnett i henhold til regelverk. Reglene for sikkerhet kan endres med en ukes varsel. Samlet sikkerhetsstillelse ved årsskiftet var 1 144 millioner kroner. Sikkerhetskravet mot balanseansvarlige på samme tidspunkt var 579 millioner kroner. Alle balanseansvarlige hadde stilt tilfredsstillende sikkerhet i henhold til Balanseavtalen.

NOTE 3 – SYSTEMTJENESTER

MORSELSKAP			KONSERN	
2008	2009	(Beløp i mill. kr)	2009	2008
28	23	Øvrige systemtjenester	23	28
15	9	Energiopsjoner	9	15
34	50	Effektreserve	50	34
64	117	Regulerstyrke	117	64
117	153	Spesialregulering	153	117
118	118	Transittkostnader	118	118
376	470	Sum systemtjenester	470	376

Systemtjenester er kostnader knyttet til utøvelse av systemansvaret, definert i forskrift om systemansvar (FoS).

NOTE 4 – LØNSKOSTNADER, ANSATTE

MORSELSKAP			KONSERN	
2008	2009	(Beløp i mill. kr)	2009	2008
394	454	Lønninger	482	416
70	79	Arbeidsgiveravgift	84	74
119	130	Pensjonskostnader	131	121
37	44	Andre ytelser	41	31
620	707	Sum lønnskostnader	738	642
-137	-162	Herav egne investeringsarbeider	-162	-137
483	545	Netto lønnskostnader	576	505
675	736	Antall sysselsatte årsverk	774	705

Lån til ansatte

Ansatte har lån i selskapet på tilsammen 0,5 millioner kroner per 31.12.2009. Lånene nedbetales ved trekk i lønn over en periode på inntil to år. Lånene er rentefrie for den ansatte. Rentefordelen av lån som overstiger 3/5 av grunnbeløpet beskattes, etter den til enhver tid gjeldende normalrentesats som er gitt av myndighetene.

HONORAR TIL REVISOR

MORSELSKAP			KONSERN	
2008	2009	(Beløp i mill. kr)	2009	2008
682 500	706 500	Revisjon av årsregnskap	897 300	834 603
209 650	319 350	Andre attestasjonstjenester	319 350	252 100
59 975	246 450	Skatterelatert bistand	260 950	59 975
427 080	265 480	Annen bistand	271 480	427 080
1 379 205	1 537 780	Sum honorar (ekskl. mva.)	1 749 080	1 573 758

NOTE 5 – YTELSER TIL LEDELSEN

YTELSER TIL LEDENDE PERSONER 2009

(Beløp i kr)	Styrehonorar	Lønn	Andre godtgjørelser	Pensjonskostnad	Samlet godtgjørelse
Konsernledelsen					
Konsernsjef					
Auke Lont ^{a)}		1 724 388	144 713	2 132 009	4 001 110
Odd Håkon Hoelsæter, fratrudd ^{a)}		372 661	18 380	127 726	518 767
Konserndirektører					
Gunnar G. Løvås	Nettutvikling	1 245 384	143 222	744 328	2 132 934
Håkon Borgen	Nettutbygging	1 246 149	153 236	612 655	2 012 040
Øivind Kristian Rue	Nettdrift	1 350 671	139 683	1 057 159	2 547 513
Bente Hagem	Kommersiell utvikling	1 279 147	177 495	1 217 758	2 674 400
Gun Bente Johansen	Konsernstab	1 265 622	141 728	926 245	2 333 595
Marie Jore Ritterberg	Økonomistab	1 230 663	179 326	1 048 340	2 458 329
Peer Olav Østli	IKT	1 283 012	146 037	845 229	2 274 278
Audun Severin Hustoft ^{b)}		1 255 872	215 518	1 188 325	2 659 715
Styret					
Bjarne Aamodt	styrets leder	320 000			320 000
Thor Håkstad	styrets nestleder	210 000			210 000
Kirsten Indgjerd Værdal	styremedlem ^{d)}	80 000			80 000
Grethe Høiland	styremedlem	160 000			160 000
Heidi Ekrem	styremedlem	160 000			160 000
Per Hjorth	styremedlem	160 000			160 000
Christine B. Meyer	styremedlem ^{d)}	80 000			80 000
Kirsten Faugstad	styremedlem ^{c)}	160 000			160 000
Steinar Jøråndstad	styremedlem ^{c)}	160 000			160 000
Bjørn Solberg	styremedlem ^{c)}	160 000			160 000
Samlede godtgjørelser		1 650 000	1 459 338	9 899 774	25 262 681

Alle tall er oppgitt eksklusiv arbeidsgiveravgift.

Vararepresentanter og observatører i styret mottar ikke honorar.

^{a)} Auke Lont tiltrådte som ny konsernsjef 1. februar 2009.

Odd Håkon Hoelsæter fratrudd sin stilling og gikk av med pensjon 31. januar 2009.

^{b)} Audun Severin Hustoft er en del av konsernledelsen fram til 1. desember 2009.

^{c)} For ansattes representanter oppgis kun styrehonorar.

^{d)} Kirsten Indgjerd Værdal ble valgt inn i styret etter Christine B. Meyer i juni 2009.

Statnetts konsernledelse ble endret med virkning fra 1. desember 2009 i forbindelse med en reorganisering av virksomheten. Etter reorganiseringen består konsernledelsen av konserndirektør for Nettutvikling, Nettutbygging, Nettdrift og Kommersiell utvikling.

Fra samme tidspunkt ble det etablert en ledergruppe for konsernutvikling som i tillegg til konsernledelsen omfatter konserndirektørene for konsernstab, økonomistab og IKT-divisjonen.

YTELSER TIL LEDENDE PERSONER 2008

<i>(Beløp i kr)</i>	Styrehonorar	Lønn	Andre godtgjørelser	Pensjons- kostnad	Samlet godtgjørelse
Konsernledelsen					
Konsernsjef					
Odd Håkon Hoelsæter		1 678 036	165 841	1 532 711	3 376 588
Konserndirektører					
Håkon Borgen		1 185 414	138 017	612 655	1 936 086
Marie Jore Ritterberg ^{a)}		416 388	60 941	347 215	824 544
Bente Hagem		1 209 733	146 366	1 094 096	2 450 195
Audun Severin Hustoft		1 165 688	182 208	958 848	2 306 744
Gun Bente Johansen		1 128 351	120 729	905 346	2 154 426
Gunnar G. Løvås		1 168 650	123 228	644 425	1 936 303
Øivind Kristian Rue		1 279 086	105 956	945 455	2 330 497
Peer Olav Østli		1 192 383	121 765	826 645	2 140 793
Anne Breive, fratrådt ^{b)}		334 802	23 727	0	358 529
Styret					
Bjarne Aamodt	styrets leder ^{d)}	224 000			224 000
Svein Rennemo	styrets leder ^{d)}	96 000			96 000
Kjell Olav Kristiansen	styrets nestleder ^{d)}	63 000			63 000
Heidi Ekrem	styremedlem	160 000			160 000
Kirsten Faugstad	styremedlem ^{c)}	160 000			160 000
Thor Håkstad	styrets nestleder ^{d)}	195 000			195 000
Grethe Høiland	styremedlem	160 000			160 000
Steinar Jøråndstad	styremedlem ^{c)}	160 000			160 000
Ole Bjørn Kirstihagen	styremedlem ^{c)}	80 000			80 000
Christine B. Meyer	styremedlem	160 000			160 000
Per Hjorth	styremedlem	112 000			112 000
Bjørn Solberg	styremedlem ^{c)}	80 000			80 000
Samlede godtgjørelser		1 650 000	1 188 778	7 867 396	21 464 705

Alle tall er eksklusiv arbeidsgiveravgift.

Vararepresentanter og observatører i styret mottar ikke honorar.

^{a)} Marie Jore Ritterberg tiltrådte sin stilling 1. september 2008.

^{b)} Anne Breive fratrådte sin stilling 29. februar 2008.

^{c)} For ansattes representanter oppgis kun styrehonorar.

^{d)} Bjarne Aamodt overtok som styrets leder etter Svein Rennemo i april 2008.

Thor Håkstad overtok som styrets nestleder etter Kjell Olav Kristiansen i april 2008.

	Oppsigelsestid, måneder grunnlønn	Etterlønn, måneder grunnlønn
Auke Lont, konsernsjef	6 måneder	12 måneder
Gunnar G. Løvås, konserndirektør	6 måneder	Ingen
Håkon Borgen, konserndirektør	6 måneder	Ingen
Øivind Kristian Rue, konserndirektør	6 måneder	Ingen
Bente Hagem, konserndirektør	6 måneder	Ingen
Gun Bente Johansen, konserndirektør	6 måneder	Ingen
Marie Jore Ritterberg, konserndirektør	3 måneder	Ingen
Peer Olav Østli, konserndirektør	6 måneder	Ingen
Audun Severin Hustoft, konserndirektør	6 måneder	Ingen

Konsernsjefen har avtale om 12 måneders etterlønn ved oppsigelse fra selskapets side. Etterlønnen reduseres forholdsmessig med ytelser fra nye verv eller næringsvirksomhet som han er aktiv eier av.

Andre ledende ansatte har ingen etterlønsavtaler ved opphør eller endring av ansettelsesforhold. Ved oppsigelse fra den ansatte selv er oppsigelsestiden vanligvis 3 måneder, mens ved oppsigelse fra selskapets side er oppsigelsestiden 6 måneder etter en ansettelsestid på 2 år.

Konsernet har ingen forpliktelser til å gi ledergruppen eller styret overskuddsdeling, bonus eller opsjonerbasert avlønning. Det er ikke gitt lån eller stilt sikkerhet til medlemmer av konsernledelsen eller styret.

BETINGELSER KNYTTET TIL LEDELSEN

Tittel/navn	Betingelser pensjonsalder/førtidspensjon/alderspensjon
Konsernsjef Auke Lont	<p>Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 % av pensjonsgrunnlaget. Dvs. av fast, ordinær årslønn på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Fra fylte 67 år samordnes den årlige alderspensjon på 66 % med Statnett SFs Pensjonskasse og folketrygden.</p> <p>Ved død vil gjenlevende ektefelle og barn under 21 år motta pensjon.</p> <p>Ved uførhet før fylte 65 år ytes det uførepensjon. Full uførepensjon tilsvarer alderspensjon ved fylte 65 år. Uførepensjon avkortes i forhold til uføregrad.</p>

Konserndirektørene

Håkon Borgen
Bente Hagem
Audun Severin Hustoft
Øivind Kristian Rue

Pensjonsalder er 65 år, med rett til å fratre med førtidspensjon på et hvert tidspunkt etter fylte 62 år. Ved fratreden mellom 62 og 65 år skal det utbetales en årlig godtgjørelse på 66 % av pensjonsgrunnlaget. Pensjonsgrunnlaget er den faste ordinær årslønn på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Dersom eventuell inntekt mottas fra andre og den sammen med utbetalt førtidspensjon fra Statnett overstiger sluttlønn, skal førtidspensjonen avkortes med 50 % av det beløp som overstiger sluttlønn.

Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 % av pensjonsgrunnlaget. Dvs. av fast, ordinær årslønn på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Fra fylte 67 år samordnes den årlige alderspensjon på 66 % med Statnett SFs Pensjonskasse og folketrygden.

Ved død vil gjenlevende ektefelle og barn under 21 år motta pensjon.

Personenes rett til pensjonsytelser utover fripoliser fra Statnett SFs pensjonskasse fra fylte 62 år bortfaller dersom de ikke lenger er ansatt i Statnett SF når de fyller 62 år. Ved uførhet før fylte 65 år ytes det uførepensjon. Full uførepensjon tilsvarer alderspensjon ved fylte 65 år. Uførepensjon avkortes i forhold til uføregrad.

Konserndirektørene

Gunnar G Løvås
Peer Olav Østli
Gun Bente Johansen
Marie Jore Ritterberg

Pensjonsalder er 65 år. Full opptjeningstid er 30 år. Ved eventuell avtale om fratreden mellom 62 og 65 år skal det utbetales en årlig godtgjørelse på 66 % av pensjonsgrunnlaget avkortet med ett prosentpoeng for hvert år mellom 62 og 65 år. Pensjonsgrunnlaget er den faste ordinære årslønnen på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Utbetaling av pensjon kan reduseres med eventuell lønn, pensjon eller honorar fra andre selskaper i Statnett konsern.

Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 % av pensjonsgrunnlaget. Pensjonsgrunnlaget er den faste ordinær årslønn på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Fra fylte 67 år dekkes alderspensjon gjennom folketrygden og selskapets kollektive pensjonsordning, med et tillegg på 66 % av den del av pensjonsgrunnlaget som overstiger 12 ganger folketrygdens grunnbeløp forutsatt full opptjeningstid (30 år).

Ved død vil barn under 21 år motta barnepensjon.

Ved fratreden før pensjonsalder vil det utstedes et rettighetsbevis som sikrer alderspensjonsutbetalinger fra fylt 65 år. Rettighetsbeviset reguleres med 75 % av økningen i folketrygdens grunnbeløp frem til pensjonering.

Ved uførhet før fylte 65 år ytes det uførepensjon. Full uførepensjon tilsvarer alderspensjon ved fylte 67 år, basert på pensjonsgrunnlaget på tidspunktet da uførhet inntrådte. Uførepensjon avkortes i forhold til uføregrad.

NOTE 6 – PENSJONER OG PENSJONSFORPLIKTELSE

MORSELSKAP		PENSJONSORDNINGENS MEDLEMMER	KONSERN	
2008	2009		2009	2008
1 023	1 144	Medlemmer i pensjonskassen	1 179	1 051
288	303	Herav pensjonister	308	291
735	841	Antall aktive personer i pensjonsordningene	871	760

Økonomiske/aktuarmessige forutsetninger morselskap og konsern	2009	2008
Diskonteringsrente	4,5 %	4,0 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	5,7 %	6,0 %
Forventet lønnsregulering	4,5 %	4,5 %
Forventet pensjonsregulering	4,3 %	3,8 %
Forventet regulering av grunnbeløp (G)	4,3 %	3,8 %
Gjenværende opptjeningstid	14 år	14 år

Forutsetninger for AFP-uttak i morselskap og konsern	2009	2008
62 år	25 %	25 %
63 år	5 %	5 %
64 år	5 %	5 %
65 år	35 %	35 %

Prosentvis fordeling av pensjonsmidlene på investeringskategorier morselskap og konsern pr 31.12.	2009	2008
Eiendom	8 %	9 %
Anleggsobligasjoner	34 %	30 %
Norske obligasjoner	20 %	23 %
Utenlandske obligasjoner	5 %	1 %
Norsk pengemarked	22 %	19 %
Hedgefond og internasjonale aksjefond	10 %	13 %
Bankinnskudd	1 %	5 %
Sum	100 %	100 %

MORSELSKAP		YTELSESPLEANER (Beløp i mill.kr)	KONSERN	
2008	2009		2009	2008
82	98	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	99	83
58	53	Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	54	58
-36	-42	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-43	-36
15	21	Resultatførte aktuarmessige gevinster/tap	21	16
119	130	Netto pensjonskostnad	131	121
17	18	Arbeidsgiveravgift	19	17
136	148	Netto pensjonskostnad inklusiv arbeidsgiveravgift	150	137

Forventet pensjonspremie for 2010 utgjør 99 millioner kroner for morselskapet og 100 millioner kroner for konsern. Det er vedtatt endringer i reglene for avtalefestet pensjon (AFP) 19. februar 2010. For nærmere omtale se note 14 Hendelser etter balansedagen.

Sikrede pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler

MORSELSKAP		Ytelsesplaner <i>(Beløp i mill. kr)</i>	KONSERN	
2008	2009		2009	2008
Sikrede	Sikrede		Sikrede	Sikrede
		Endring i brutto pensjonsforpliktelse		
1 187	1 419	Brutto pensjonsforpliktelse 01.01.	1 432	1 200
82	98	Nåverdien av årets pensjonsopptjening	99	84
58	54	Rentekostnader av pensjonsforpliktelsen	54	58
121	-77	Aktuarielle gevinster og tap	-78	119
-14	-13	Arbeidsgiveravgift av innbetalt premie	-13	-14
-15	-16	Utbetaling av pensjon / fripoliser	-16	-15
1 419	1 465	Brutto pensjonsforpliktelse 31.12.	1 478	1 432
		Endring i brutto pensjonsforpliktelse		
653	762	Virkelig verdi på pensjonsmidler 01.01.	770	661
41	47	Faktisk avkastning på pensjonsmidlene	48	41
-13	-9	Aktuarielle gevinster og tap	-10	-15
96	93	Premieinnbetalinger	94	98
-15	-16	Utbetaling av pensjon / fripoliser	-16	-15
762	877	Virkelig verdi på pensjonsmidler 31.12.	886	770
657	588	Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	592	662
-431	-343	Ikke resultatførte estimatavvik	-346	-434
226	245	Netto balanseført pensjonsforpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift 31.12.	246	228
224	226	Netto pensjonsforpliktelser 01.01.	228	226
112	125	Resultatført pensjonskostnad	126	114
-110	-106	Premieinnbetalinger (eksl. adm. kostnader)	-107	-112
226	245	Netto balanseført pensjonsforpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift 31.12.	247	228
-	-	Balanseførte pensjonsmidler 31.12.	-	-
226	245	Balanseførte pensjonsforpliktelser 31.12.	247	228

Usikrede pensjonsforpliktelser

MORSELSKAP			KONSERN	
2008	2009	Ytelsesplaner	2009	2008
Usikrede	Usikrede	(Beløp i mill. kr)	Usikrede	Usikrede
		Endring i brutto pensjonsforpliktelse		
169	176	Brutto pensjonsforpliktelse 01.01.	176	170
11	13	Nåverdien av årets pensjonsopptjening	13	11
8	7	Rentekostnader av pensjonsforpliktelsen	7	8
3	11	Aktuarielle gevinster og tap	11	5
-15	-15	Utbetaling av pensjon / fripoliser	-15	-18
176	192	Brutto pensjonsforpliktelse 31.12.	192	176
-	-	Virkelig verdi på pensjonsmidler 31.12.	-	-
176	192	Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	192	176
-60	-68	Ikke resultatførte estimatavvik	-69	-62
116	124	Netto balanseført pensjonsforpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift 31.12.	123	114
107	116	Netto pensjonsforpliktelser 01.01.	114	108
24	23	Resultatført pensjonskostnad	24	24
-15	-15	Utbetalinger av pensjon / fripoliser	-15	-18
116	124	Netto balanseført pensjonsforpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift 31.12.	123	114
-	-	Balanseførte pensjonsmidler 31.12.	-	-
116	124	Balanseførte pensjonsforpliktelser 31.12.	123	114

Totale forpliktelser, midler og estimatavvik siste fire år

MORSELSKAPET	2009	2008	2007	2006
Brutto ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser 31.12.	1 657	1 595	1 356	1 258
Virkelig verdi pensjonsmidler 31.12.	877	762	653	583
Netto ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser	780	833	703	674
Ikke resultatførte estimatavvik	-411	-491	-372	-362
Bokført pensjonsforpliktelse	369	342	331	312
KONSERNET				
Brutto ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser 31.12.	1 670	1 608	1 370	1 272
Virkelig verdi pensjonsmidler 31.12.	886	770	661	589
Netto ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser	784	838	709	683
Ikke resultatførte estimatavvik	-415	-496	-375	-369
Bokført pensjonsforpliktelse	369	342	334	314

Sensitivitetsanalyse

Tallene nedenfor viser et estimat for en potensiell effekt ved en endring i visse forutsetninger for ytelsesbaserte pensjonsplaner i Norge for Statnett konsern.

De følgende estimater og estimerte pensjonskostnader for 2010 er basert på fakta og omstendigheter per 31. desember 2009. Faktiske resultater kan i vesentlig grad avvike fra disse estimatene.

	Gjeldende forutsetning		Diskonteringsrente		Årlig lønnsvekst og endring i grunnbeløp (G)		Årlig regulering av pensjoner	
Endring i prosentpoeng			-1 %	+1 %	-1 %	+1 %	-1 %	+1 %

Ny pensjonsforpliktelse og kostnad (Beløp i mill. kr)**MORSELSKAP**

Pensjonskostnad før korrigerings for rentekostnader og avkastning på midler (SC)	125	163	97	111	142	109	145
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser - minstepensjonsforpliktelse (ABO)	1 192	1 428	1 010	1 191	1 194	1 056	1 357
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser - nåverdien av pensjonsforpliktelsen (PBO)	1 560	1 912	1 293	1 458	1 678	1 381	1 775

KONSERN

Pensjonskostnad før korrigerings for rentekostnader og avkastning på midler (SC)	126	165	98	112	143	110	146
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser - minstepensjonsforpliktelse (ABO)	1 201	1 438	1 018	1 200	1 203	1 064	1 367
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser - nåverdien av pensjonsforpliktelsen (PBO)	1 571	1 925	1 302	1 468	1 689	1 391	1 787

Risikotabeller for død og uførehet er basert på alminnelig brukte tabeller i Norge oppdatert med historiske data fra livselskapenes populasjon. Disse dataene innebærer en justering av tilgjengelige tabeller i form av økt forventet levealder og økte uføresannsynligheter. Forventet gjennomsnittlig levealder for alle aldersgrupper i benyttede tabeller er 80 år for menn og 84 år for kvinner. Nedenfor vises utdrag fra de benyttede tabeller. Tabellen viser forventet levealder og sannsynlighet for henholdsvis uførehet og død innen ett år for ulike aldersgrupper.

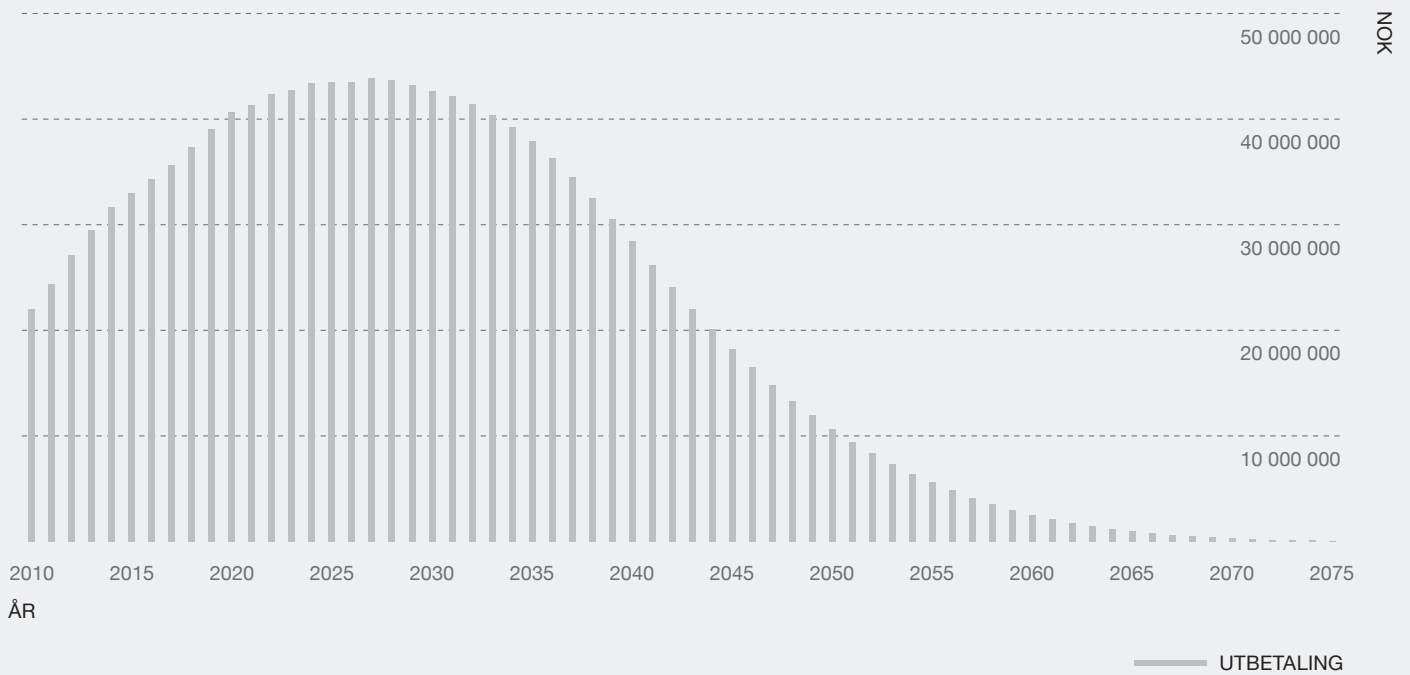
Alder	Uføresannsynlighet		Dødsannsynlighet		Forventet levealder	
	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne
20	0,13 %	0,16 %	0,01 %	0,01 %	79	84
40	0,21 %	0,35 %	0,07 %	0,04 %	80	84
60	1,48 %	1,94 %	0,63 %	0,36 %	82	85
80	-	-	5,91 %	3,91 %	87	89

Utbetalingsstrøm Statnett SF

Gjennomsnittlig vektet løpetid for pensjonsforpliktelsen, knyttet til hovedordningen i Statnett SF, er beregnet til 20 år basert på pensjonsforutsetningene pr 31.12.2009. Ved valg av diskonteringsrente er det tatt hensyn til gjennomsittlig vektet løpetid.

STATNETT SF PBO presentert som utbetalingsstrøm. Nåverdi av fremtidige utbetalinger 31.12.2009

NOTE 7 – VARIGE DRIFTSMIDLER

MORSELSKAP

(Beløp i mill. kr)

	Elektroteknisk utstyr	Telematikk	Bygninger og grunn	Øvrig driftsløse	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2008	14 857	755	1 215	390	17 217
Tilgang anskaffelseskost	4 739	68	590	26	5 423
Avgang anskaffelseskost	202	4	8	6	220
Anskaffelseskost 01.01.2009	19 394	819	1 797	410	22 420
Korreksjon tidligere år	-30	223	32	-225	0
Tilgang anskaffelseskost	1 288	121	213	32	1 654
Avgang anskaffelseskost	51	59	3	7	120
Anskaffelseskost 31.12.2009	20 601	1 104	2 039	210	23 954
Ordinære avskrivninger 01.01.2008	6 389	576	287	138	7 390
Årets ordinære avskrivninger	363	108	37	16	524
Avgang ordinære avskrivninger	118	4	3	4	129
Ordinære avskrivninger 01.01.2009	6 634	680	321	150	7 785
Korreksjon tidligere år	0	41	1	-42	0
Årets ordinære avskrivninger	444	97	58	19	618
Avgang ordinære avskrivninger	30	56	0	5	91
Ordinære avskrivninger 31.12.2009	7 048	762	380	122	8 312
Bokført verdi 31.12.2008	12 760	139	1 476	260	14 635
Bokført verdi 31.12.2009	13 553	342	1 659	88	15 642
Herav finansiell leasing:					
31.12.2008*	248	55	249	-	552
31.12.2009*	242	52	234	-	528
Avskrivningssatser (lineære) i prosent	1,8 - 6,6	5,0 - 33	0 - 2	10 - 33	

* I 2009 ble det aktivert 2 millioner kroner knyttet til avtaler vedrørende reservekraftverkene. I 2008 ble det aktivert 497 millioner kroner knyttet til dette.

KONSERN

(Beløp i mill. kr)

	Elektroteknisk utstyr	Telematikk	Bygninger og grunn	Øvrig driftsløsøre	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2008	14 857	755	1 215	413	17 240
Tilgang anskaffelseskost	4 739	68	590	239	5 636
Avgang anskaffelseskost	202	4	8	6	220
Anskaffelseskost 01.01.2009	19 394	819	1 797	646	22 656
Korreksjon tidligere år	-30	223	32	-225	0
Tilgang anskaffelseskost	1 288	121	213	54	1 676
Avgang anskaffelseskost	51	59	3	7	120
Anskaffelseskost 31.12.2009	20 601	1 104	2 039	468	24 212
Ordinære avskrivninger 01.01.2008	6 389	576	287	155	7 407
Årets ordinære avskrivninger	363	108	37	20	528
Avgang ordinære avskrivninger	118	4	3	4	129
Ordinære avskrivninger 01.01.2009	6 634	680	321	171	7 806
Korreksjon tidligere år	0	41	1	-42	0
Årets ordinære avskrivninger	444	97	58	28	627
Avgang ordinære avskrivninger	30	56	0	5	91
Ordinære avskrivninger 31.12.2009	7 048	762	380	152	8 342
Bokført verdi 31.12.2008	12 760	139	1 476	475	14 850
Bokført verdi 31.12.2009	13 553	342	1 659	316	15 870
Herav finansiell leasing:					
31.12.2008*	248	55	249	-	552
31.12.2009*	242	52	234	-	528
Avskrivningssatser (lineære) i prosent	1,8 - 6,6	5,0 - 33	0 - 2	10 - 33	

* I 2009 ble det aktivert 2 millioner kroner knyttet til avtaler vedrørende reservekraftverkene. I 2008 ble det aktivert 497 millioner kroner knyttet til dette.

NOTE 8 – ANLEGG UNDER UTFØRELSE

MORSELSKAP			KONSERN	
2008	2009	(Beløp i mill. kr)	2009	2008
4433	1 570	Anskaffelseskost 1. januar	1 570	4 433
2761	1 305	Årets tilgang	1 305	2 761
-5 422	-1 699	Overført til varige driftsmidler	-1 700	-5 622
-	-12	Konstaterte tap	-12	-
-202	-	Salg anlegg under utførelse	-	-
1 570	1 164	Anskaffelseskost 31. desember	1 163	1 570
-8	-11	Akkumulert nedskrivning	-11	-8
-8	7	Effekt sikrede valutaterminer	7	-8
1 554	1 160	Balanseført verdi 31. desember	1 159	1 554
-	-15	Latente og konstaterte nedskrivninger	-15	-
-	-	Reverserte latente nedskrivninger	-	-
-	-15	Årets nedskrivninger(-)/reverseringer	-15	-

Nedskrivninger

Nedskrivninger vedrører kabelprosjekter til utlandet og tilbringende nettforsterkninger på land. Statnett har vært og er involvert i flere slike kabelprosjekter.

Endringer i gjennomføringsplaner, fremdrift og utforming av anlegg samt usikkerhet knyttet til enkelte prosjekter kan medføre nedskrivning av anlegg under utførelse.

ÅRETS TILGANG FORDELER SEG SOM FØLGER:

MORSELSKAP			KONSERN	
2008	2009	(Beløp i mill. kr)	2009	2008
2 213	828	Materialer og underentreprenører	828	2 213
137	160	Lønn, sosiale kostnader	160	137
238	266	Andre driftskostnader	266	238
2 588	1 254	Sum driftskostnader	1 254	2 588
173	51	Byggelånsrenter	51	173
2 761	1 305	Totalt	1 305	2 761

Beholdningsendringen er ført til reduksjon av de respektive poster i resultatregnskapet.

NOTE 9 – ANDRE DRIFTSKOSTNADER

MORSELSKAP			KONSERN	
2008	2009	(Beløp i mill. kr)	2009	2008
25	34	Leiekostnader	36	26
112	158	Innleie personell/konsulenter	161	115
36	44	Forsikring	17	19
322	219	Materialer og underentreprenører	218	319
109	125	Eiendomsskatt	125	109
53	60	IT-kostnader	60	53
159	237	Øvrig	233	162
816	877	Sum andre driftskostnader	850	803

OPERASJONELLE LEIEAVTALER

MORSELSKAP			KONSERN	
2008	2009	(Beløp i mill. kr)	2009	2008
11	19	Bygninger	21	12
10	11	Innleie samband	11	10
4	4	Annet	4	4
25	34	Sum leiekostnader	36	26

Statnett har ingen vesentlige uoppsigelige operasjonelle leieavtaler som forfaller senere enn ett år.

NOTE 10 – FINANSPOSTER

Finansiell risiko

Formålet med Statnetts finanspolicy er å sikre Statnett nødvendig finansiering knytet til realisering av foretakets planlagte drifts- og investeringsprogram til lavest mulige kostnader hensyntatt risiko. Statnett SFs finanspolicy omfatter også mål og rammer for å minimere foretakets kreditt-, rente- og valutarisiko. Statnett SF benytter seg av finansielle derivater for å styre den finansielle risikoen.

Statnett SFs kapitalforvaltning skjer i henhold til definerte rammer. Midlene skal være lett tilgjengelig. De er derfor investert i lett omsettelige papirer og aktiva med lav kredittrisiko, minimum ratet BBB+.

Virkelig verdi

Virkelig verdi av valutaterminkontrakter er fastsatt ved å benytte terminkursen på balansedagen. Virkelig verdi av valuta- og rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer. I det vesentlige er den virkelige verdien bekreftet av den finansinstitusjonen som Statnett har inngått avtalene med.

Det skal i henhold til IFRS7 opplyses om virkelig verdi på finansielle eiendeler og langsiktig gjeld som regnskapsføres til amortisert kost. Virkelig verdi er beregnet;

- ved bruk av noterte markedspriser,
- ved bruk av rentebetingelser for gjeld med tilsvarende løpetid og kredittrisiko, eller
- ved nåverdi av estimerte kontantstrømmer diskontert med den rente som gjelder for tilsvarende gjeld og eiendeler på balansedagen.

For finansielle instrumenter som finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, kunde- og andre kortsiktige fordringer, betalingsmidler, leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld er det på grunn av postenes kortsiktige natur antatt at bokført verdi er et godt anslag for virkelig verdi.

MORSELSKAP

<i>(Beløp i mill. kr)</i>	Kategori	2009		2008	
		Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
EIENDELER					
Anleggsmidler					
Langsiktige fordringer	Amortisert kost	203	206	192	196
Ansvarlig kapital i Pensjonskassen	Virkelig verdi	15	15	15	15
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	4	4	4	4
Derivater	Virkelig verdi	554	554	1 565	1 565
Sum finansielle anleggsmidler		776	779	1 776	1 780
Omløpsmidler					
Kundefordringer	Utlån og fordringer	250	250	289	289
Derivater	Virkelig verdi	65	65	8	8
Andre kortsiktige fordringer	Utlån og fordringer	287	287	311	311
Sum kunde- og andre kortsiktige fordringer		602	602	608	608
Investering markedsbaserte verdipapirer	Virkelig verdi	307	307	225	225
Betalingsmidler	Virkelig verdi	276	276	512	512
GJELD					
Langsiktig rentebærende gjeld	Amortisert kost	10 614	10 621	11 648	11 695
Derivater	Virkelig verdi	30	30	42	42
Sum langsiktig rentebærende gjeld		10 644	10 651	11 690	11 737
Kortsiktig rentebærende gjeld	Amortisert kost	1 660	1 660	650	653
Derivater	Virkelig verdi	36	36	-	-
Sum kortsiktig rentebærende gjeld		1 696	1 696	650	653
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	Utlån og fordringer	972	972	1 436	1 436

KONSERN

(Beløp i mill. kr)	Kategori	2009		2008	
		Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
EIENDELER					
Anleggsmidler					
Langsiktige fordringer	Amortisert kost	50	53	50	55
Ansvarlig kapital i Pensjonskassen	Virkelig verdi	15	15	15	15
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	4	4	4	4
Derivater	Virkelig verdi	554	554	1 565	1 565
Sum finansielle anleggsmidler		623	626	1 634	1 639
Omløpsmidler					
Kundefordringer	Utlån og fordringer	272	272	252	252
Derivater	Virkelig verdi	65	65	8	8
Andre kortsiktige fordringer	Utlån og fordringer	251	251	315	315
Sum kunde- og andre kortsiktige fordringer		588	588	575	575
Investeringer markedsbaserte verdipapirer	Virkelig verdi	554	554	439	439
Betalingsmidler	Virkelig verdi	342	342	556	556
GJELD					
Langsiktig rentebærende gjeld	Amortisert kost	10 614	10 621	11 648	11 695
Derivater	Virkelig verdi	30	30	42	42
Sum langsiktig rentebærende gjeld		10 644	10 651	11 690	11 737
Kortsiktig rentebærende gjeld	Amortisert kost	1 660	1 660	650	650
Derivater	Virkelig verdi	36	36	-	-
Sum kortsiktig rentebærende gjeld		1 696	1 696	650	653
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	Amortisert kost	977	977	1 438	1 438

Tabellen nedenfor viser finansielle instrumenter balanseført til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode.

Per 31.12.2009	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
MORSELSKAP				
<i>(Beløp i mill. kr)</i>				
Eiendeler				
Ansvarlig kapital i Pensjonskassen	-	-	15	15
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	4	4
Derivater	-	619	-	619
Investeringer markedsbaserte verdipapirer	307	-	-	307
Betalingsmidler	276	-	-	276
Sum eiendeler	583	619	19	1 221
GJELD				
Derivater	-	66	-	66
Sum gjeld	-	66	-	66
KONSERN				
<i>(Beløp i mill. kr)</i>				
Eiendeler				
Ansvarlig kapital i Pensjonskassen	-	-	15	15
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	4	4
Derivater	-	619	-	619
Investeringer markedsbaserte verdipapirer	554	-	-	554
Betalingsmidler	342	-	-	342
Sum eiendeler	896	619	19	1 534
GJELD				
Derivater	-	66	-	66
Sum gjeld	-	66	-	66

Nivå 1: Virkelig verdi brukes ved kvoterte priser fra aktive markeder for identiske finansielle instrumenter.
Ingen justering foretas mht. disse prisene.

Nivå 2: Virkelig verdi måles med bruk av annen observerbar input enn den som benyttes på nivå 1, enten direkte (priser) eller indirekte (utledet fra priser).

Nivå 3: Virkelig verdi måles med bruk av input som ikke baseres på observerbare markedsdata.

FINANSINTEKTER OG FINANSKOSTNADER

MORSELSKAP			KONSERN	
2008	2009	(Beløp i mill. kr)	2009	2008
Finansinntekter				
67	49	Renteinntekter	52	72
8	-	Utbytte fra datterselskap	-	-
41	1 129	Utbytte fra tilknyttet selskap	-	-
-	9	Verdiendring derivater	9	-
53	23	Annen finansinntekt	57	60
169	1 210	Sum finansinntekter	118	132
Finanskostnader				
599	427	Rentekostnader på finansielle forpliktelser målt til amortisert kost	427	600
45	-	Verdiendring derivater	-	45
-173	-51	Balansførte byggelånsrenter	-51	-173
40	24	Annen finanskostnad	31	74
511	400	Sum finanskostnader	407	546

Aldersfordeling kundefordringer (Beløp i mill. kr)

	Ikke forfalt	1-30 dager	31-60 dager	61-90 dager	Over 90 dager	Sum kundefordringer
Morselskap	243	4	2	1	0	250
Konsern	244	9	1	1	17	272

Det er ikke foretatt avsetninger for tap på krav.

RENTEBÆRENDE EIENDELER OG GJELD

Avdragsprofil rentebærende gjeld for morselskap

Lånene er vurdert til amortisert kost fratrukket effekt av verdisikring.

Forfallstidspunkt (Beløp i mill. kr)	2010	2011	2012	2013	2014-	Sum
Fast rente						
Obligasjonslån	910	726	1 457	-	5 477	8 570
Sum fast rente	910	726	1 457	-	5 477	8 570
Flytende rente						
Sertifikatlån	750	-	-	-	-	750
Obligasjonslån	-	-	499	-	561	1 061
Lån fra finansinstitusjoner	-	-	92	92	1 709	1 893
Sum flytende rente	750	-	591	92	2 270	3 703
Sum kortsiktig gjeld	1 660	-	-	-	-	1 660
Sum langsiktig gjeld	-	726	2 048	92	7 747	10 614
Sum rentebærende gjeld	1 660	726	2 048	92	7 747	12 273

Statsgaranterte lån

Lån som er tatt opp av Statnett SF innen 31. desember 2002 har statsgaranti og vil være garantert helt til lånene forfaller. Lån tatt opp etter 1. januar 2003 er ikke garantert av staten. Statnett SF betaler en garantipremie til staten for lån som er garantert. Garantipremien beregnes individuelt for det enkelte lån. Saldo for statsgaranterte lån var 87 millioner kroner per 31.12.2009.

Lån fordelt på valuta per 31.12.2009	Snitt-rente ¹⁾	Lånebeløp i valuta	Lånebeløp i NOK
Valuta (Beløp i mill)			
NOK	3,05 %	6 956	6 956
JPY	2,68 %	10 000	656
CHF	2,75 %	775	4 499
SEK	2,31 %	200	162
Sum			12 273

¹⁾ Alle lån i valuta er konvertert til norske kroner gjennom valuta- og renteswapavtaler.

Gjennomsnittrenten for lånene er inkl. rentebytteavtaler. Renten er gjennomsnittrenten per 31.12.09.

Løpetid på rentebinding på låneportefølje

(Beløp i mill. kr)	2010	2011	2012	2013	2014-	Sum
	10 369	-	-	-	1 904	12 273

Tabellen ovenfor viser når lånene har sin neste rentejustering. Alle valuta-/rentebytteavtaler som knytter seg til lånene er hensyntatt.

MORSELSKAP			KONSERN		
Anskaffelses-kost	Balanseført verdi	(Beløp i mill. kr)	Anskaffelses-kost	Balanseført verdi	
MARKEDSBASERTE VERDIPAPIRER					
-	-	Tidsinnskudd bank	10	10	
-	-	Sum tidsinnskudd	10	10	
6	5	Stat	16	16	
25	25	Kommuner/kommunal forretningsdrift	40	40	
157	162	Finansinstitusjoner inkl. bank	232	241	
112	114	Privat/industri	159	162	
300	307	Sum obligasjoner	448	459	
-	-	Norske aksjefond	24	43	
-	-	Utenlandske aksjefond	36	42	
-	-	Sum aksjefond	61	85	
300	307	Sum markedsbaserte verdipapirer	518	554	

Alle obligasjoner har pålydende i norske kroner.

Likviditetsrisiko

Statnett SF har som mål å kunne gjennomføre 12 måneders drift, investeringer og refinansiering uten å ta opp ny gjeld. Det vil gjøre Statnett mindre sårbare for perioder med lav tilgjengelighet på kapital i finansmarkedene og perioder med lite gunstige lånevilkår. Statnett har en trekkfasilitet på NOK 2,0 mrd som løper til 2012. Dette er med på å skaffe foretaket tilstrekkelig finansiell fleksibilitet til å gjennomføre foretakets investeringsprogram de neste årene.

Statnett har høy kredittverdighet med kredittratinger for langsiktige låneopptak på A+ og A2 fra henholdsvis Standard & Poor's og Moody's Investor Service.

Tabellen under viser alle brutto kontantstrømmer knyttet til finansielle forpliktelser. Kontantstrømmene er ikke neddiskontert og forutsetter rentesatser og valutakurser som per 31.12.2009.

MORSELSKAP

Per 31.12.2009	Under 1 år	1 til 5 år	5 år og utover	Totalt
Rentebærende gjeld og rentebetalinger	1 975	5 077	7 066	14 118
Andre forpliktelser	-	-	-	-
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	972	-	-	972
Derivater	1 235	2 911	2 203	6 349
Sum	4 182	7 988	9 269	21 439

Derivater	Under 1 år	1 til 5 år	5 år og utover	Totalt
Innbetalinger	1 290	3 239	2 678	7 207
Utbetalinger	-1 236	-2 911	-2 203	-6 350
Netto derivater	54	328	475	857

KONSERN

Per 31.12.2009	Under 1 år	1 til 5 år	5 år og utover	Totalt
Rentebærende gjeld og rentebetalinger	1 975	5 077	7 066	14 118
Andre forpliktelser	-	7	-	7
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	977	-	-	977
Derivater	1 235	2 911	2 203	6 349
Sum	4 187	7 995	9 269	21 451

Derivater	Under 1 år	1 til 5 år	5 år og utover	Totalt
Innbetalinger	1 290	3 239	2 678	7 207
Utbetalinger	-1 236	-2 911	-2 203	-6 350
Netto derivater	54	328	475	857

Kredittrisiko

Statnett SF er eksponert for kredittrisiko gjennom plassering av overskuddslikviditet hos utstedere av verdipapirer og ved bruk av ulike rente- og valutaderivater. For å begrense denne risikoen har Statnett rammer som setter krav til kredittverdighet for motparter og maksimal eksponering for hver enkelt motpart. Kredittverdigheten vurderes jevnlig, og motpartsrisikoen overvåkes løpende for å sikre at foretakets eksponering ikke går utover fastsatte kredittgrenser og er i henhold til interne regler.

Maksimal kreditteksponering

MORSELSKAP			KONSERN	
2008	2009	(Beløp i mill. kr)	2009	2008
512	276	Betalingsmidler	342	556
225	307	Obligasjoner og sertifikater	458	390
1529	617	Derivater	617	1 529
192	203	Langsiktige fordringer	50	50
579	529	Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer *	511	546

* Tap på kundefordringer inngår i kostnadsgrunnlaget ved beregningen av inntektsrammen. Eventuelle tap på kundefordringer kompenseres av den grunn (helt eller delvis) gjennom senere års inntektsrammer.

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for at svingninger i valutakursen fører til endringer i Statnetts resultat og balanse. For å minimere valutarisikoen er alle lån som er tatt opp i utenlandsk valuta, konvertert til norske kroner gjennom valutabytteavtaler. Foretaket har sikret deler av utbetalinger i utenlandsk valuta i forbindelse med investeringsprosjekter gjennom valutabytteavtaler. Per 31.12.2009 utgjør usikrede bankinnskudd i utenlandsk valuta NOK 68 millioner i morselskapet og konsernet og utenlandske aksjefond NOK 31 millioner i konsernet.

Valutakurssensitivitet

MORSELSKAP		Effekt på resultat ved endring i kronkursen (Beløp i mill. kr)	KONSERN	
2008	2009		2009	2008
-2	-3	+5 %	-5	-3
2	3	-5 %	5	3

Tabellen viser Statnetts følsomhet for potensielle endringer i kronkursen, dersom alle andre forhold holdes konstant. Beregningen legger til grunn lik endring mot alle relevante valutaer. Effekten i resultatet skyldes verdiendring i pengeposter som ikke er fullt ut sikret. Øvrige pengeposter og all gjeld i utenlandsk valuta er sikret, og endring i verdi motsvares av en verdiendring på derivatet.

Renterisiko

Konsernet er eksponert for renterisiko gjennom låneporteføljen, likviditetsbeholdningen og finansielle sikringer. Videre er Statnett SF eksponert for rentenivå som legges til grunn for nettvirksomhetens inntektsramme (NVE-renten).

For å redusere renterisikoen og minske svingningene i resultatet skal renten til Statnetts gjeld korrelere mest mulig med NVE-renten. NVE-renten beregnes med utgangspunkt i daglige gjennomsnitt av effektiv rente på 5 års statsobligasjoner. For å oppnå den ønskede rentebinding på foretakets gjeld benyttes rentebytteavtaler som er knyttet opp mot underliggende gjeld.

Rentesensitivitet

Følgende tabell viser morselskapet og konsernets følsomhet for potensielle endringer i rentenivået. Beregningen hensyntar alle rentebærende instrumenter og tilhørende rentederivater.

MORSELSKAP		Effekt på resultat ved endring i rentenivå (Beløp mill. kr)	KONSERN	
2008	2009		2009	2008
5	-6	+1 %	-9	3
-5	6	-1 %	9	-3

Gjennomsnittlig effektiv rente/avkastning

Tabellen under viser gjennomsnittlig effektiv rente for de enkelte finansielle instrumentene for årene 2008 og 2009 som helhet.

MORSELSKAP			KONSERN	
2008	2009	(Tall i prosent)	2009	2008
7,15 %	5,78 %	Obligasjoner og sertifikater	5,45 %	7,52 %
5,76 %	2,47 %	Innskudd	2,46 %	5,78 %
-	-	Aksjer og aksjefond	43,63 %	-43,31 %
6,00 %	3,69 %	Lån	3,69 %	6,00 %

DERIVATER

Rente- og valutabytteavtaler

Rente- og valutabytteavtaler er avtaler hvor kontraktspartene bytter rente- og/eller valutabetingelser for et avtalt beløp over en definert fremtidig periode.

Alle rente- og valutabytteavtaler er knyttet til underliggende lån. Eventuelt tap/(gevinst) på sikringen vil derfor tilsvare gevinst/(tap) på lånet.

Forfall (Beløp i mill. kr)	Hovedstol Utlån	Hovedstol Innlån	Markeds- verdi*	Rentebetingelser Statnett mottar	Rentebetingelser Statnett betaler
Frittstående**					
2010	NOK 250	NOK 250	-3	Nibor 6 mnd.	Fast
2010	NOK 250	NOK 250	-2	Nibor 6 mnd.	Fast
2010	NOK 282	NOK 282	-1	Nibor 6 mnd.	Fast
2010	NOK 87	NOK 87	-1	Nibor 6 mnd.	Fast
2015	NOK 200	NOK 200	8	Fast	Nibor 6 mnd.
2015	NOK 200	NOK 200	2	Nibor 6 mnd.	Fast
Sum			3		
Kontantstrøm					
2014	NOK 200	NOK 200	0	Nibor 6 mnd.	Fast
2014	NOK 200	NOK 200	1	Nibor 6 mnd.	Fast
Sum			1		
Verdisikring					
2010	JPY 1000	NOK 87	-23	Fast JPY	Nibor 6 mnd.
2010	CHF 150	NOK 782	65	Fast CHF	Nibor 6 mnd.
2011	CHF 125	NOK 688	38	Fast CHF	Nibor 6 mnd.
2012	CHF 250	NOK 1245	212	Fast CHF	Nibor 6 mnd.
2014	NOK 300	NOK 300	-4	Fast	Nibor 6 mnd.
2014	JPY 5000	NOK 296	32	Fast JPY	Nibor 6 mnd.
2015	NOK 50	NOK 50	1	Fast	Nibor 6 mnd.
2017	CHF 250	NOK 1290	179	Fast CHF	Nibor 6 mnd.
2019	JPY 4000	NOK 201	63	Fast JPY	Nibor 6 mnd.
2020	NOK 300	NOK 300	16	Fast	Nibor 6 mnd.
2020	NOK 60	NOK 60	-4	Fast	Nibor 6 mnd.
2021	SEK 200	NOK 180	-18	SEK Stibor 3 mnd.	Nibor 6 mnd.
2023	NOK 600	NOK 600	1	Fast	Nibor 6 mnd.
2025	NOK 600	NOK 600	-2	Fast	Nibor 6 mnd.
Sum			556		

* Markedsverdi er uten påløpte renter. For kombinerte rente- og valutawaper inngår urealisert valutaeffekt i markedsverdi.

** Alle frittstående er knyttet til underliggende lån, men er ikke gitt sikringsbokføring.

Foretaket hadde per 31. desember 2009 ingen rentebytteavtaler med start frem i tid.

Renteopsjoner

Foretaket hadde per 31. desember 2009 ingen renteopsjoner.

Valutaterminer

Valutaterminer inngås for å valutasikre transaksjoner i annen valuta enn norske kroner.

Valuta

<i>(Beløp i mill. kr)</i>	Nominelt i valuta	Nominelt i NOK	Gjennom- snittlig sikringskurs	Markeds- kurs*	Markeds- verdi
SEK	240	205	0,85	0,82	-7
Sum valutaterminer		205			-7

* Markedskurs er gjennomsnittlig forwardkurs.

Samtlige kontrakter er knyttet til anleggsinvesteringer i utenlandsk valuta. Urealisert gevinst/tap for valutaterminene reduserer/øker kostpris på investeringene ved realisasjon.

Verdiendringer på kontantstrømssikringer

MORSELSKAP			KONSERN	
2008	2009	<i>(Beløp i mill. kr)</i>	2009	2008
31	-7	Virkelig verdi av kontantstrømssikringer IB	-7	31
-38	8	Verdiendringer gjennom året *	8	-38
-7	1	Virkelig verdi av kontantstrømssikringer UB	1	-7

* Verdiendringene er før skatt og er ført under øvrige resultatetelemerter i totalresultatoppstillingen.

NOTE 11 – SKATTER

MORSELSKAP			KONSERN	
2008	2009	<i>(Beløp i mill. kr)</i>	2009	2008
		RESULTATSKATT		
-	-	Betalbar skatt	-	2
-	-6	Mottatt betalbar skatt som følge av Regjeringens tiltakspakke	-11	-
-	6	Endring utsatt skattefordel som følge av Regjeringens tiltakspakke	11	-
227	199	Endring utsatt skatt/skattefordel	-188	223
227	199	Skattekostnad	-188	225
-	-	Årets betalbare skatt	-	2
-	-	Betalbar skatt	-	2
227	-199	Utsatt skatt/skattefordel som følge av endringer i midlertidige forskjeller	-188	223
26 %	-53 %	Effektiv skattesats	28 %	13 %

MORSELSKAP		Avstemming effektiv skattesats mot norsk skattesats	KONSERN	
2008	2009		2009	2008
857	375	Resultat før skattekostnad	-668	1 742
240	105	28 % skatt	-187	488
-13	-304	Permanente forskjeller 28%	6	6
-	-	Andel resultat i FKV og TS	-7	-269
227	-199	Skattekostnad	-188	225
UTSATT SKATT(-)/SKATTEFORDEL I BALANSEN				
-214	-315	Anleggsmidler	-327	-220
30	32	Gevinst- og tapskonto	31	28
-	-12	Fordringer	-1	8
-120	-	Mer-/mindreinntekter *	-	-120
-	-	Forsikringstekniske avsetninger	-53	-49
96	103	Pensjoner	103	96
-2	-2	Verdipapirer og finansielle instrumenter (ekskl. kontantstrømssikring)	-1	-1
2	-	Kontantstrømssikring	-	2
-	18	Andre regnskapsmessige avsetninger	18	-
35	194	Fremførbart skattemessig underskudd	199	44
-173	18	Sum regnskapsført utsatt skatt(-)/skattefordel (netto)	-31	-212

* Mer-/mindreinntekter kvalifiserer ikke til balanseførsel i henhold til IFRS Framework. Før 2009 inngikk merinntekt i grunnlag for midlertidige forskjeller. Fra og med 2009 skal mer-/mindreinntekter beskattes i henhold til ordinært realisasjonsprinsipp.

Regjeringen har innført en midlertidig adgang for aksjeselskaper og lignende innretninger til å tilbakeføre skattemessig underskudd for inntektsårene 2008 og 2009 mot skattepliktig inntekt de to foregående årene. Skattemessig underskudd for inntektsårene 2009 og 2008 kan dermed tilbakeføres til fradrag i inntektsårene 2006 og 2007.

Foretak med underskudd i 2008 og/eller 2009 vil få utbetalt skatteverdien av underskuddet (28 %) ved skatteoppgjøret henholdsvis høsten 2009 og 2010. Fradraget gis automatisk, uten noe krav fra foretakene.

For hvert av inntektsårene gjelder en beløpsgrense på 20 millioner kroner for underskudd som kan tilbakeføres. Dette innebærer at hvert selskap med skattemessig underskudd kan få utbetalt opp til 5,6 millioner kroner for årene 2008 og 2009.

Etter IAS 12 Inntektsskatt og IAS 10 Hendelser etter balansedagen skal endringer i skattelovgivningen etter balansedagen ikke påvirke regnskapsføringen. IAS 12 pkt. 47 sier at eiendeler og forpliktelser ved utsatt skatt skal vurderes til de skattesatser som forventes å gjelde for perioden når eiendelen realiseres eller forpliktelsen innfris, basert på skattesatser (og skatteregler) som er vedtatt eller i hovedsak vedtatt på balansedagen.

Adgangen fra myndighetene oppfyller ikke disse kravene, og skattelovsendringen er ikke reflektert i regnskapet.

Statnett SF og Statnett Transport AS hadde begge skattemessig underskudd i 2008 som oversteg 20 millioner kroner. Dette medførte at begge fikk utbetalt 5,6 millioner kroner ved skatteoppgjøret høsten 2009. Utbetalingene medfører at skattemessig fremførbart underskudd i morselskapet og konsernet ble redusert med henholdsvis 20 og 40 millioner kroner ved utbetaling høsten 2009. For 2009 har Statnett SF et skattemessig underskudd som overstiger 20 millioner kroner.

MORSELSKAP

Endringer i midlertidige forskjeller	31.12.2008	Resultatført	Øvrige resultat- elementer	Ført mot EK	31.12.2009
Anleggsmidler	764	361	-	-	1 125
Gevinst- og tapskonto	-104	-11	-	-	-115
Fordringer	-	42	-	-	42
Mer-/mindreinntekter	427	-427	-	-	-
Pensjoner	-342	-27	-	-	-369
Verdipapirer og finansielle instrumenter (ekskl. kontantstrømssikring)	7	-	-	-	7
Kontantstrømssikring	-7	-	8	-	1
Andre regnskapsmessige avsetninger	-1	-62	-	-	-63
Fremførbart skattemessig underskudd	-125	-567	-	-	-692
Sum	619	-691	8	-	-64

KONSERN

Endringer i midlertidige forskjeller	31.12.2008	Resultatført	Øvrige resultat- elementer	Ført mot EK	31.12.2009
Anleggsmidler	787	382	-	-	1 169
Gevinst- og tapskonto	-100	-12	-	-	-112
Fordringer	-28	32	-	-	4
Mer-/mindreinntekter	427	-427	-	-	-
Forsikringstekniske avsetninger *	177	38	-	-26	189
Pensjoner	-342	-27	-	-	-369
Verdipapirer og finansielle instrumenter (ekskl. kontantstrømssikring)	3	-1	-	-	2
Kontantstrømssikring	-7	-	8	-	1
Andre regnskapsmessige avsetninger	-1	-62	-	-	-63
Fremførbart skattemessig underskudd	-156	-554	-	-	-710
Sum	760	-631	8	-26	111

* Prinsippending i henhold til ny årsregnskapsforskrift for forsikringsselskaper.

NOTE 12 – INVESTERINGER I DATTERSELSKAP, FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET OG TILKNYTTETE SELSKAPER

Statnett SF har følgende investeringer per 31.12.2009:

Selskap (Beløp i tusen kr)	Type	Anskaffelses- tidspunkt	Forretnings- kontor	Eierandel	Stemme- andel	Bokført verdi
Datterselskaper						
Statnett Transport AS	Datterselskap	1996	Oslo	100,0 %	100,0 %	79 221
Statnett Forsikring AS	Datterselskap	1998	Oslo	100,0 %	100,0 %	30 200
Sum datterselskaper						109 421
Felleskontrollert virksomhet						
Nord Pool ASA	Felleskontrollert	1992	Bærum	50,0 %	50,0 %	102 190
Tilknyttede selskap						
Nord Pool Spot AS	Tilknyttet selskap	2002/2008	Bærum	30,0 %	30,0 %	36 320
Totalt eierandel i døtre, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper						247 931

Det er ingen endring i investeringene fra 31.12.2008.

Konsernverdi for selskap bokført etter egenkapitalmetoden

(Beløp i tusen kr)	Konsern- verdi 01.01.	Årets resultat	Utbytte	Andre endringer	Konsern- verdi 31.12.
2009					
Nord Pool ASA, 50 %	1 267 500	20 801	-1 129 000	-	159 301
Nord Pool Spot AS, 30 %	43 595	3 065	-	-	46 660
Sum Felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper	1 311 095	23 866	-1 129 000	-	205 961
2008					
Nord Pool ASA, 50 %	489 794	955 958	-36 000	-142 252	1 267 500
Nord Pool Spot AS, 30 %	29 928	6 169	-5 040	12 538	43 595
Sum Felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper	519 722	962 127	-41 040	-129 714	1 311 095

Forklaring til andre endringer i 2008:

I forbindelse med at Nord Pool ASA solgte EEX-aksjene i 2008, ble verdiendring tidligere ført direkte mot egenkapitalen tilbakeført, og total gevinst ble resultatført.

Statnett SF mottok 10 % eierandel i Nord Pool Spot AS som utbytte fra Nord Pool ASA.

Andre endringer knyttet til hovedsak til flytting av konsernverdi fra Nord Pool ASA til Nord Pool Spot AS.

Sammenfattet finansiell informasjon om tilknyttede selskaper etter IFRS

Selskap (Beløp i tusen kr)	Eiendeler	Gjeld	Egenkapital	Drifts- inntekter	Resultat etter skatt
Nord Pool Spot Konsern 100%, pr 31.12.09	2 427 102	2 270 497	156 605	107 768	10 217

Finansiell informasjon om felleskontrollert virksomhet etter IFRS**Nord Pool ASA konsern 100%, pr 31.12.09**
(Beløp i tusen kr)

	2009	2008
Eiendeler		
Omløpsmidler	374 666	1 785 196
Anleggsmidler	103 646	939 976
Gjeld		
Kortsiktig gjeld	-50 712	-73 470
Langsiktig gjeld	-109 314	-117 193
Netto eiendeler	318 286	2 534 509
Driftsinntekter	105 950	365 262
Driftskostnader	-83 130	-270 041
Netto finansposter	25 862	1 945 473
Resultat før skatt	48 682	2 040 694
Skatt	-7 080	-59 850
Resultat etter skatt	41 602	1 980 844

Investering i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper er i konsernregnskapet bokført etter egenkapitalmetoden.

Det har ikke vært noen transaksjoner knyttet til investeringer i datterselskap, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper i 2009.

Kjøps- og salgsoptjoner knyttet til Nord Pool ASA

NASDAQ OMX har rett til å kjøpe resterende forretningsvirksomhet eller aksjene i Nord Pool ASA for 80 millioner norske kroner. Kjøpsopsjonen kan kun utøves dersom Nord Pool ASA eller dets eiere beslutter å selge resterende virksomhet. Opsjonen omfatter ikke Nord Pool Spot AS. Opsjonen bortfaller dersom OMX eller Nord Pool International AS selger aksjene i Nord Pool Clearing ASA, Nord Pool Consulting AS eller Nord Pool International AS til andre eiere.

Nord Pool ASA eller selskapets eiere har en rett til å selge resterende forretningsvirksomhet eller aksjene i Nord Pool ASA for 80 millioner norske kroner. Salgsprisen skal justeres for eventuelt utbytte, med enkelte unntak.

Salgstransaksjoner i Nord Pool ASA i 2008

Nord Pool ASA solgte clearing- og konsulentdivisjonen, samt de internasjonale derivatproduktene til NASDAQ OMX for i overkant av 2 milliarder norske kroner.

NASDAQ OMX kjøpte 100 prosent av aksjene i Nord Pool ASAs datterselskaper Nord Pool Clearing ASA og Nord Pool Consulting AS, i tillegg til et nytt datterselskap som overtok Nord Pools internasjonale produktportefølje som CO2-produkter (EUA og CER) og internasjonale kraftkontrakter. Transaksjonen ble gjennomført i oktober 2008.

NADAQ OMX er forpliktet til å betale ytterligere vederlag dersom omsatt volum overstiger enkelte kriterier over en fem års periode. Nord Pool Spot AS, som har ansvaret for det fysiske markedet i Norden, var ikke en del av transaksjonen. I juni 2008 solgte Nord Pool ASA sin 17,39 prosent-eierandel i kraftbørsen European Energy Exchange AG (EEX) til Eurex, for totalt 46 millioner euro.

Utdeling av aksjer i Nord Pool Spot AS i 2008

Nord Pool ASA delte ut sin 20 % eierandel i Nord Pool Spot AS som utbytte til Statnett SF og Svenska Kraftnät med virkning fra 2. kvartal 2008. Dette økte Statnetts direkte eierandel i Nord Pool Spot AS fra 20 % til 30 %. Utbytte er inntektsført til virkelig verdi på utdelingstidspunktet, og utgjør totalt 36 millioner kroner for Statnett SF.

NOTE 13 – NÆRSTÅENDE PARTER

Statnett SF var per 31. desember 2009 100 prosent eid av den norske stat ved Olje- og energidepartementet (OED). Statnett har følgende relasjoner til OED:

Reguleringsmyndighet

Det er Stortinget som lovgivende myndighet som vedtar lover basert på forslag fra regjeringen. Forskrifter vedtas av Kongen i statsråd. OED forvalter sin del av dette, og delegerer for eksempel forvaltning av de fleste områder i energiloven til NVE. I medhold av forvaltningsloven kan ethvert enkeltvedtak fattet av NVE, klages inn for overordnet instans, OED.

Lån

OED er garantist for lån tatt opp før 1. januar 2003. Se note 10.

Andre nærstående parter

Morselskap	Datterselskap	Tilknyttet selskap	Felleskontrollert virksomhet
Statnett SF	Statnett Transport AS Statnett Forsikring AS	Nord Pool Spot AS	Nord Pool ASA Konsern

Datterselskapene er alle 100 prosent eid av Statnett SF.

Nord Pool ASA eies 50 prosent hver av Statnett og Affärsverket Svenska Kraftnät. Statnett har en direkte eierandel i Nord Pool Spot på 30 %, øvrige Nord Pool-selskaper eies gjennom eierandelen i Nord Pool ASA.

Statnett Transport AS eier alle aksjene i Statnett Elektron AS og Statnett Transport Bemanning AS. Statnett Transport AS og Statnett Elektron AS har fusjonert per 1. januar 2010.

Transaksjoner med nærstående selskaper

Gruppen har foretatt flere forskjellige transaksjoner med nærstående selskaper. Alle transaksjoner er foretatt som del av den ordinære virksomheten og til gjeldende markedspriser. De vesentligste transaksjonene er som følger:

Statnett Forsikring AS har konsesjon til å dekke risiko vedrørende selskaper i Statnett-konsernet, og opererer både som direktetegnende skadeforsikringsselskap og som reassuranseselskap for Statnetts risiko dekket av andre forsikringsleverandører. Statnett SF har betalt premie for 2009 med totalt 37 millioner kroner, og for konsernet utgjør dette 38 millioner kroner og er på samme nivå som regnskapsåret 2008.

Statnett Transport AS driver tungtransport på land og sjø og har i 2009 solgt transporttjenester til Statnett SF for 40 millioner kroner, som er på samme nivå som regnskapsåret 2008.

Statnett SF har en langsiktig fordring på 156 millioner kroner på Statnett Transport AS per 31.12.2009. Fordringen oppstod i forbindelse med overføring av skipet Elektron til eget selskap. Skipet ble solgt fra Statnett SF til Statnett Elektron for 203 millioner kroner med oppgjør i aksjer og konvertibelt lån. For å oppnå ønsket konsernstruktur ble aksjene og det konvertible lånet Statnett SF hadde i Statnett Elektron AS etter transaksjonen, solgt til Statnett Transport AS for 203 millioner kroner. Transaksjonene ble gjennomført 26. juni 2008.

Den 30. oktober 2008 ble 60,9 millioner kroner av gjelden på kr 203 millioner kroner konvertert til egenkapital i Statnett Transport AS. Etter konverteringen utgjorde den langsiktige fordringen 142 millioner kroner. I henhold til salgsavtalen renteberegnes kravet med NIBOR + 1 %. Rente forfaller ved påkrav. Statnett Transport AS har ikke betalt renter i 2008 og 2009, totalt påløpte renter utgjorde 14 millioner kroner per 31.12.2009.

Statnett SF har ytt et langsiktig lån på 50 millioner kroner til Nord Pool ASA. Lånet til Nord Pool ASA ble gitt med 50 millioner kroner fra hver av selskapets to eiere, og er prioritert etter all annen gjeld. Lånet ble utbetalt i februar 2002 og løper uten avdrag frem til lånet forfaller i sin helhet etter 10 år. Låntaker har rett til å forlenge lånets løpetid med ytterligere fem år. Etter fem år har låntaker, med Finanstilsynets forutgående godkjenning, rett til å innfri lånet helt eller delvis. Lånet forrentes med en fastrente på 6,25 prosent per år, og betalte renter utgjør 3,1 millioner kroner pr år. Lånebetingelsene var basert på markedsvilkår på tidspunktet for inngåelse av låneavtalen.

Statnett SF kjøper overføringstap på Nord Pool Spot daglig. Kjøp og salg av energi på Nord Pool Spot avregnes til kraftbørsens markedspriser, og er i samsvar med prinsippet om armlengdes avstand.

Statnett SF har i 2009 mottatt utbytte på totalt 1 129 millioner kroner, som i sin helhet kan henføres til Nord Pool ASA. I 2008 mottok Statnett SF et utbytte på 7,6 millioner kroner fra Statnett Forsikring AS, 36 millioner kroner fra Nord Pool ASA og 5 millioner kroner fra Nord Pool Spot AS. Utbytte fra Nord Pool ASA var utdeling av aksjer i Nord Pool Spot AS, for nærmere omtale se beskrivelse i note 12.

Statnett SF utfører enkelte administrative oppgaver for Statnett Transport AS og Statnett Forsikring AS. Lønn til daglig leder i Statnett Forsikring AS utbetales av Statnett SF, men viderebelastes til datter. For 2009 har Statnett SF belastet Statnett Transport AS med 1,5 million kroner og Statnett Forsikring AS med 2 millioner kroner. Tilsvarende tall for 2008 var 1 million kroner til Statnett Transport og 2 millioner kroner til Statnett Forsikring.

Samarbeidsparter

TenneT TSO BV og Statnett SF har anlagt en kabel for transport av energi mellom Norge og Nederland, omtalt som NorNed-kabelen. Partene eier hver sin fysiske halvdel av kabelen, hvor Statnett eier den nordre del og TenneT eier den søndre delen av kabelen. NorNed-kabelen ble satt i drift mai 2008. Kostnader og inntekter knyttet til drift av NorNed-kabelen deles likt mellom TenneT og Statnett.

OED har gitt Statnett og TenneT en godkjenning for eksplisitt auksjon som midlertidig handelsløsning for kraftutveksling mellom Norge og Nederland frem til 31.12.2010.

For informasjon om ytelser til ledelsen, se note 5.

Mellomværende med selskaper i samme konsern

(Beløp i mill. kr)	Kundefordringer		Langsiktige utlån		Leverandørgjeld	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Datterselskaper	3	15	156	142	4	9
Felleskontrollert virksomhet	3	4	50	50	-	-
Sum	6	19	206	192	4	9

NOTE 14 – HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Endring i reglene for avtalefestet pensjon

Den 19. februar 2010 ble lov om statstilskott til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor vedtatt (AFP-tilskottsloven). Loven trer i kraft med virkning fra 1. januar 2011.

Avtalefestet pensjon (AFP) slik vi kjenner den i dag, er en tidligpensjonsordning som utbetales i alderen 62 til 67 år. Ny AFP er utformet som et livsvarig påslag (tillegg) til fleksibel alderspensjon. Den årlige pensjonen blir høyere desto senere pensjonen tas ut. I tillegg vil man kunne kombinere ny AFP med arbeidsinntekt uten at pensjonen blir avkortet.

Ny lov om AFP vil gjelde for alle som er født i 1944 eller senere og som tar ut AFP fra 2011, med overgangsregler for de som er født i årene 1944 til 1947.

Regnskapsmessig virkning og behandling

Regnskapsmessig anses ny AFP-ordning som en ny ytelsesbasert pensjonsordning og ikke som en endring av den eksisterende ordningen.

Pensjonsforpliktelsen vil måles på nytt på tidspunktet for vedtak av lovendringen, 19. februar 2010, for de ansatte som ikke lenger vil kunne ta ut AFP etter gammel ordning, og gevinst eller tap resultatføres.

For ansatte født etter 1949 skal regnskapsmessige virkninger av overgangen fra gammel til ny AFP-ordning tas i 1. kvartal 2010. For ansatte født fra og med 1944 til og med 1948 skjer regnskapsføringen av overgangen til ny ordning først i fjerde kvartal 2010.

Utøvelse av salgsopsjon knyttet til aksjene i Nord Pool ASA

Statnett og Svenska Kraftnät har besluttet å utøve salgsopsjonen der aksjene i Nord Pool ASA selges til Nasdaq OMX for 80 millioner kroner. Forutsatt at transaksjonen godkjennes av Finansdepartementet, planlegges den gjennomført i mai 2010. Salgsopsjonen er også omtalt i note 12.

Andre forhold

Vi er ikke kjent med at det har inntrådt andre forhold etter balansedagen som er av vesentlig betydning for bedømmelse av regnskapet.

NOTE 15 – PANTSTILLELSER, GARANTIANSVAR

Morselskapet har ikke anledning til å pantsette foretakets eiendeler, bortsett fra å stille sikkerhet overfor finansinstitusjoner i forbindelse med daglige banktransaksjoner, samt å stille sedvanlige sikkerheter som ledd i den daglige driften.

Morselskapet har avgitt garantierklæring overfor tredjemann på 10 millioner svenske kroner på vegne av STRI AB.

NOTE 16 – TVISTESAKER

Statnett har til enhver tid mindre tvister med grunneiere, kunder og andre om blant annet forståelsen av avtaler som er inngått, forståelsen av offentligrettslige forpliktelser, skjønn og uenighet om ansvar knyttet til ordinær drift og utbygging av kraftlinjer og kabelforbindelser. Denne type tvister anses som en del av den ordinære driften.

Oslofjordkabelen

NVE har 3. mars 2009 fattet et vedtak i forbindelse med brudd på Oslofjordkablene, hvor det konkluderes med at Statnett har overtrådt visse forskriftsbestemmelser. I brev av 2. desember 2009 konkluderer NVE med at de påviste avvik i saken er lukket og vedtatte pålegg er gjennomført. NVE gjør oppmerksom på at det gjenstår å fatte vedtak om overtredelsesgebyr.

Olje- og energidepartementet er klageinstans i den videre prosessen.

Det er ikke foretatt noen avsetninger i årsregnskapet knyttet til overtredelsesgebyr.

NOTE 17 – SAMMENLIGNINGSTALL FOR STATNETT KONSERN

Alle beløpmessige størrelser i resultat, balanse, kontantstrøm og tilleggsplysninger er angitt med ett års sammenligningstall.

Under er angitt tre års sammenligningstall for utvalgte beløpmessige størrelser. Fra og med regnskapsåret 2010 vil de utvalgte beløpmessige størrelsene bli angitt med fire års sammenligningstall.

FRA TOTALRESULTATREGNSKAPET

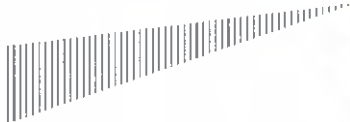
Statnett konsern	2009	2008	2007	2006
Krafttransport	3 722	3 355	3 243	3 122
Periodens mer-/mindreinntekt	-1 033	721	20	-260
Andre driftsinntekter	173	180	152	343
Sum driftsinntekter	2 862	4 256	3 415	3 205
Driftsresultat	-403	1 194	1 025	308
Inntekt i felleskontrollert og tilknyttede selskaper	24	962	58	44
Netto finansposter	-289	-414	-203	-148
Resultat før skattekostnad	-668	1 742	880	204
Årsresultat	-480	1 517	651	163

FRA BALANSE

Statnett konsern	2009	2008	2007	2006
Anleggsmidler	17 858	19 349	14 945	12 386
Omløpsmidler	1 484	1 570	1 494	1 552
Sum eiendeler	19 342	20 919	16 439	13 938
Egenkapital	5 618	6 585	5 562	4 907
Rentebærende gjeld	12 340	12 340	9 309	7 752
Øvrige gjeldsposter	1 384	1 994	1 568	1 279
Sum egenkapital og gjeld	19 342	20 919	16 439	13 938

KONTANTSTRØM

Statnett konsern	2009	2008	2007	2006
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-466	1 529	1 795	1 059
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-140	-2 670	-2 958	-2 134
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	388	1 221	1 454	1 046
Netto kontantstrøm for perioden	-218	80	291	-29
Likvide midler	342	556	476	185
Utbytte for året til eier	499	318	152	87

ERNST & YOUNG

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Christian Frederiks pl. 6, NO-0154 Oslo
Oslo Atrium, P.O.Box 20, NO-0051 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf.: +47 24 00 24 00
Fax: +47 24 00 24 01
www.ey.no

Medlemmer av Den norske Revisorforening

Til foretaksmøtet i
Statnett SF

Revisjonsberetning for 2009

Vi har revidert årsregnskapet for Statnett SF for regnskapsåret 2009, som viser et årsresultat på kr 574 millioner for morselskapet og et underskudd på kr 480 millioner for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av totalresultatregnskap, balanse, kontantstrømpoppstilling, oppstilling over endringer i egenkapitalen og noteopplysninger. International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU er anvendt ved utarbeidelsen av årsregnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av foretakets styre og konsernsjef. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og interne kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets økonomiske stilling 31. desember 2009 og av resultatet, kontantstrømmene og endringer i egenkapitalen i regnskapsåret i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, 25. mars 2010
ERNST & YOUNG AS

Tommy Rønnskaug
statsautorisert revisor

KRAFTPRODUKSJONEN GIKK NOE NED I 2009

Nesten all elektrisitet produsert i Norge kommer fra vannkraftverk. Vannkraftverkernes muligheter til å produsere kraft varierer i stor grad med nedbørsforholdene fra år til år.

I år med mye nedbør kan det bli produsert langt mer enn det blir brukt i Norge, mens vi i tørre år er avhengige av import fra våre naboland. På neste side presenteres blant annet tall for totalproduksjon, nyttbart tilsig og totalforbruk for Norden tilbake til 2000.

De samme tallene for Norge presenteres tilbake til 1975.

STATISTIKK FOR NORGE 1975–2009

År	Total- produksjon (TWh)	Nyttbart tilsig (TWh)	Total- forbruk (TWh)	Import (TWh)	Eksport (TWh)	Netto utveksling* (TWh)
1975	77,5	126,8	71,9	0,1	5,7	5,6
1976	82,1	109,5	75,5	0,2	6,9	6,6
1977	72,4	100,4	73,5	2,7	1,6	1,1
1978	81,0	107,7	77,6	0,8	4,3	3,4
1979	89,1	117,2	84,5	0,8	5,5	4,7
1980	84,1	95,8	83,6	2,0	2,5	0,5
1981	93,4	121,2	88,2	1,9	7,2	5,2
1982	93,2	113,2	87,1	0,6	6,7	6,1
1983	106,4	140,2	93,0	0,4	13,8	13,4
1984	106,7	122,2	98,4	0,9	9,1	8,3
1985	103,3	108,2	102,7	4,1	4,6	0,5
1986	97,3	111,8	99,3	4,2	2,2	-2,0
1987	104,3	106,7	103,9	3,0	3,3	0,3
1988	110,0	114,1	104,4	1,7	7,4	5,6
1989	119,2	145,7	104,3	0,3	15,2	14,9
1990	121,8	145,8	105,9	0,3	16,2	15,9
1991	111,0	108,9	108,2	3,3	6,0	2,8
1992	117,5	130,3	108,8	1,4	10,1	8,7
1993	120,1	119,2	112,2	0,6	8,5	7,9
1994	113,2	119,9	113,1	4,8	5,0	0,1
1995	123,0	132,1	116,3	2,3	9,0	6,7
1996	104,7	90,2	113,7	13,2	4,2	-9,0
1997	111,4	125,4	115,2	8,7	4,9	-3,8
1998	116,8	119,1	120,4	8,0	4,4	-3,6
1999	122,4	127,2	120,5	6,9	8,8	1,9
2000	142,8	141,0	123,8	1,5	20,5	19,1
2001	121,6	114,3	125,2	10,8	7,2	-3,6
2002	130,5	111,0	120,8	5,3	15,0	9,7
2003	107,2	111,8	115,1	13,5	5,6	-7,9
2004	110,5	120,0	122,0	15,3	3,8	-11,5
2005	138,1	140,9	126,1	3,7	15,7	12,0
2006	121,7	110,1	122,5	9,8	8,9	-0,9
2007	137,3	141,8	126,9	5,2	15,6	10,4
2008	140,9	131,4	127,3	3,4	17,0	13,6
2009	132,8	125,4	123,7	5,8	14,9	9,1

Kilde: NVE/Nord Pool

STATISTIKK FOR NORDEN 2000–2009

År	Total- produksjon (TWh)	Nyttbart tilsig (TWh)	Total- forbruk (TWh)	Import (TWh)	Eksport (TWh)	Netto utveksling* (TWh)
2000	380,3	232,3**	377,7	4,5	7,1	2,6
2001	382,5	209,4	388,1	12,0	6,5	-5,6
2002	379,4	177,9	384,8	12,2	6,7	-5,4
2003	360,6	174,6	377,7	21,2	4,2	-17,1
2004	382,3	201,1	394,2	18,8	6,8	-11,9
2005	391,0	227,5	390,0	13,6	14,6	0,9
2006	379,1	182,0	390,5	18,9	7,5	-11,4
2007	392,7	222,6	395,4	14,6	11,9	-2,7
2008	391,4	211,0	390,0	15,5	16,9	1,4
2009	372,4	203,0	381,2	20,3	11,5	8,8

* Eksport +/-import -

** Tilsig 2000 uten Finland.

*** Basert på anslag fra Nord Pool.

Kilde: Nord Pool

KRAFTUTTRYKK

BALANSEAVREGNING

er en sentral sammenstilling av planlagt forbruk, produksjon og bilateral handel, og virkelig forbruk og produksjon for alle selskap som handler med elkraft i engrosmarkedet i Norge. Differansen som oppstår mellom planlagt og virkelig produksjon og forbruk, er regulerkraft. Avregningen gir kjøpere og selgere adgang til alle overføringsnett og tilrettelegger dermed for frihandel av kraft.

BALANSEANSVARLIG

Kjøpere og selgere av kraft på de fysiske kraftmarkedene har ansvar for sin egen kraftbalanse. Det vil si at den balanseansvarlige bedriften har økonomisk ansvar for å bevare balansen mellom forbruk og produksjon når det brukes mer/mindre enn det de inngåtte kontraktene dekker. Statnetts avregning (se over) avdekker denne ubalansen gjennom sine sammenstillinger, mens Statnetts landssentral sørger for overordnet kraftbalanse ved opp- og nedregulering av produksjon/forbruk (regulerkraft, se under).

BALANSEKRAFT

er avviket mellom planlagt og virkelig kraftutveksling mellom Norge og Sverige («Regulerkraft over grensen»).

BALANSETJENESTE

I Sverige benyttes begrepet balansetjeneste. Dette tilsvarer regulerkraftordningen i Norge, se regulerkraft nedenfor.

BILATERALE KONTRAKTER

Kraftkontrakter som er inngått mellom to avtaleparter.

DISTRIBUSJONSNETTET

Distribusjonsnett, eller fordelingsnett, er nett for fordeling av kraft helt frem til brukerne (høyspenningsnett opptil 22 kV, lavspenningsnett 230 og 400 V).

FELLESNETT

er felles nettordninger, for eksempel på regionalnettsnivå. Eierne av ulike ledninger og stasjoner leier ut sine anlegg til et fellesnett. Fellesnettet har en felles operatør og felles priser ut til kundene for krafttransport.

FLASKEHALSER

oppstår når overføringsnettene ikke er i stand til å overføre nok elektrisk kraft. Det vil si når ønsket forbruk i et område overstiger den mulige produksjon og importkapasitet, og tilsvarende når ønsket produksjon i et område overstiger forbruk og eksportkapasitet. En flaskehals oppstår som en konsekvens av for liten tilgjengelig produksjonskapasitet i sammenheng med begrenset importmulighet, eller som konsekvens av produksjonsoverskudd i sammenheng med begrenset eksportmulighet.

HØYSPENNINGSLEDNING

Ledning med spenning på over 1 000 volt (1kV).

INNETKTSRAMME

er en ramme for tillatt inntekt på monopolvirksomhet. Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE) setter en øvre grense for hvor store inntekter nettselskaper kan ha på sin monopolbaserte virksomhet.

ISLAST

Om vinteren legger det seg snø og is på ledningene. Dette kalles islast, og måles vanligvis i antall kilo is per meter ledning. På det norske hovednettet er de fleste ledningene dimensjonert for å tåle at det legger seg minst fire kilo is per meter, men på mange strekninger er ledningene dimensjonert for å tåle opp til 20-30 kilo is per meter.

KRAFTBØRS

Markedsplass for organisert omsetning av elektrisk kraft.

KRAFTENHETER

V = volt (spenning)
A = ampere (strøm)
W = watt (effekt)
kV = kilovolt (1 000 volt)
kW = kilowatt (1 000 watt)
kWh = kilowatttime (energi)
MW = megawatt (1 000 kW)
MWh = megawatttime (1 000 kWh)
GW = gigawatt (1 000 000 kW)
GWh = gigawatttime (1 mill. kWh)
TW = terawatt (1 000 000 000 kW)
TWh = terawatttime (1 mrd kWh)

kWh – En kilowatttime er like mye energi som brukes når en vifteovn på 1 000 watt står på i en time. Et gjennomsnittlig energiforbruk i et vanlig bolighus regnes å være rundt 25 000 kilowatttimer i året. Det er lavere i leiligheter.

GWh – En gigawatttime er en million kilowatttimer. Dette er nok energi til et byggefelt på omtrent 40 bolighus. I Vang kommune i Valdres, som har 1 700 innbyggere, blir det brukt om lag 33 GWh elektrisk energi i løpet av et år.

TWh – En terawatttime er en milliard kilowatttimer. Dette er omtrent så mye strøm som det blir brukt i Drammen i løpet av ett år. I Oslo blir det brukt ni TWh elektrisk energi hvert år, mens det i Norge ble brukt totalt cirka 123,7 TWh i 2009.

MW – En megawatt er 1 000 kilowatt. Dette er et mål på effekt. Maksimal effekt for Drammen er 260 MW, mens det i Oslo er nesten 2 000 MW. I Vang kommune i Valdres er tilsvarende tall åtte MW. Det høyeste vi har målt for Norge totalt er 24 000 MW (målt 6. januar 2010).

MARGINALTAP

er endringer i energitap i ledningsnettet som følge av endringer i produksjon og/eller forbruk.

MER- OG MINDREINNTTEKT

er avvik fra nullresultat. Uttrykkene brukes i forbindelse med de tjenester som over tid skal gi et nullresultat, slik som sentralnettordningen og krafttransport i regionale fellesnett. Dersom ordningen ett år har høyere inntekter enn kostnader, skal denne merinntekten tilbakeføres til kundene i form av lavere priser senere år. På tilsvarende måte kan et negativt resultat (mindreinntekt) hentes inn igjen over prisene senere år.

REGIONALNETT

er nett som har betydning for større områder – for eksempel deler av ett eller flere fylker (som regel ledninger med spenninger på 132 kV og 66 kV).

REGULERKRAFT

benyttes til å regulere kraftsystemet slik at det alltid er balanse mellom forbruk og produksjon. Aktører anmelder pris for å redusere eller øke produksjon og/eller forbruk.

SENTRALNETTET

Hoveddelen av kraftledningsnettet med de høyeste spenningene (420, 300 eller 132 kV) inngår i et system med felles avregning av transporttjenester. Dette er ledninger og stasjoner som har betydning for en hel region, flere regioner eller hele landet.

SYSTEMANSVAR

Overordnet ansvar for koordinert planlegging og drift av det samlede kraftnettet. I Norge har Statnett systemansvar.

TSO

(Transmission System Operator): Systemansvarlig nettselskap.

OMDØMMEKAMPANJEN «STATNETT BINDER NORGE SAMMEN»

Statnett står foran store og avgjørende prosjekter som skal sørge for at det norske strømmettet møter dagens krav til kapasitet og forsynings-sikkerhet. For å løse disse oppgavene trenger Statnett høyt kvalifisert arbeidskraft – til nye stillinger og til å kompensere for naturlig avgang. For at de best kvalifiserte menneskene skal få lyst til å jobbe hos oss, trenger de kunnskap om Statnett og oppgavene våre. Men folk flest vet lite om hvem som har ansvar for strømforsyningen og hva som skal til for å bringe sikker og miljøvennlig strøm til hele Norge.

Derfor startet Statnett høsten 2009 en større omdømmekampanje. Budskapet i kampanjen er like enkelt: Statnett binder Norge sammen gjennom vårt felles kraftnett.

REKLAMEFILM

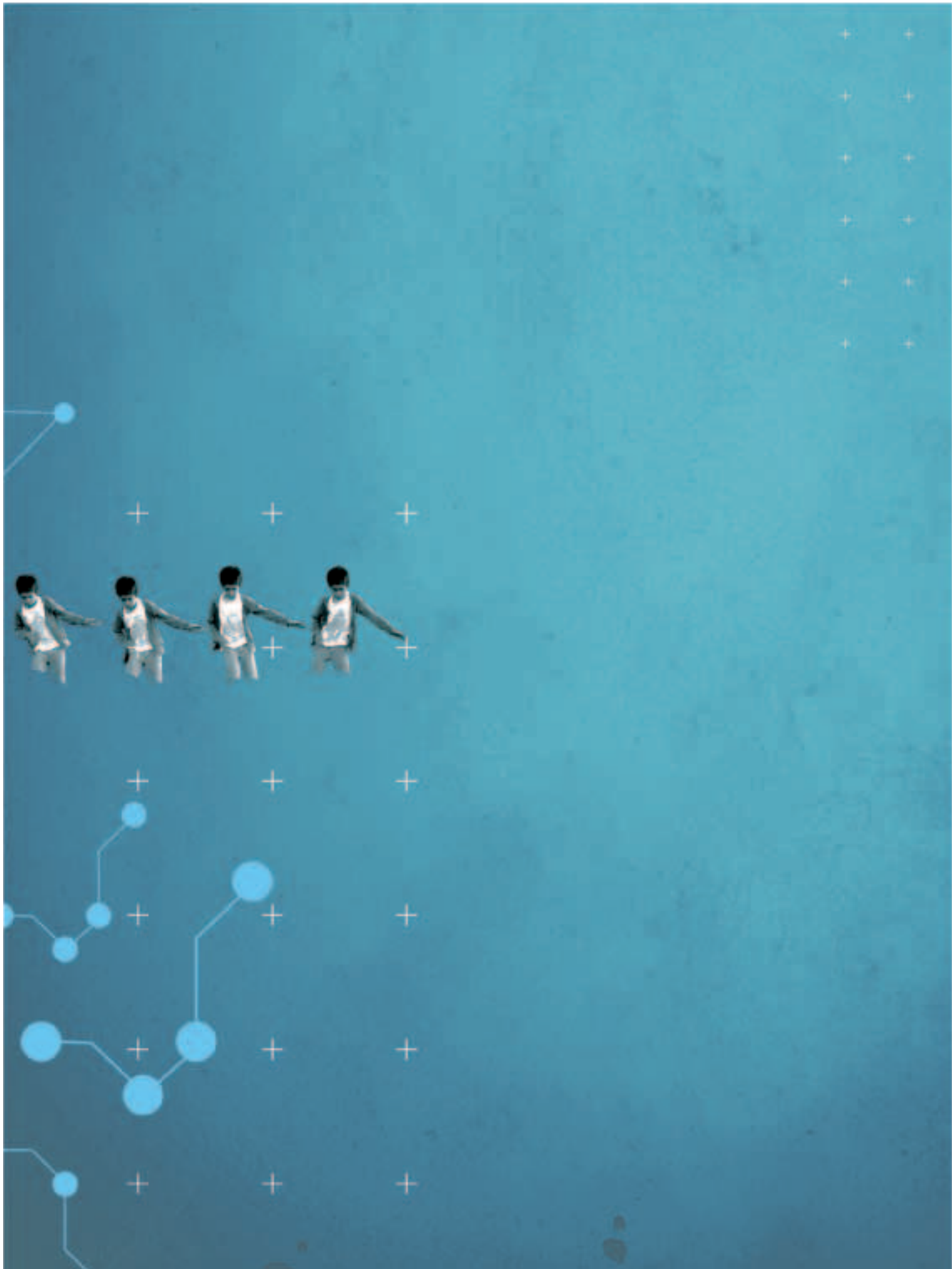
En hovedbestanddel i omdømmekampanjen er reklamefilmen Electric Boogie, laget av DDB/Molandfilm/Joachim Trier, som ble vist på mange TV-stasjoner og i landets kinoer i oktober og desember. Før lanseringen ble kampanjen også grundig kommunisert internt.

GODE RESULTATER

Kampanjen fikk tidlig gode resultater. Allerede etter første kampanjeperiode økte uhjulpen kjennskap til Statnett som ansvarlig for kraftnettet med 15 prosentpoeng blant folk flest og 18 prosentpoeng i hovedmålgruppen, de mellom 18 og 35 år. I tillegg har mediene gitt kampanjen god redaksjonell omtale, som har styrket kampanjen og budskapene og gitt Statnett større synlighet.

Statnetts reklamefilm ble tildelt Sølvfisken fra TV2 for november 2009. Det betyr at en fagjury kåret reklamefilmen til den beste på TV-kanalen denne måneden.

Vi synes slagordet og innholdet i denne kampanjen beskriver oss godt. Derfor har vi også brukt den som utgangspunkt for den visuelle utformingen av denne rapporten. Hvis du «flikker» raskt gjennom rapporten, vil du faktisk se en snutt fra filmen i øverste høyre hjørne.

STATNETT

HUSEBYBAKKEN 28B
PB 5192 MAJORSTUEN
0302 OSLO

TEL: 22 52 79 00
FAX: 22 52 70 01
WWW.STATNETT.NO